

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Risale-i Fuadiye

Risale-i Nur Araştırma Merkezi

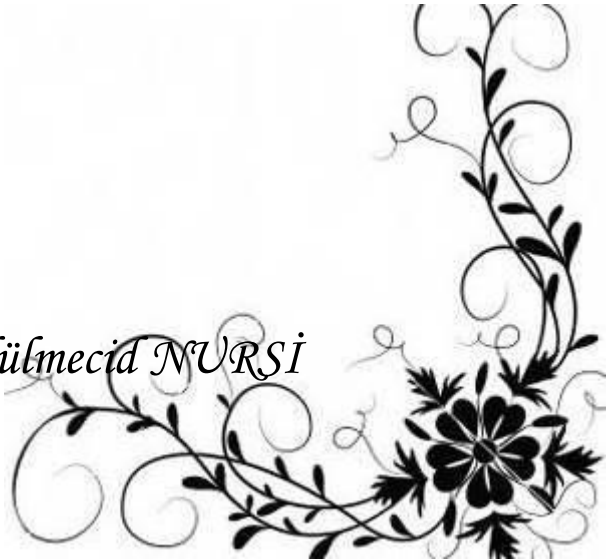
Fuad Ünlükul sağda ceketli, okul arkadaşlarıyla

Risale-i

Fuadiye

Alem-i Ahirete Seyahat Rehberi

Abdülmecid NURSI

Mevzuu: Hayat bir yolculuktur.

Evet, ey insan!

Yolcusun amma değildir yolculuk kabre kadar

Ebede bir namzedsin uzundur seyrüsefer

Ne ölümden ne kabirden etme havf etme hazer

Doğumdur ancak ölüm sanma adem etme keder

Nurani alemlere ancak kabirden yol gider

Al da oku su kitabda yazılmıştır her haber

Şu kitabın yazarıdır Ünlükul Abdülmecid

Şu abdi İlahi, ismini eyle Said

1956

Fuad mektubunda "**Beni unutmayın, ben de sizi unutmayacağım.**" diye yazdığı vasiyeti üzerine zikrini, bahsini öldürmemek için yaptığım şu risale Nurlardan doğma olduğu gibi onlara da lahika olması lazımdır. Zaten büyük Üstad'ın bu hususta bir Yadleri sebkat etmiştir.

*Mesnevi'nin üçüncü cüz'üyle
gönderdim. Münasib görüldüğü
takdirde Mesnevi'ye bir lâhika suretiyle
kabul ve beraberce teksirine lütuf
buyurulmasını Nurlara pek müştak olan
Fuat namına istirham eylerim.*

Abdülmecid

* * *

Mevzu: Hayat lm ile bitmez

nsz

Bu mevzuu kemal-i imkan ile inanıp kabul ve tasdik etmek ancak âlem-i âhireti görmekle olur. Fakat bu gibi imanî rükünlerin hak ve hakikat olduğunu fikren ve kalben kabul etmek için behemehâl herkes istidat, teemmül, dikkatine göre ikna edici bir delili elde etmeye dinen mükelleftir.

Bu mevzuun tasdikini intaç eden yollar pek çoktur. Herkes kanaatine göre hangi bir yolu takip ederse beis yok. Çünkü maksat, matlubu elde etmektir. Binaenaleyh bu hususta takib ettiğim yol sapa olsa bile kanaatime göre matlubu intac eder. Mukaddematında yanlış Şeyler varsa yanlış kanaatime atfedebilirler.

Evvelen: Şu mevzuu kimden ve nasıl ilham aldığımı arz edeyim. 1944'te Haziran ayının dokuzuncu gününe tesadüf eden cuma günü Ankara'da vefat eden, Yüksek Ziraat Fakültesinin unc sınıf talebesinden, yüksek bir zeka ve ahlâka malik, on dokuz yaşında oğlum Fuad askerî kamp esnasında ölümünden on iki gün evvel pek uzun ve rumuzlu bir mektup yazmıştır.

O mektubunda garip garip Şeylerden bahseder iken "Hayat bir yolculuktur." Ser levhası altında hayat ve memattan bahsetmekle çok müessir bir Şekilde lm tarif etmiştir. Fuad'ın kullandığı o ser levha fikrimi öyle cezbetti ki hiçbir suretle fikrimi o ama nasıl düŐündürdü. Ser levhayı düŐünmekten eviremedim. Mütemadiyen düŐündürdü.

Sanki "**hayat**" ilk doğduğu ve ilk icad edildiği andan itibaren, bir adam gibi "**ebed**" memleketine doğru yürümeye

başlayarak esna-i rahta şehri, senevi attığı adım ve hatveler ve o yolda ikametine tahsis edilen rahm-ı mader, dünya, berzah, âhiret gibi ikamet etmiş ve edeceği menziller ve o menzillere münasip giymiş veya giyeceği kılık ve kıyafetler birer birer sahife-i zihnimde intikas etti.

Evet, öyle intikaş etti ki ve öyle iman getirdim ki ve öyle kalbim mutmain oldu ki sanki o çocuk bana hitaben:

“**Baba!** Merak etme, mükedder olma, ben ademe gitmedim ve gitmiyorum. Ancak hayat yolunda misafirhane olarak kurulan bir menzilden öteki menzile gitmek için tebdil-i kıyafet ettim.” diye beni teselli etmek için o ser levhayı âmden ve kasten kullandığını hissettim.

Hakikaten keramet kabîlinden o çocuk kullandığı o cümle ile babasını fart-ı şefkatinden dolayı divane olmaktan kurtardığı gibi, bu rükn-ü imanînin de beyanı için babasına güzel bir mevzu hediye ve yadigâr bırakmıştır. Allah bol bol rahmet etsin, âmîn.

İşte merhum Fuad'ın "**Hayat bir yolculuktur**" diye kullandığı o cümleyi bu rükn-ü imaniye mevzu ittihaz ederek teşrih ve beyanına başladım.

كنت كن ز مخفيا فخلق الخلق ليعرفوني

(Küntü kenzen mahfiyyen fe ahbebtü en u'rafe fe halektül halke li uğrafe bihi.)

Şu hadîs-i kudsinin ifade ettiği vecihle, Cenab-ı Hak âsâr-ı azamet ve kudretini görmek ve göstermek için ayine-misal ve Sergivari kâinatı yaratmıştır. Sonra kâinat denilen şu İlahi sergide yaratılan kudret mucizelerini ve yazılan azamet eserlerini mütalaa etmekle Hâlık'ı kudret ve azametiyle tanımak için şuurlu, idrakli bir hayat icat etmiştir.

Sonra icat ettiği hayatı iki kısım üzerine ayırmıştır. Bir kısmına cisim giydirmiştir, bir kısmını çıplak bırakmıştır.

Birinci kısım: hayvanat,

ikinci kısım da: melek ve ruhanilerdir.

Fakat hayatın birinci kısmı ki cisim kafesinde yaşıyor. Gerek vücudu gerek bekası çok şartlara bağlıdır. O şartların adem-i vücudu zamanında o hayat söner, yaşayamaz.

Buna binaen Cenab-ı Hak kâinatı öyle bir tarzda yaratmıştır ki o şartlar tamamen içerisinde mevcuttur. Fakat hayatın bu şartları def'aten değil ancak neşvünema usulüyle kâinatın çok şekillere girip çıktıktan sonra tedricen o şartlar vücuda gelmişlerdir.

Şöyle ki: Cenab-ı Hak en evvel "**esîr**" namında bir madde yaratmıştır. Sonra o esir maddesinin zerrelerini **tahrik** ve **terkib** ettire ettire manzume-i şemsiye denilen semavati vücuda getirmiştir.

- Sonra bir kavle göre küre-i arzı şemsten ayırmıştır. Fakat ayrıldığı zaman ateş şeklinde ayrılmıştır.
- Sonra mürur-u zaman ile kül haline gelmiştir.
- Sonra o kül toprağa inkılab etmiştir.
- Sonra hayat-ı nebatiye başlayarak nebatat vücuda gelmiştir.
- Ondan sonra hayvanlar, sonra da insanlar icad edilmişlerdir.

Arkadaş! Bu izahata nazaran pek uzun zamanlarda, pek büyük inkılablar neticesinde şekilden şekle, kalıbdan kalıba girip çıkan şu kâinatın icadındaki hikmet, geçen hadis-i şerifin ifadesine binaen, Allah'ı bilip tanımaktır. Bu ise zevilhayat yani canlı mahlûkata bağlıdır. Bu da hayatın vücuduna tabi'dir. Bu

dahi kâinatın şu şekli-hazıra girmesine bakar. Çünkü evvelki şekillerinde bu hayat yaşayamaz.

Demek **kâinatın şu şekli-hazırı**, hayat şartlarının temini içindir ve kâinatın icadındaki hikmet birinci derecede **marifetullah**tır. İkinci derecede bu hayatı icad edip yaşatmaktır.

Evet, bakınız! arz ve semada yaratılan her bir şey, insan ve her şeyi temin içindir. Hayvanların yiyecek, içecek, giyecek ve sair ihtiyaçlarına lazım.

Ezcümle: Şems, bu hayat için hem soba hem lüküs vazifesini görüyor. Ay, bir idare lambasının işini gördüğü gibi, vakitleri tayin için bir takvimdir. Bulut, erzaki yetiştirmek için arz tarlasını sulamak için bir sünger hizmetini görüyor.

Hava, zaten hayatın esas şartlarından biridir. Sair yıldızlarda fenn-i aidesince beyan edildiği gibi her birisinin bu hayat için bir faidesi vardır.

Ezcümle, seyrüsefer için pusula vazifesini görüyor.

Hülasa: Cenâb-ı Hak şems, kamer, bulut, hava, arz gibi kocaman küre ve tabakaları, bu hayatı besleyip yaşatmak için tayin ettiği bir takım memurlardır. Kezalik arz, müştemilatıyla beraber bu hayat için yaratılmış bir mesken ve bir oteldir.

Binaenaleyh bu hayatın Cenâb-ı Hakça ne kadar kıymettar ne kadar ehemmiyetli ne kadar ulvî ne kadar kutsi bir cevher olduğunu düşünebilenler düşünebilirler.

Hülasa-tül hülasa: Semavî ve arzî, maddî şeylerin yaratılışında hedef ittihaz edilen hikmetlerden biri, şu hayatı yaşatmak için lazım gelen şartları taht-i temine almaktır.

Demek bu hayatın icadı ve bekası, Cenâb-ı Hakça murad olmasaydı, ne yerleri ve ne gökleri yaratmaz idi.

Evet, Cenâb-ı Hakk'ın Hazret-i Muhammed Aleyhisselâm'a hitaben

لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَّا خَلَقْتُ الْآفَلَآكَ olan ferman-ı İlahisi bu hakikati tenvir ediyor.

Yalnız Hazret-i Muhammed Aleyhisselâm zevilhayata sultan olduğu ve hayatın en yüksek derecesinde bulunduğu cihetle, Cenâb-ı Hak LEVÂKE ile hitab-ı İlahîsini o hazrete münferiden tevcih etmiştir. Yoksa zimnen hayat ve zevilhayata da şamildir.

Arkadaş! Mademki bu kâinat hayat için bir hanedir ve bu haneyi ziyalandıran hayattır. Ve bu hayat milyonlarca sene zarfında ve milyarlarca inkılablar neticesinde vücuda getirilmiş pırlanta gibi bir cevherdir. Acaba böyle cihanbaha olan şu cevhere-i hayat, beş on senelik dünya hayatına mı münhasırdır.

Yoksa ebedi, sermedi bir hayata mı inkılab edecektir. Bu ciheti tedkik edelim. Şöyle ki: Fennen sabittir ki âlemde faidesiz, abes bir şey yaratılmamıştır. Herhangi bir şey olursa bu hayatı beslemekle alâkadardır.

Demek **hilkatte, yaratılıştta israf olmadığı gibi abes de yoktur.** Zaten bu mes'ele, teşrihatçılarca müsellemdir.

Binaenaleyh vefat edip berzaha gönderilen bir insan eğer bir daha hayata avdet etmeyip adem-i mutlaka giderse ve bilâhare gerek insanî gerek hayvanî olan hayat, sahife-i vücuddan tamamıyla sildirilip yok edilirse acaba şu hayatı beslemek ve hayatın hatırası için şu kâinata ilk hilkatinden şimdiye kadar giydirilen şekiller ve inkılablarda ve yapılan İlahi masraflarda bir faide, bir gaye tasavvur edilebilir mi? O ihtimam, o itinalar hep heba olmaz mı?

Ne için yaptın ne için yıktın, ne için verdin ne için aldın, ne için yarattın ne için yok ettin diye yapılan itirazlara cevap var mıdır?

Ve kâinata giydirilen yüz binlerce şekiller, libaslar, çocukların bebekleri gibi oyuncak olmaz mı? Halbuki Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerim'inde emrettiği

﴿ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ ﴾^{*} Âyet-i

kerimenin ifade ettiği gibi, yaratılan semavat-arz oyuncak değildir ve yaratan da hâşâ oyuncu değildir.

Ancak kâinatı ve bilhassa insanları ve nur-u hayatı şekilden şekle girdirip çıkartmakla ebediyete lâıyk bir vaziyete eriştirecektir.

Demek **adem zannedilen ölüm, adem değildir. Ancak tebdil-i mekândır.**

Ve keza en büyük nimetlerden sayılan akıl, şefkat, aşk, **ikinci bir hayatın ümidi ile, düşüncesiyle ve olacağıyla** nimet sayılabilirler.

Evet, **insan ebedî bir ademi düşündüğü zaman patlamağa gelir.** Ve anne babaları teselli eden ancak ikinci hayatta kavuşmak ümididir.

Eğer bu ümid ve düşünce olmasa akıl, şefkat nimet değil insanın başına ezici, boğucu birer bela olurlar.

Arkadaş! Mademki âlemde abes yok, her şey nimet olarak yaratılmıştır. Hâlık da hâşâ oyuncu değildir. Ve hayatın ilk icadına kâdir olan kudret, ba'delmevt ibkasına da kâdirdir. Ve

(*) *Ve Meâli:* Biz, gökleri yeri ve bunlar arasında bulunanları oyun ve eğlence olsun diye yaratmadık. (Duhân süresi, 44/38)
(Hazırlayanlar)

ibkâsında menfaat var, mazarrat yoktur. Ve adem-i ibkâsı bir nakisedir ve kudrete bir eser-i aczdır.

Öyle ise ölüm ile hayat yolculuğu bitmez, ba'del met devam eder.

S- Cenab-Hakk'ın neşvünema usulüyle tedricen ve tebdil ü tecdid suretinde kâinatı yarattığında ne gibi bir hikmet vardır?

Halbuki def'aten ve bila-tegayyür icadına kadirdir.

C-1) Eğer tegayyürsüz def'aten vücuda gelmiş olsaydı bir eseri tesadüf olarak vücuda gelmiş olduğuna ihtimal vermek ihtimali olurdu. Çünkü Sâni'in vücuduna delil, ancak tegayyür, teceddüddür. Bu ise neşvünema ile olur.

2) Neşvünema ile pek çok yeni yeni garib acib sahifeler, nakışlar vücuda gelir. Bu sayede mütalaaçıların istifadesi artar, neşeleri sevkleri tezayüd eder.

كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ^ع sırımca Cenab-ı Hakk'ın *icad, i'dam, ihya, imate, terzik, tasvir, izlal, i'zaz, ifkar, igna* vesaire gibi pek çok şuanat ve cilveleri vardır ki daimi bir surette bu cilveleri göstermek için uzun zamanlar lâzımdır. Bu ise yaratılışın def'aten değil neşvünema usulüyle olduğunu iktiza eder.

İkinci Bir İzah

Arkadaş! Cenab-ı Hak bu kadar zinetli, intizamlı, garib, acib, kocaman kâinatı ve dolayısıyla nev'-i beşeri çocuk oyuncuğu gibi faidesiz, hikmetsiz yaratmamıştır. Elbette ve

(*) *Meâli:* ... 0, her an yaratma halindedir, her an kainatta bütün işler nezaretinde ve kontrolündedir: (Rahman suresi, 55/29) (Hazırlayanlar)

elbette pek büyük bir hikmet ve bir gaye için icad etmiştir. Bu bedihî bir hakikattir.

Acaba bu gaye nedir? Lütuf mudur, kahr mıdır? Yani Cenâb-ı Hak bilâhare kocaman kâinatı ve nev-i insanı ebedi bir ademe götürüp yok etmek midir yoksa kâinatı daha güzel bir şekilde, hayatı daha parlak bir surete, nev'-i insanı daha saf bir saadete yetiştirip yaşatmak mıdır? Bu iki şıktan mâada bir gaye, bir hikmet yoktur.

Birinci ihtimal yani gaye **kahr**dır diye hükmetmek hatadır.

Çünkü Cenâb-ı Hakk'ın mahlûkatına şefkat ü merhametinin bir milyon cüzden ancak bir cüz'üne mâlik olan bir baba evladına, çocuklarına verdiği emeklerden, çektiği zahmetlerden, yaptığı masraflardan maksad ve gayesi, o çocukları büyütüp büyük büyük insan yapmakla saadetlere yetiştirmektir.

Yoksa o güzel güzel, mini mini çocukları büyüttükten sonra bütün masraflarını, emeklerini heba ederek her gün birisini boğmak, birisini yakmak, birisini boğazlamak gibi işkenceli azablar ile yok ve imha etmek değildir. (Bu bedihî bir hakikattir.)

Binaenaleyh Şefkat ve merhameti rakamlara sığmayan ve kocaman bu âlemi hayat için yaratan Cenâb-ı Hakk'ın muradı, şu güzel mahlukatı ve cihan-baha nur-u hayatı bilâhare ademe götürüp imha ve yok etmek değildir.

Evet, bir baba o cüz'î şefkatinden dolayı çocuklarını yok etmek istemediği gibi elbette ve elbette Cenâb-ı Hak da nur-u hayatı söndürüp şu insanları yok etmek istemez. Bunun aksini düşünen, akıldan mahrumdur.

Üçüncü Bir İzah

Arkadaş! Bilirsin ki insanlar arasında en büyük yükseklik ve en yüksek büyüklük "verilen sözden dönmemek" "ihсан edilen hediyeği geri almamak" "yapılan iyiliği bozmamak"tır.

Evet, sözünden rücu' eden, hediyesini geri alan, **yaptığı iyiliği bozmak isteyen adam**; insaniyetin en yüksek zirvesinden en alçak çukuruna düşer.

Binaenaleyh Hâlik-ı Rahman, Rahîm, Hâkim, Cevvad, Kerim insanlara in'am ettiği vücud hediyesini geri alıp ebedi bir ademe götürür mü? Hâşâ! Çünkü sebep yok, ihtiyacı yok. Ne için alsın, bir sebep lâzımdır. İnkâr eden, bir sebep gösterebilir. Maahâza geri almak bir nakîsedir, bir eser-i aczdır. Halbuki çirkin şeylerden, nakiselerden münezzehtir münezzehe.

Binaenaleyh Cenâb-ı Hak ism-i Hayy'dan mudgalara in'ikâs ettirdiği hayat hediyesini geri alıp ebedî bir ademe götürür mü? Hâşâ!

Çünkü verdikten sonra alıp i'dam etmek "**cûd ve kerem**" kanununa muhaliftir. Bu kanuna ki insanlar ar ederek muhalefet etmezler ve muhalefet edenleri teşhir ediyorlar. Kerim-i Rahman-u Rahîm mi muhalefet edecektir? Hâşâ sümme hâşâ!

Maahâza herhangi bir insan evine davet ettiği dost ve ahbablarını fevkalade **i'zaz, ikram, taltif** etmekle onların muhabbet, samimiyet, teveccühlerini kazanarak aralarında tam **ülfet, dostluk** peyda olduktan sonra pek vahşiyane bir surette onları birer birer evinden çıkarıp öldürmesine ihtimal var mıdır?

Acaba Cenâb-ı Hak kıraathane olarak yarattığı ve bütün envaı ile me'külât, meşrubat vesaire ziyenatlar ile süslendirdiği şu **nimetlere, ziyenatlara, in'amlara, ihşanlara, lütuflara**

gark etmekle âlemde kendi âsâr-ı kudret ve azametini okutturmak için mütalaacı olarak "adem" âleminden davet ettiği nev-i beşeri fevkalade onların muhabbetlerini, teveccühlerini, ubudiyetlerini, samimiyetlerini, ünsiyetlerini ve daha fazla fazla in'amlara, ikramlara olan ümidlerini takviye ve tam manasıyla kendisine muhabbetlerini, huluslarını, aşklarını bağladıktan sonra hâşâ sümme hâşâ avdet etmemek üzere birden bire birer birer adem-i mutlaka götürmekle o muhabbetleri, o sadakatları, teveccühleri adavete, me'yusiyete, ümitsizliğe kalbeder mi?

Hâşâ Hâkim-i Mutlak bu gibi vahşiyane muameleden münezzehtir, münezzehtir. Ancak ölüm ile insanları diğer bir kıraathaneye naklediyor.

Hülâsa: Bu üç izah ile "iki kerre iki dört eder" kat'iyeti nisbetinde sabit oldu ki; **hayat yolculuğu kabre kadar değildir. Ve ebede namzed olan şu hayat, ölüm ile sönmez, ba'delmevt dahi yolculuğuna devam eder.** Yalnız dünyada tarz-ı hayat hayvanîdir, berzahta melekidir.

Evet, Cenab-ı Hak şu hayatı dört menzilde büyütür, yaşatıyor.

- **Birinci menzil**, rahm-i maderdir. Bu menzilde hayat dokuz ay kalıyor.
- **İkinci menzil**, dünyadır. Bu menzilde yüz sene ve daha fazla kalıyor.
- **Üçüncü menzil**, berzaktır. Bu menzilde müddet-i ikameti malum değildir.
- **Dördüncü menzil**, âhirettir. Bu menzilde ebediyete elverişli bir şekilde devam edecektir.

Bu Dört Menzilde Hayatın Tarz-ı Hareket Ve Maişeti

Malumdur ki,

• **Birinci menzilde** ruh ile cisim ikisi de mahpus gibi pek dar bir vaziyette oldukları gibi tarz-ı maişeti de pek basittir. Göbekten bir boru vasıtasıyla yalnız kan ile tağaddi eder.

• **İkinci menzilde** ruh cisim kafesinde mahpus ise de cismin dairesi pek geniştir. Tarz-ı maişeti de malum ne kadar nefis ve boldur.

• **çnc menzilde** cisim toprakta mahpus, ruh âlem-i misalde serbesttir.

S: Bu çnc menzilde ruhun tarz-ı hareketi ve suret-i inkişafı nedir?

E: Geçen hadis-i şerifin ifade ettiği vecihle, kâinatın hilkatinden gaye marifetullahtır. Bu ise ruha aittir. Onu tahsil eden ruhtur. Ruh onun ile inkişaf eder, büyür, terakki eder.

S: Pekâlâ geçen izahattan ruhun ba'de'l-mevt bekası kat'i bir surette sabit oldu ve kanaat-i tâmme hsıl oldu. Amma ba'de 'l-mevt ruhun inkişaf ve büyümek mes'elesi o kadar akla girmiyor?

E: 1) Madem **ruh** mevcuddur. Mevcud olan ruhun Ashab-ı Kehf gibi uyumuş veya hayvanat-ı havaiye misillü uyuşuk bir vaziyette kıyamete kadar faaliyet-siz, inkişafsız kalacağına hiçbir akıl ihtimal veremez zannederim.

Evet, dünyadan berzaha nakledilmek üzere cisim kafesinden çıkarılıp âlem-i misale ve ruhaniler âlemine gönderilen cevhere-i ruh zaman-ı Âdem'den kıyamete kadar sönük, işsiz kalmasında bir adalet, bir faide tasavvur edilebilir mi?

Madem o âlem, melaike ve ruhaniler ile doludur. Bu ruh da onların içerisine giriyor, bu da onlar gibi olmalıdır. Eğer

onlar vazifesiz, sönük bir vaziyette iseler ruh da onlar gibi sönük olsun.

Eğer onlar kâinatın iç sahifelerini mütalaa etmekle meşgul oldukları gibi vazifeler ile muvazzaf iseler ne için dünyadan onlara misafir giden ruhlara o kitab-ı kâinatın mütalaaından mahrum kalmalarıdır.

2) Cenâb-ı Hak şu **ruh** ve hayat için yarattığı kâinatın hiçbir cüz'ünü, bir cirmini atâlet, betâlet içinde bırakmamıştır. Daima çalıştırır, yürüttürür, hadd-i kemale erişinceye kadar faaliyetten durdurtmuyor.

Nasıl oluyor ki, küre-i arza halife ve hâkim tayin edilen cevhere-i ruh, âlem-i ervahta mahpus, sönük, atâlet içinde kalsın.

Bu büyük bir israf, abes olmaz mı? Ruh-u insanî dünyada padişah iken âlem-i berzahta ağır cezalı bir mahkûm gibi hapsedildiğine bir madde-i kanuniye-yi İlahiye var mıdır?

3) Dünya menziline **ruh**, bu cisim kafesinde kaldığı müddet zarfında maarif-i İlahiyeden hiçbir gıda almadan veya az bir gıda aldıktan sonra hemen berzaha nakledilir. Tabii böyle gıdasız kalan bir ruh pek küçük ve noksan kalır.

Eğer âlem-i berzahta maarif-i İlahiyeden yani kâinat fabrikasının içyüzündeki en ince, parlak âsâr-ı kudret ve azameti mütalaa etmekle gıda alıp inkişaf etmez ise cennet-i mev'udeye ve rü'yet-i İlahiyeye kesb-i liyakat edemez.

Evet, emîr-ül mü'minin Hazret-i Ali'nin

الموت ولادتثانیه لن بلج ملکت اسموات والرض من لم

emrettiği gibi, **nefs-i natika** denilen ruh şu (*) **مولد مرتین** beden kafesinden çıkıp âlem-i misale gitmeyince semavat u arzın içyüzlerini ve nurani acaib ve garaibini ve kudretin en ince ve parlak asarını göremez.

Yani çocuğun rahm-ı maderde dokuz ay kalmasında hikmet, dünya vaziyetini tahammül edebilmek için bünyesinin tekâmül etmesi olduğu gibi ruhun da ömr-ü tabî müddetince bu cisimde kalmasındaki maksat, maarif-i İlahiye elifbasına çalışıp az çok tekâmül etmektir ki bu kafesten çıkıp âlem-i misalde "**berzahî beden**" tabir edilen misal ve fotoğrafına taalluk etmekle melekler gibi semâvat ve arzın içyüzlerine ait âsâr-ı azamet dersine devam edebilsin.

Demek dünyadan kabir tüneliyle berzah âlemine gitmek, rahm-ı maderden, ferc tüneline dünyaya gelmek gibi ikinci bir doğumdur. Bu iki doğumu görmeyen bir insan kâinatın iç ve dış yüzlerindeki acaib ve garaibi göremez.

İşte ruhun âlem-i berzahta sönük bir durumda olmadığı ancak o âlemdeki ruhanî ve melekler gibi kâinatın iç sahifelerini mütalaa gibi bir iş ile meşgul olduğu sabit oldu ve kanaat da hasıl oldu zannederim.

S- Alem-i berzah nasıl bir âlemdir ve "**berzahî beden**" denilen ruhun giydiği ve taalluk ettiği şey nedir?

(*): **Meâli:** Mevt, ölüm, ikinci bir doğuştur. Kişi, ikinci defa doğmayınca -yâni ölmeyince-semavatın ve arzı, göklerin ve yerin parlak ve ince âsâr ma, nurani acaib ve garaibine muttali olamaz. (Hazırlayanlar)

C- Alem-i berzahtan maksad âlem-i misaldır ki şu âlem-i şehadet ile âlem-i âhiret arasında âyinemisal bir âlemdir ki âlem-i şehâdette bulunan her şeyin bir sureti, bir fotoğrafı onda mevcuttur.

Evet, insanın kuvve-i hayaliyesi olduğu gibi, âlem-i misal dahi kâinatın kuvve-i hayaliyesi hükmündedir.

Berzahi beden ise insanların sair eşya gibi o âlemin âyinesine in'ikas ettiği misal ve fotoğraflarıdır ki ruh cisimden çıktıktan sonra o âlemde bulunan kendi fotoğrafına taalluk eder.

S- Ruhun o âlemdeki fotoğrafına taalluku zaruri midir?

C- Dünyada iken insanları birbirinden tefrik ve temyiz eden alâmat-i farika lazım olduğu gibi âlem-i misalde de ruhları birbirinden ayrı gösterecek alâmet ve nişanlar lâzımdır. Eğer berzah bedeni denilen o fotoğraf olmasa ruhlar hep bir olur. Her bir ruhun kimin ruhu olduğu neyle belli olacaktı.

S- Ruhların doğrudan doğruya âlem-i âhirete gitmelerinde ne mahzur vardır?

C- Âlem-i misal, dünya ile âhiret arasında bir bekleme salonu hükmündedir. Alem-i âhireti şenlendirmek için Cenâb-ı Hakça takdir edilen mikdarın sonu gelmeyince dünya mezasından âhirete gönderilen mahsulat, âlem-i misalde beklemek mecburiyetindedir.

Çünkü takdir edilen miktarın sonu gelmeyince dünya tahrip edilmez. **Dünya tahrip edilmedikçe kıyamet kopmaz. Kıyamet kopmadıkça ikinci hayat başlamaz. İkinci hayat başlamadıkça hesap görülmez. Hesap görülmedikçe insanların yerleri malum olmaz ki âhiret kapısı açılsın.**

Maahâza âlem-i âhiretin kemal-i teşhizatı dünyanın tahribiyle olur. Çünkü dünyanın enkazı o âlemlere ecza olacaktır. Ademe atılmaz, israf olur. Binaenaleyh ruhların âlem-i misalde kalmaları, bu hikmete binaen olsa gerekir.

S- Berzahta mü'minlerin vaziyeti cennet gibi, kâfirlerinki cehennem gibi olduğuna işaretler vardır. Bunun izahı?

C- Evet, mü'minler melek duygusuyla melekler gibi kâinatın iç sahifesini mütalaa etmekle meşgul oldukları gibi, dünyada yaptıkları a'mal-i sâlihaları pek güzel şeyler suretinde mücessem olarak gözlerine görünmekte olur. İşte o mütalaadan neş'et eden neş'e ve amellerinin güzelliğinden hâsil olan sürur ve lezzetlerden dolayı vaziyetleri âdeta cennet gibi olur.

Kâfirler ise a'mal-i küfriye ve fiskiye pek çirkin, korkunç şeyler şeklinde görünmekle o mütalaa lezzetinden mahrumiyetleri cihetle durumları cehennem gibidir.

Evet, "**Kabir**, ya cennetin bostanlarından bir bostandır veya cehennemin çukurlarından biridir."^(*) manasında olan hadis-i şerif şu hakikati tenvir ediyor.

İhtar: Kabir kelimesinden maksad, bildiğimiz mezar çukurları değildir. Çünkü onlarda bir şey yok. Ve aynı zamanda mev'iza kitaplarında ve halkın zannettikleri gibi kabirde "hûr u gılman, yılan ve akrep" yoktur. Ancak amellerin bu gibi şeylerin suretinde görünmeleridir.

• **Dördüncü Menzil:** Dördüncü menzilde yani âlem-i âhirette yani cennet-i mev'udedede hayat ve ruhun çevresi pek geniştir. Tarz-ı maişeti de tarife gelmez derecede leziz ve nefistir. Çünkü kâinat kanun-u tekâmüle tabi'dir. Maddi ve manevî, dünyevi

(*) Tirmizî, Kıyâmet, 26; Ali el-Müttakî, Kenzü'l-Ümmâl, 30 / 42. Hadis no: 42.397

ve uhrevi herhangi bir şey olursa daima yükselir, terakki eder, hadd-i kemâle erişir.

Kainatta tedenni yani baş aşağı yuvarlanıp gitmek yoktur. Binaenaleyh ikinci menzilin yani dünyanın birinci menzilden yani rahm-ı maderden farkı nisbetinde dördüncü menzilin yani âhiretin ikinci menzilden yani dünyadan farkı o nisbettedir.

S- Kör gözleriyle Cenâb-ı Hakk'ın kudret ve azametini görüp düşünemeyen bazı herifler hayatın, ruhun ikinci menzilden üçüncü, dördüncü menzillere geçip orada tekâmül edeceğini uzak görüyorlar hattâ inkârna bile zehab eden vardır.

E- Bu kabîl adamlar gerek kâinatın gerek hayatın bir Hâlik tarafından icad edildiğini tabii inkâr edemezler. Eğer inkâr ederlerse zaten kabil-i hitap insanlar değildirler.

Binaenaleyh kâinatı ve hayatı şu tarz-ı garibe ve acibe üzerine vücuda getiren kudret bilâhare kâinatı bu şekilden diğer bir şekle, hayatı bu keyfiyetten diğer bir vaziyete getirilmesine kâdirdir. Evet, bir fabrikayı veya radyoyu icad eden usta, onları tahrilden sonra bir daha yapabilir. Hem de ikinci yapılış, birinci yapılıştan daha kolaydır.

Binaenaleyh Cenâb-ı Hakk'ın Kur'an-ı Kerim'inde emrettiği gibi, neş'e-i uhrâda yani ikinci yapılıştaki şüphesi olan adam, birinci yapılışa yani neş'e-i âlâya dikkat etsin. Bunu yapan kudret elbette ve elbette onu da yapar.

Acaba Abdülmecid veya Fuad gibi bir insanın ilk yaratılışında Van, Diyarbakir, Adana, Malatya, Ürgüp gibi muhtelif yerlerin topraklarından, hububatından kesif kesif yontulmamış gıdalarından pek çok tasfiyelerden sonra hayathanesi olarak yapılan beden ve cisimleri, ölüm ile yıkılıp dağıldıktan sonra o dağınık bir surette mevcut ve yontulmuş zerrelere beden

ve cisimlerinin iadeten ve tekraren terki ve yapılması daha kolay değil midir?

Yahut o neş'e-i uhrada süpheli olan adam

فَانظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ لَمُنظَرٌ
 لَمْحِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
 etsin. Şöyle ki: Güz mevsiminde nebatat tamamen ölür. Kış mevsiminde kar ve çamurlar altında çürür, dağılır gider. Bahar mevsiminde o çürümüş çekirdekler, tohumlar içinden filizler çıkar, neşvünemaya başlar.

Adeta bir haşır u neşir gibi o ölmüş nebatat, eski şekillerin de, evvelki boylarında, renklerinde tamamen eskisi gibi dirilmiş olurlar.

İşte insanları öldükten sonra diriltlen kudret, o ölmesi nebatatı diriltlen aynı kudrettir. Zaten nebatat, sinek, böcek vesair haşeratta senede vukua gelen binlerce haşır u nesirler, insanların kıyamette haşır u neşirlerine birer misal ve birer örneklerdir.

Hülasa: Kudret-i İlahiyesin azametini bilip düşünen ve her sene sath-ı arzda vukua gelen nebatat ve haşeratin binlerce haşır u neşirlerini göz önüne getiren ve rahm-i maderde insanların ilk yapılaşlarına dikkat eden ve şu âlemin bu kadar nizamlı ziynetlerine bakan bir adam

رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا
 yani bu kadar süslü, intizamlı kâinatı, nur-u hayatı, nev-i insanı bilahare ademe götürüp mahvetmek için yaratmış değilsin ya Rab! diye neş'e-i uhrayı yani insanların ikinci dirilmelerini kabul edeceğinde tereddüt göstermez.

(*) **Mealî:** Rabbimiz! Sen bunu boşuna yaratmadın!

Hülâsa-tül hülâsa: Kâinatın yaratılışından evvel kendisini hayalen farzedip kâinatın henüz vücuda gelmemiş olan yaratılış keyfiyeti ve binlerce şekillere girişen ve şimdiki şeklinde vücuda gelen güzellikleri, ziynetleri, nebatatı, hayvanatı, yıldızları, güneşleri, insanları ve insanların bu kadar nimetlere mazhar olduğunu tahayyül ettiği zaman ne derece o hallerin olacıklarına ihtimal verebilirse ve ne kadar iman edebilirse bizler de kabirden sonra ve kâinatın harabiyetinden sonra vücuda gelmiş veya gelecek berzah, misal, âhiret âlemlerindeki cilveleri, güzellikleri ve o âlemlerin keyfiyet ve vaziyetlerini o kadar düşünebiliriz. **Çünkü insanın akıl dürbünü o âlemleri göremez ve insanın küçük terazisi o âlemlerin keyfiyetlerini tartamaz.**

Fakat kâinattan evvel kendisini hayalen farz eden adam bu zamana gelip kâinatın vücuda gelişini ve şimdiye kadar geçirmiş olduğu şekillerini, ahvalini, macerasını, mazisini göz önüne getirip düşünürse berzah, âhiret âlemlerine ve o âlemlerin keyfiyet-i ahvaline bilâtereddüd iman edebilir. Çünkü **kâinatın mazisini yaratan kudrettir ki müstakbel âlemleri yaratıyor.** Tabii maziye bakılırsa o maziye yapan ustanın gelecek âlemlerin de icadına kadir olduğuna kanaat-ı tâmme husule gelir.

Şu Dört Menzilde Hayatın Tarz-ı Seyahati

Arkadaş! Cenab-ı Hak hayat tohumlarını rahimlere ektirir. Orada bir parça göğeri büyüdükten sonra çıkarır. Dünya bahçesine şetil eder, o setileri dünya bahçesinde çalıştırır. Meyvelerini yani amellerini tesbit eder.

Sonra birer birer çıkarır, berzah âlemine gönderir. Yani cisimleri toprağa gömdürür, ruhları âlem-i misale gönderir. Dünya bahçesinden alınacak mahsulat yekûnları tamam olduktan sonra bahçeyi bozar, tahrib eder.

Sonra âlem-i misalde ikmal-i tahsil eden ruhlara dünyada bıraktıkları cisimlerini tazeleyerek giydirir. Sonra mevki-i haşir denilen âhîret menziline istasyonuna gönderir. Orada herkesin dünyada yaptığı amellerinin hesabı görüldükten sonra herkes müstahak olduğu yere "**bilet**" alır, "**sırat**" denilen âhîret trenine biner, gider. İşte o vakit hayat yolculuğuna nihayet verilir.

Berzah Ve Âhîret Hakkında Düşünceler

Arkadaş! Bazı insanlar yalnız bu âlem-i maddiyatı gördüklerinden ve maddiyat ile tam ülfet peyda ettiklerinden ve maddiyat sevgisiyle meşbu' olduklarından berzah ve âhîret âlemleri onlara karanlıklı, hülya gibi görünür.

Hattâ henüz rahm-ı maderde bulunan bir çocuğun dünya ve dünya ahvali hakkındaki düşüncesi kadar da o âlemleri düşünemiyorlar.

Demek o âlemlerden haberleri yok gibidir. Bütün keramet, kıymet, varlığın maddiyata münhasır olduğunu bilirler. Hatta bu âlemden çıktıkları zaman âdeta kendilerini zulmet ve adem içinde tahmin ediyorlar.

Arkadaş! Şu âlem-i maddiyat ancak hayatın bir hanesidir. Maddiyat tamamen zevilhayatın hizmetinde kullanmaktadır. Bu **Âlem-i maddiyatta görünen** tesirler, terakkiler, faaliyetler, çalışmalar hep maneviyatın eseridir. **Maddiyat** bir gılab gibi kıymeti yoktur. **Mesela insan zannedildiği gibi şu cisimden ibaret değildir.** Ancak nefsi nâtika denilen ruhtan ibarettir.

Evet, **ruh dediğimiz şey ikidir.**

• **Biri** ruh-u hayvanîdir ki insan ile hayvan arasında müşterek olup her iki nev'in his ve hareke, neşvünemasını temin eden

pek ince ve gizli bir madde-i latifedir. Hastalık, elem, tedavi, ölüm, ihtiyarlık gibi arızalar bu kısım ruha aiddir.

• **Diğeri** nefs-i nâtika denilen ruh-u insanîdir ki bu gibi arızalara maruz kalmaz bir cevherdir.

İmam-ı Nevevi'nin Hadis-i Erbaîn'i şerhinde Sa'd-ı Taftazani'nin söylediğine göre, ruh-u insanî ölüm sekeratına iştirak etmez, ayrılır, cisimden alakasını keser. Cisim defnedildikten sonra bir daha cismin yalnız dimağ, kalb gibi fehmedici ecza-i latifesine taalluk eder. Melekeynin suallerine cevap verdikten sonra yine ayrılır, âlem-i ervaha gider.

Gördüğün ve çok kıymet verdiğin şu beden, el, ayak, göz, kulak vesair a za ruh-u hayvanînin ve dolayısıyla nefs-i natıkanın kafes, kürek, kazma, dûrbîn, telefon vazifelerini gören bir takım alet ve edevatıdır.

Ruhların bu dünyada işleri biter bitmez ruh-u hayvanî muvakkaten ölür. Ruh-u insanî âlem-i ervaha gider. Kazma, kürek, telefon, dûrbînler hep yerde kalırlar.

Binaenaleyh o adamlarca karanlıklı görünen berzah, âhîret on nuranî âlemlerdir. Hayal ü hülya tahmin ettiğin âhîret en sabit, en bâkî, hakikî, ebedi bir âlemdir. Karanlıklı, hayal olacak ancak bu âlemdir. Çünkü hiçbir ciheti sabit değildir. Bütün halleri zail olur, gider.

S- Cennetin lezzet ve zinetleri, dünyanın zînet ve lezzetleri ile tabir edilmiştir. Bu ise kıymetlerini tenzil ediyor?

E- Evet, aralarında zahiren müşabehet varsa da hakikatları pek yüksek olup dünya nimetlerine kabil-i kıyas değildir. Yalnız insanların kullandıkları elfaz ve tabirler içerisinde hiçbir aklın tasavvur edemediği ve hiçbir gözün göremediği o yüksek, nurani lezzet ve zinetlerin hakikatlarını ifade edecek tabirler bulunamadığından insanların me'luf ve malumları olan şeyler ile tabir edilmişlerdir.

Arkadaş! Bu izahattan anlaşıldığı vecihle bizim merhum Fuad'ın dediği gibi "Hayat bir yolculuktur" ve bu yolculuk gittikçe yükselir.

Ve yükseldikçe nuranî ve hakikî âlemlere çıkar.

Ve en son menzil de cennet-i mev'udedir ki Hâlik-ı kâinat'ın bütün ince ve parlak âsâr-ı kudretine ve celal ü cemalinin cilvelerine âyinedarlık eden bir menzildir.

Ve en yüksek, nuranî olan o menzillere giden yol, kabirden geçiyor.

Ve o kabre insanları sokup gönderen Rahman-u Rahîm hâlıkımız.

Binaenaleyh kabirden, ölümden ne için korkuyoruz? Merhum Fuad'ın mektubunda yazdığı gibi "Ölümü bu cihetten hoş görmeliyiz." Çünkü saadet-i ebediyeye giden yol, o tünelden geçiyor. Malum ya yollarda ne kadar zahmetlere tesadüf edilirse, menzile ulaştıktan sonra o zahmetler hep unutulur. Zaten **şahsî ve içtimai en büyük saadetler, en büyük ve acı meşakkatler ve felaketlerin neticesidir.**

Meselâ:

1- Hazret-i Yusuf Aleyhisselâm kardeşleri tarafından atıldığı "**kuyu**" ve Zeliha tarafından atıldığı "**zindan**" olmasaydı Mısır Azizi olup o saadete nail olamaz idi.

2- Bir çekirdek altı, yedi ay kar ve çamurlar altında kalıp refessüh etmeyince içinde hayat tohumu gönderip neşvünemaya başlamaz

3- Ana rahminden dünyaya gelen çocuk o dar tünelde çok zahmet çeker. Bazan boğulur çıkamaz da. Eğer o çocuk o dar tünelin zahmetinden korkup çıkmaz ise, dünyaya gelip bu kadar saadetlere nail olamaz.

Arkadaş! Kabir tüneli de aynen böyle bir tüneldir. Emin olunuz bu tünel, çocuğun lehine ve çocuğun saadet yolu olduğu gibi, kabir tüneli de ölünün lehine olup o tünelden nuranî âlemlere ve saadet-i ebediyeye çıkacaktır. Yalnız "**rahm**" âleminden "**ferc**" tüneliyle dünya âlemine gelir iken yeni kapla ve ebeler tarafından istikbal edildiği gibi, dünya âleminden kabir tüneliyle de âlem-i berzaha gider iken iki melek ile karşılaşır.

Ve dünya âleminde tahsiline mükellef bulunduğu maarif-i İlahiye dersinden aldığı diploma istenilir. Zaten bir âlemde diğer bir âleme gidilir iken pasaportun istenilmesi kanunîdir. Diplomasını ibraz ettiği takdirde artık korkulunacak bir hal kalmaz. Serbest olarak nuranî âlemlerde dereceden dereceye (a'maline göre) terakki etmeye başlar.

Ve bir daha cisme taalluku yok ise de alâkadar olabilir.

İhtar: Meleklerin sorularına verdiği cevaplar, tabii et parçası olan insan lisaniyla değildir. Ancak melekler lisaniyla o cevapları verebilir.

Evet, "**aşı ameliyatı**" gibi nefis-i nâtika şu cisim kabuğundan çıkıp âlem-i misalde "**berzah bedeni**" denilen misa ve fotoğrafına taalluk ettiği zaman kaybettiği dünyadaki hasse ve duygularına bedel melek hassesi ve duygusuyla duygulanır. Ve meleklerin yekdiğeriyle yaptıkları muhavere cinsinden o sorulara lâzım olan cevapları verebilir.

S- Menşe' ve taalluk itibariyle ruhlarda tefavüt yoktur Hepsisi de ism-i Hay'dan in'ikas edip vücut-u haricî giyerek ruh-u hayvanîye taalluk eden akislerdir. Binaenaleyh bazı ruhlara tayyibe, bazısına habise, bir kısmına said bir kısmına şaki denir.

Bundaki sebep nedir?

ع- Malumdur ki; bir tarlaya sepilen temiz bir buğdayın taneleri hadd-i zâtında temiz, saf oldukları halde bilâhare bazı avarizdan dolayı bir kısmı zivane, bir kısmı ota, bir kısmı çavdara çevirir, inkılab eder. Halbuki o tanelerde bir çirkinlik, bozukluk yoktu.

Kezalik nefis-i nâtıkanın hadd-i zâtında bir şekaveti, bir habaseti yoktur. Bütün ruhlar كل مولود يولد على الفطرة

(*)^١ الإسلام hadis-i şerif hükmünce tayyibe ve saidedirler. Fakat bilâhare bazı insanlar irade-i cüz'iyeleriyle şehavat-ı nefsaniye ve tahrikât-ı şeytaniye gibi bazı arızalara maruz veya ebeveynlerine tabi' kalarak ruhları kesb-i habaset ve şekavet eder.

Binaenaleyh (*)^٢ السَّعِيدُ السَّعِيدُ فِي بَطْنِ أُمَّهِ olan hadis-i şerif Cenâb-ı Hakk'ın ilm-i ezelisine bakarak onu okuyor.

Yani bazı ruhlar bilahare kesb ettikleri şekavet veya saadet sıfatlarıyla muttasıf ve o halleri labis olarak ilm-i ezeli ayinesinde görünürler. Yoksa o sıfatlar Cenâb-ı Hakk'ın iradesine nazir değillerdir ki saadet, şekavet gibi haller irade-i külliyyeye ait olup irade-i cüz'iyeye alâkadar değildir ancak irade-i külliye ile husule gelirler diye Cebrîlerin elinde bir hüccet olsun.

S- Berzaha gidenlerden melekler tarafından edilen suallere verilen cevaplar nereden tedarik edilir ve ne gibi şeylerdir?

(*)^١: Her doğan çocuk, İslam fitratı üzere, İslama uygun olarak doğar.

(*)^٢: *Mealî*: Said, anasının karnında iken de saiddir. Şaki, anasının karnında iken de şakidir.

C- O imtihandan maksad, erkân-ı imaniye ile Cenab-ı Hakk'ın azametini dair berzaha giden adamın derece-i malumatını tesbit etmektir.

Bu malumat ancak kitab-ı kâinattan alınabilir. Evet, o kitabın yalnız **nebatat sahifesine** bak! Bütün çiçekler, ağaçlar, yapraklar, otlar vesaire vesaire her birisi kendi lisan-ı haliyle "Halikim var, Yaradanım var" diye yüksek bir ses ile çağırır ve Halikını, Sâniini ilân eder. Ve aynı zamanda hangi bir meyvenin rengine, kokusuna, tadına, süsüne ve çeşit çeşit şekillerine aklının kulağını yapııştırıp dinleyecek olursan şöyle bir sadayı işiteceksin ki: Bizim şu kuru topraktan şu güzel vaziyete gelişimiz kendiliğimizden değildir. Çünkü **bizde şuur yok, irade yok, kudret yok, bizde hiçbir şey yoktur.** Ancak bizleri böyle güzel yaratan, yapan bilgili, iradeli, kudretli bir Hâlıktır.

Çünkü bir çocuk babasız, annesiz, bir resim resamsız, bir kitap kâtipsiz olamadığı gibi bizler de Hâlıksız, Sâni'siz olamayız. Ve hakeza hangi bir şeye bakacak olursan aynı sesi işiteceksin.

Arkadaş! Nebatat sahifesini güzelce okuduktan sonra öteki sahifeleri de kıyas edebilirsin. Çünkü kâinatın bütün sahifeleri bu hususta mütesavidir.

Hülasa: İnsan kâinat sahifelerini daima mütalaa ederse yani bal arısı gibi ince fikriyle yalnız küre-i arzın bahçesindeki çiçeklerden koparacağı delilleri aklına, kalbine yazarsa Halik'in vücud, vahdet, azamet vesaire sıfatları balşanı gibi zihninde intikaş edecektir.

İşte meleklerin ölüden (meyyitten) istedikleri, Hâlık'a olan derece-i malumat ve ubudiyetini gösteren o balşanıdır.

Arkadaş! Ruh hakkında verilen izahata nihayet veriyorum. Cisim hakkında da bir parça malumat verilmesi faideden hali değildir.

Şöyle ki: Kıyamette iade edilecek cisim, şekil ve suretçe dünyadaki cismin aynı veya misli ise de zerrat ve eczanın terkip ve yaratılış keyfiyeti ayırdır. Çünkü dünyadaki cisim, aralarında tam muvazene hasıl olamayan "**idhalat ve ifrazat**" cihetiyle tagayyüre, tebeddüle, hastalığa, ölüme mahkumdur.

İade edilen cisim ise ebediyete elverişli bir şekilde yaratılacağından tagayyür, inhilal, zeval, ölümü intaç eden ifrazat gibi halleri olmadığı gibi mebniyenin yapılışıyla zerratının terkiibi ebediyete kabil ve mütenasip bir şekilde, erimekten, ezilmekten masun kalmak üzere pek metin ve sağlam bir terkip ile iadesi lazımdır.

S- Ahiretteki cismin zerrati dünyadaki zerrelere ise bunlar Ürgüp taşları gibi hamdır, ebedi bir cisme ecza olacak bir kabiliyette değildirler.

E- Evet, dünyadaki zerrelere bir cismi inhilalden, harabiyeten vikaye edecek zerrelere değildir. Fakat Cenâb-ı Hak o zerrelere maddilikten çıkıp latif ve nuranî bir şekle girinceye kadar kâinatın inkılab, tahavvülât, tegayyüratı içinde manevî misfat ve süzgeçler ile tasfiye ve taltif ettikten sonra iade edilen cisme ecza ve a'za yapacaktır.

S- Pekâlâ; fakat toprak gibi katı ve kesif bir unsurdan alınan ecza-i bedeniyenin maddilikten çıkıp nuranî bir vaziyet almaları için yapılan tasfiye ameliyatı hangi fabrikada ve hangi bir kimyahanede yapılır?

E- Evet, Cenâb-ı Hakk'ın yer altında perde altı öyle fabrikaları vardır ki maddî şeyleri manevî, manevî şeyleri maddî, latif şeyleri kesif, kesif şeyleri latif yaparlar.

Mesela sudan buharı, buhardan bulutu, buluttan yağmuru, yağmurdan nebatatı, nebatattan hububatı, hububattan (kaç değirmen, kazan, süzgeçlerden çıktıktan sonra) su bedeni teşkil eden eczayı yapıp çıkararak fabrika gibi Cenâb-ı Hakk'ın gayr-i mütenahi fabrikaları vardır.

Baksana ipek böceğinin o küçük midesinde kocaman bir yediği dut yaprağından gayet ince, metin, sağlam, insanları hayrette bırakan ipek çıkarıyor. Bal arısının el fabrika kurulmuştur.

Ve ayaklarında öyle bir kimyahane vardır ki nebatattan koparttığı nebati zerrelere hayretle tatlı bal çıkarıyor.

Hülâsa: Dut yaprağı gibi basit bir maddeyi ipek böceğinin midesinde ipeğe, bal arısının kimyahanesinde tatlı bala, ceylanın boynunda sallanan torbacıklarda kokulu miske, koyun ve keçinin midesinde kayga kalb ve tahvil eden manevî fabrika ve kimyahaneler gibi gayr-i mütenahî fabrikalara malik olan bir kudret elbette ve elbette ve elbette şu ecza-i bedeniyeyi latîf ve nurani vaziyetlere girdirmeye kadirdir.

S- Bundan anlaşılır ki **Cennet** veya **Cehenneme** giren cisimler şu dünyadaki cisimler değildir. Binaenaleyh o cisimlerin sevab veya ikaba istihkakları yoktur. Çünkü hayır ve şerleri yapan o cisimler değildir.

E- Tekalif-i İlahiyyeye mükellef ancak nefs-i nâtıkadır ve aynı zamanda hayır ve şerri de yapan yine nefs-i nâtıkadır. Beden a'zâlarıyla beraber ve keza ruh-u hayvanî hepsi de nefs-i nâtikanin kafes ve âletleridir. Mademki hayır ve şerri yapan, "kürek, kazma" hükmünde olan a'zâ olmayıp ancak şuurlu, idrakli nefs-i nâtıkadır.

Sevab, ikab, lezzet, elemi de gören nefs-i nâtika olacaktır. Cisimlerde hissedilen ızdıraplar, lezzet ve elem eserleri ruhlara

aiddir. Cisimlerin haberleri yok. Mademki dünya ve âhiretteki ruh birdir, tebeddül etmez.

Cismin tebeddülünde beis yoktur. Çünkü **cisim bir gılaftır**, kışlık yazlık elbise gibi tebeddül eder.

Evet, cism-i insanî rahm-i maderden kabre kadar her otuz senede bir defa tamamıyla tebeddül eder, tazelenir. Eğer cismin tebeddülü sevab ve ikab hususunda nazara alınırsa;

Meselâ yirmi yaşında bir katli yapan ve elli yaşında ölüp kabre giren adamın o katlden dolayı cezaya çarpmaması lazım gelir. Çünkü o katli yapan o cisim kabre girmemiştir.

S- Cennete giren cisimlerin latîf ve nuranî, cehenneme girenlerinki ise kesif, zulmetli, ifrat derecede büyük olduklarına işaretler vardır. Halbuki o cisimlerin maddeleri, keresteleri, ustaları birdir.

E- Dünyada görünen tebeddülât, tahavvülât, tenezzülât, terakkiyat tamamen âlem-i âhirette gelmiş ve gelecek ahvale birer örnek ve birer misaldir.

Meselâ Cenâb-ı Hak insanın karnında kurmuş olduğu mide kazanında pişirilen bir yemekten birbirine muhalif kaç türlü uzuvlar vücuda geldiğini görüyorsun. O kazanda kaynayan bir yemekten kemikler, etler, kanlar, kıllar, sütler, sular vesaire gibi envaen çeşit çeşit şeyler meydana geliyor.

Kezalik kudretin ilk yaratılış fabrikasında hayat gilafı yani hayatı kabul ruhu taşıyan cisim yapılıyor iken küçük, büyük, ince, kalın, güzel, çirkin, kesif, latîf birbirine muhalif çok çeşitler çıkarıyor. Hepsinin de ustası, kerestesi birdir.

İşte dünyada gördüğün kudretin şu garib fabrikaları âlem-i ahirette yani ikinci yapılaşta icad edilecek hayretefza şekilleri, vaziyetleri, zinetleri, lezzetleri, elemeleri yapan ilahî fabrikalara

birer misal ve örnektir. Bunlara dikkat eden, onlarda tereddüdü kalmaz.

Arkadaş! Gerek ruhî gerek cismî hayatın yolculuğuna verilen izahat tamam oldu. Malumdur ki yolculuğunu bitiren adam, ikametgâhına gider, rahat rahat oturur.

Binaenaleyh hayatın ebedi ikametgâhından da bir parça bahsetmek faideden hâli değildir.

* * *

Hayatın Ebedi İkametgâhı

Arkadaş! Geçen bahislerden anlaşıldığı gibi Cenab-ı Hak âlem-i âhireti ikmal etmek için kâinatın şu şekli-i hazırını bozar diğer bir vaziyete ifrağ edecektir. Zaten kıyamet dediğimiz hâdise de bundan ibarettir. Demek âlem-i âhiret dediğimiz cennet, cehennem tam şekil ve teçhizatları kâinatın tahribinden sonra olacaktır. Ve aynı zamanda kâinatın enkazı ademe gitmeyecektir, âlem-i âhirete başka şekillerde a za ve ecza olacaktır. Çünkü **hilkatte israf yok. Ademe atılırsa israf olur.**

Demek cennet-i mev'ude elyevm mevcut ise de şekil ve teçhizatı tamam değildir. Evet, "**Cennetin zemini kıraçtır.**

Onun bir kısım meyve ağaçları سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ gibi kelimat-ı mübarekedir." manasında olan

الجنيه قيقا وان اغترابها شبجان الله و ميره (*) gibi hadisler, cennetin el-yevm tam şekliyle mevcut olmayıp insanların ezkâr ve a'mal-i salihasıyla bir kısım ziynetleri

(*): "Subhânellahi ve bihamdihî" (tesbih ve hamdine çokça devam etmek iledir.)

(*) **Meâlî:** Cennet, düz yerdir, kıraçtır. Onun yeşillik ve ma'mur hale gelmesi "Subhânellahi ve bihamdihî" (tesbih ve hamdine çokça devam etmek) iledir: (Hazırlayanlar)

vesaire ikmal edileceğine işarettir. Fakat bu gibi hadislere başka bir türlü de mana verilebilir ki her insan kendi ezkâr ve a'mali nispetinde cennetin lezaizinden, ziynetlerinden istifade edebilir. A'mali olmayanlar için kıraç gibi görünür yani istifade edemez.

S- İnsanların a'malinden, tehlil ü tesbihlerinden cennetin maddi olan taam, meyve, imaret vesaire ziynetleri nasıl icad edilecektir?

C- İnsan hayaline, fikrine gelen bir manayı ve bir şeyin gölgesini beyaz bir kağıtta yazmakla tecessüm ettirir ve o gölgeyi adeta maddî bir şekilde gösterir.

Ve bütün insanlara bir menba-i istifade olarak maddî şeyler gibi satar, neşreder. Hattâ bir cennet-i fesahat, belagat gibi herkesçe medar-ı istihsan olmak ile o manevî manaları maddî elfazın kabuklarında leziz meyvelerin lüb ve içlerini andıran bir vaziyete getirir.

Kezalik bilâtesbih Cenab-ı Hak insanların ağızlarından çıkan o mübarek kelimeleri قاع صنف (*) denilen düz ve müstevi cennetin zemininde tecessüm ettirerek manevilikten maddiliğe kalbeder. Bir kısmını imarete, bir kısmını ziynete, bir kısmını meyve ağaçlarına tahvil etmekle ehl-i cennete bir nevi menba-ı lezzet ve manzara-i zînet yapar. Tam teçizatı ile cenneti ikmal etmekle derece-i kudret ve azametini tecelli ettirecektir.

İhtar. Ey insanlar! Bu hadis-i şerif sizlere pek büyük bir ihtardır ki siz dünyada apartmanları elleriniz ile yaptığınız gibi, ağızlarınız ile de âhirette kendinize küçük sarayları yapınız. Demek cennetin zînet ve lezaizi ağızlarınızdan çıkar. Öyle ise ağızlarınızı ezkârdan boş bırakmayınız.

(*): *Meali*: Dümüz, bomboş.

Hülasa: Ba'delmevt **ruh** ademe gitmeyip bâki kaldığı geçen izahattan "iki kerre iki dört eder" katiyeti nispetinde tebarüz ettiği gibi cisim dahi çürüyüp dağılırsa da ademe gitmez. Ancak zerrat-ı âleme katılarak dağınık bir surette mevcut kalmakta olduğu fennen isbat edilmiş bir hakikattir. Fazla bir izaha ihtiyaç yok.

Yalnız izahı lazım iki nokta kaldı. Birisi âlem-i âhiretin hayata ve dolayısıyla insanlara ihtiyacı var mıdır, ikincisi insanın iadesi yani ikinci yapılış keyfiyeti nasıldır?

Birinci Nokta: Evet kâinat hayat için yaratılmıştır. Zevilhayatın reisi de insandır. Eğer bu âlem-i şehadette zevilhayat olmasaydı bu âlem karanlıklı harabe bir han hükmünde, şeklinde kalırdı. Çünkü her şeyi ziyalandıran, canlandıran hayattır.

Binaenaleyh âlem-i âhirette de hayat olmasa ve zevilhayatın ağası olan insan bulunmasa o âlem de nuranî iken nursesiz kalır ve hayattar iken hayatsız kalır. Çünkü mesken, "**sekene**" içindir.

Sakin olmadığı takdirde meskenin ne faidesi var ve ne kıymeti olur? Binaenaleyh bu âlem-i şehadetin nuru, sultanı insan olduğu gibi, o âlemin de ziyası, şenliği insan olacaktır.

* * *

İnsanın Keyfiyet-i İadesi

İkinci Nokta: Arkadaş! İnsanda dört şey vardır.

• **Birisi**, nefs-i natikadır ki tekalif-i İlahiyeye mazhardır ve muhatab-ı İlahi odur.

• **İkincisi**, ruh-u hayvanidir ki his ve hareke, neşvünemaya menşe ve medardır. Ve aynı zamanda hastalık, elem, tedavi, ihtiyarlık, ölüm gibi ârzalara maruz odur.

• **Üçüncüsü** cüz-ü asli denilen tohumudur ki çürümeden, ziyadan masún, ikinci yapılaşa kadar baki kalan bir zerredir.

• **Dördüncüsü** ecza-i zâideden tereküb eden şu cisimdir.

Arkadaş! Nefs-i natıka bil'ittifak bâkidir, ölüm ile ölmez.

Ruh-u hayvanî ise, ölür ancak ikinci yapılaşta cisimle beraber vücuda gelir. Cüz-ü aslî ise insanın belinde yaratılan tohumcuk zerrelerdir.

Bu tohum olacak zerrede o insanın esas teşekkülatına dair kalem-i kudret ile bir "kroki" çizilmiştir ki o krokide çizilen esas hatlar üzerine teşekkülat-ı bedeniye yapılır ve bu sayede cisim muntazaman meydana gelir.

Eğer o zerrede öyle bir kroki olmasa ve o krokideki çizgilere göre a'zânın teşekkülatı yapılmasa cisim gayr-i muntazam bir şekilde vücuda gelecektir.

Evet, bir binanın intizamı ancak mühendisin çizdiği esas çizgiler üstünde yapılaşından ileri gelir. Eğer o çizgiler üstünde bina yapılmasa pek çirkin, intizamsız bir surette olur.

İhtar: İnsanın tohumu olan şu zerre, kudretin pek büyük bir mucizesidir ki kocaman bünye-i insaniyenin krokisini o-hurdebîn âletle de görünmesi mümkün olamayan- zerrede yerleştirerek yazmıştır.

O zerrenin şu keyfiyeti “Allah kocaman bir âlemi bir ceviz kabuğuna sığıştırabilir” olan meşhur itikadi tenyir ve teyid eden hakikî bir misaldir.

Demek nebatatin tohumları olduğu gibi insanların da tohumları o zerrelerdir.

O zerreler, ba'delmevt inhilal eden ecza-i zâide içinde ne şekle girerlerse girsinler çürümeden, ziya'dan masûn kalır. İkinci yapılaşta cism-i insani o tohumcuk zerreler üstünde nema eder meydana gelir. Cisim ise ecza-i zaideden terekküb eden heykeldir.

Bu izahtan anlaşıldı ki insanın ibaret bulunduğu her dört cüzden yalnız cisim ve heykelin iadesinde tereddüd olabilir. Yalnız bu cihetin izahı lâzımdır. Şöyle ki:

Fennin tedkikatına göre, âlemde görünen şu tahavvülat inkılabat tamamen terkib ve tahlilden ibarettir, i'dam değildir. Çünkü i'dam olursa israf olur. Hilkatte israf yoktur.

Demek cism-i insanînin ölümden sonra yalnız şekil ve terkibi bozulur; eczası, zerrati dağınık bir vaziyette mevcut kalır.

Bu tedkikata nazaran ba'delmevt insanın iadesi pek kolaydır. Çünkü bünyenin yalnız heyet ve terkibi bozulmuştur. Ecza-yı asliye olsun, zâide olsun tesbih taneleri gibi dağılmış ise de mevcuddur.

Binaenaleyh Hazret-i İsrafil'in borusuyla yapılacak bir sayhada taht-ı içtimaa davet edildiği zaman, istirahatete çekilip dağılan asker efradı gibi her bir bünyenin zerreleri derhal toplanıp cüz-ü aslî denilen tohumcuk zerre üzerine neşvünemaya başlar, cism-i insanî husule gelir. Ve aynı zamanda iade edilen cisim, dünyadaki cismin aynı olur.

Hülasa: Nebatâtın tohumları olduğu gibi, insanların da tohumları o zerrelerdir. Bir nebat gibi insanın bünyesi o zerre üzerinde Allah'ın izniyle göğerir, nema eder, meydana gelir.

Zaten nebatâtın senede binlerce haşr u neşirlerini gören adamın, insanların haşr u neşirinde itiraz etmeye hakkı yoktur. Çünkü her iki kısmın da haşr u neşirlerini yapan aynı kudrettir. Onu gördükten sonra bunu inkâr eden, insanlardan değildir vesselam.

* * *

Bu risalenin sebab-i te'lifi olan oğlum Fuad'ın ölümünden on iki gün evvel yazdığı mektubun suretini yazıyorum:

Muhterem Babacığım, Kıymetli Anneciğim, Sevgili Kardeşlerim

Sizlere ilk satırlarımda her şeyden önce her zaman kalbimde yaşıttığım minnet, şükran, saygılarımı bildiririm.

Senelerden beri vazifem olan şu tebliği müftehirane bir eda ile icra etmek zamanı gelmiştir. Çünkü böyle bir aileye mensubiyet ile malikiyet, erişilmesi kabil olmayan bir nimettir.

Ve o evlad yetiştiren yüksek yuvaya iftihar lâzımdır. Hakikaten inkâr edemem ki istikbalim, saadetim, varlığım böyle aileden mülhemdir. Onun ile iftihar etmek benim için bir borçtur.

Hayat bir yolculuktur. Evet, hayat menzilden menzile girer, çıkar. İdeal a zamî bir seviyeye eriştikten sonra ebedî menziline girer, orada "lenger-daz" olur.

Bu sağlam kabul edilen maneviyatım sağlam eller, genç kafa ile işlenmiş bir itikaddir.

Fakat zaman ile yapının, binanın çürüyüp, kuruyup çökmesi ve yıkılmasına biz âmiyane bir lisan ile ölüm diyoruz. Sadece

ölüm kelimesi menfur hakikati, menkus çehresi, her insanın, her dimağın inkâr edemeyeceği bir korkunçluktur.

Evet, o ki insanı bütün sevgilerinden ayıran ve bütün bağları çözen ve bir anda bir yapıyı bütün bütün yıkarak hiçe indiren "**kuvvet**" gerçi Allah'tan insanlara gelen bir felakettir ve bir emr-i vaki'dir. Ve bu cihetten hoş görünmesi iktiza eder ve mukadder olduğunu kabul etmek esas şartlardan biridir.

Ne denirse denilsin ve ne olursa olsun korkunçtur.

Efrad-ı Aileme,

Sizlere minnettardım. Beni unutmayın, ben de sizi unutmayacağım. Allah'a ellerimle dilimin, ruhumun, varlığımın lisaniyla sizlere uzun ömürler ve bahtiyarlık, bize de saadet vermesi için toprağa gidinceye kadar sönmeyen bir istekle yalvarır ve yalvaracağım. Allah bizi saadet, güzelliğe kavuştursun âmîn.

Muhterem Babacığım!

İçinde yaşadığım hayatı biraz daha anlatayım. Yukarıda sıraladığım âmiller sayesinde sınıfımı birincilikle geçtim. Şimdilik kamp içerisindeyiz. Kampımız Yirmi dokuz Mayıs'ta bitecektir. Tahmine göre bir Haziran'da evlerimize hareket edeceğiz. Tekrar ellerinden öper duanızı isterim.

**Ankara Yüksek Ziraat Fakültesi 3'üncü sınıf
talebesinden**

Oğlunuz Fuad Ünlükul

* * *

Fuad'ın Şu Mektubundaki İşaretler

Mektubun heyet-i umumiyesinden anlaşıldığı vecihle, kendisi ebedi bir ayrılmaya maruz kalacağını hissetmiş ki mektubunu vedaname "Allah'a ismarladık" şeklinde yazmıştır.

Çünkü evvelce yazdığı mektuplarında yalnız "Babacığım" diye yazardı. Bu mektubunda ise "Muhterem Babacığım, Kıymetli Anneciğim, Sevgili Kardeşlerim" diye kullandığı tarz-ı ifadeden anlaşılır ki "**hiss-i kablelvuku**" kabilinden, avdet etmemek üzere bir yere gideceğini, şuuru olmaksızın ruhu hissetmiştir.

Bilhassa "**Hayat bir yolculuktur**" diye uzun uzadıya münasebat olmayan bir mevkide ölümden bahsetmesi, ölümünü hissetmiş olduğuna bir delildir.

Hem de "**Efrad-ı aileme**" serlevhası altında yazdığı cümleler, dünyadan ayrılacağını hissetmiş olduğuna sarahaten delalet eder.

Çünkü bu mektubu kamp içinde yazmış. Ve beş altı gün sonra Ürgüb'e gelip annesiyle, babasıyla görüşmek üzere bulunan bir çocuk o cümleleri yazmaz.

Hem de "**Allah bizi hayat, saadet, güzelliğe kavuştursun**" duasıyla niyaz eylediği hayat mutlak hayat-ı ebediyedir. Çünkü hal-i hayatta bulunan bir adam "**Ya Rab beni hayata kavuştur**" diye dünya hayatını kastetmez.

Hem de "**Sizlere uzun ömürler ve bize de saadet vermesi**" duasıyla baba ve anne ve kardeşlerine niyaz eylediği "uzun talebinde bulunduğu, ömrü bitmiş ve eceli yaklaşmış olduğuna ömürleri" kendisine teşmil etmeyerek kendisine yalnız saadet pek gizli bir işarettir.

Hülasa: Fuad'ın kalemi, Fuad'ın şuurundan değil, Fuad'ın temiz, pak, masum ruhundan damlanan şu rumuzlu cümleleri yazmıştır.

Yine Fund'un mektubundan anlaşılır ki Fuad pek metin, sağlam bir itikad ile dünyayı terk etmiştir. Çünkü "Bu cihetten ölümü hoş görmeli" dediğinden anlaşılır ki Cenâb-ı Hakk'ın emrine amade ve ölümü hüsn-u rıza ile kabul etmiştir.

Kezalik "Bu sağlam kabul edilen maneviyatım sağlam eller, genç kafa ile işlenmiş bir itikaddır" diye müftehirane yazdığı cümleden anlaşılır ki imanı ve itikadı pek metin ve sağlam bir şekilde imiş. Allah bol bol rahmetlere, lütuflara mazhar kılsın âmin.

* * *

Fuad'ın lm Haberini Aldığımın Keyfiyeti

Fuad'ın Şu mektubu üzerine her dakikada Ankara'dan geleceğini sabırsızlıkla ve kemal-i Őevk ve aŐkla bekler iken ve her akşam rgb'n köprü mevkiine gider, Ankara'dan gelen kamyonlardan hemen Fuad'ın çıkacağını kemal-i heyecan ile intizarda iken, Yüksek Ziraat Fakültesi idaresi tarafından kaymakam yoluyla ölüm haberini aldım.

Bu acı haber üzerine öyle bir inkisar-ı hayale uğradım ki sanki dünya baŐıma yıkılmıŐ gibi bir vaziyette kaldım.

Uğradığım Şu inkisar-ı hayalden dolayı ruhumdan, kalbimden fıŐkırmaya baŐlayan ateŐli hlar, dumanlı figanlardan damlanan zırde yazılı siyah beyitleri "**mersiye**" olarak mektubuyla beraber Şu risalenin sonuna der etmekle "Beni unutmayın" diye mektubunda yazdığı cümle ile ba'delmevt isminin, zikrinin unutulmaması için iŐareten yazdığı vasiyetlerini bir derece yerine getirmek için neŐrettim ki o vasiyeti yerine getirmiŐ olayım ve kendisine bir vesile-i tezkr ve vasita-i gufran olsun.

* * *

Mersiye

Benden sana her subhu şam olsun Fuad binler selam
Binler selam olsun sana, olsun sana binler selâm
Gülsüz kalan bülbül gibi ağlar öter her subhu şam
Okur sana Abdülmecid binler dua binler selam
Ya İlahi eyle mağfur şu şehîd-i gurbeti
İstiyor senden İlahi rahmetinle cenneti
Genç iken, masum iken dergahına kıldı sefer
Merhametle, mağfiretle ona kıl hüsn-ü nazar
Sen Şefik Rahman Rahîm'sin rahmetin çok yâ İlah
Şefkat ü rahmet icabı mağfirettir ey penah
Ver de yâ Rab şu Fuad'a rahmetinle cenneti
Unutsun da çektiği zahmetleriyle gurbeti
Yetiştir yâ Rab Fuad'a benden çok hürmetleri
Sen de eyle yâ İlahî ona çok rahmetleri
Bir Haziran'da gelirdin bekliyordum ben seni
Nerde kaldın gelmedin üzdün Fuad'ım sen beni
Arıyorum tarıyorum Ürgüb'ün her yerini
Göremem Ünlü Fuad'ın ne izi ne eserini
Ağlıyorum sızlıyorum gelmedi senden haber
Yazıyorum soruyorum hiç görünmez bir eser
Bugün yok yarın gelir daim ederdim intizar

Bilmiyordum Cebeci'de sana kazmışlar mezar

Ben böyle bekler iken âh dediler hey serseri

Gözünü yummuş hayata genç Fuad kamp askeri

Ey Fuad'ım şu hayata sakın etme hiç esej

Ne safa var ne vefa var hep cefadır hep telef

Hasretinde kalma sakın hep kederdir hepsi gam

Hayrı yoktur bir hayatın sonu olsun şu elem

Geçidi imanla geçtin bahtiyarsın bahtiyar

Korka korka bekliyorum ben ise leyl ü nehar

Bir hakikat sandığım dünya meğer hülya imiş

Sevdiğim güvendiğim hepsi meğer rüya imiş

Mülkü malı neyleyim çünkü devamsızdır felek

كل خالی زابل وكل من عاش هلك¹

Yâ Rab

Cümlenin Hâlıksın² انت تحي و تمت

نحن راضون اللي يما تقضى و تريد³

Nazenin Ünlü Fuad'a Ankara oldu mezar

Cenneti de ya İlahi ona et dâr-ül karar

* * *

¹ *Meali:* Her hal zaildir, geçicidir. Ve her yaşayan da helâk olacaktır, ölümlüdür.

² *Meali:* Ey Allah'ım! Sen hayat verirsin, diriltirsin ve yine sen vefat ettirirsin, öldürürsün.

³ *Meali:* Ya Rabbi, biz, senin yaptığın, dilediğin, başımıza getirdiğin her şeye, her hale razıyız.

Ya Rab

Dar-ı dünyada Fuad'ı benden ettinse cüda
 Bari uhrâda beraberce hasret ey Huda
 Dünkü hal oldu hayal geçti visal geldi zeval
 Bu Mecid'i şu Fuad'la hasret ya Zelcelal

Eyvah

Pek büyük, yüksek, uzak bir âleme bir âleme
 Uçtu gitti bülbülüm vay halime vay halime
 O kadar yükseğe çıkmış yerini görmez hayal
 El yetişmez, ses erişmez, olamaz artık visal
 Ne görüşmek ne gülüşmek olamaz mahşere dek
 Bülbülü gülden cüda etme Huda mahşerde tek

Áh

Bir murada ermeden dünyayı terkettin Fuad
 Hálıkından umarım ukbâda olsan bermurad
 Ne olaydın ne öleydin ne göreydim ben seni
 Senden evvel ben öleydim üzme yeydin sen beni
 Sen ki öldün unutuldun sanma ey nazlı Fuad
 Seni besler yaşatır bizlerde var binler fuad (=kalb)
 Cebeci topraklarında değilsin Ünlü Fuad
 Babanın kalbindesin yavrum ilâ yevm-it tenad
 Her zaman zikr-i cemilindir benim vird-i zeban
 Kalb senindir, dil senindir, dildesin her zaman
 Ürgüb değil dünya bile gözümde bir viranedir

Sensiz kalan Abdülmeçid bugün deli divanedir
 Ruhum bugün âşık gibi şu gölgeye pervanedir
 Vazgeçmiyor atılmadan çünkü ona meftunedir

El-aman

Bu kadar me'yus, hazîn bakma bana yaktın beni
 Öleydim böyle kefenli görmeyeydim ben seni
 Şu misalin bir hayalse gösterir daim seni
 Kalbime verir lehibi artırır suzanını

Ey aziz

Sana olsun bin selâmlar benim ey gözbebeğim
 Kaldı gözüm noktasız tersine döndü feleğim
 Sana olsun bin selâmlar benim ey sîret-melek
 İçtiğin şerbeti içmek bana da lâzım gerek
 Ankara okulu yazdı en kara bir haberi
 Ruhu ezdi, kalbi deldi, yaktı yıktı ciğeri
 Yevm-i aşura gibidir şu Haziran dokuzu
 En kara bir gecedir Abdülmeçid'in gündüzü

Âh

Ey mezarıcı göm beni de şu Fuad'ın kabrine
 Firkatin dayanamam vallahi aslâ kahrına
 Katılsın zerratımız âlem-i berzahta keza
 Sarılsın birbiriyle ruhlar ila yevm-il ceza
 Ev mezarıcı Cebeci'de bana da kaz bir mezar
 Olayım nazlı Fuad'ın komşusu leyl ü nehar

Sevgili Fuad

Doymadım vallahi senden, görmedim senden murad
Çağırıyorum gece gündüz vay Fuad'ım vay Fuad
Eyledikçe seni yâd yanar serâpay ciğerim
Ahları figanları ayyuka doğru çekerim
Sanadır daim benim figanlarım, ağladığım
Sana karşı ebediyen çözülmöz bağılılığım

El-aman

Sevdiğim, güvendiğim bugün mezarda oldu gül
Pek civan u nazenindi benzeri olmazdı gül
Gül gibiydi gül gibi de soldu bozuldu hemen
Gönül de bülbül gibi yok ne kararı ne eman

Vâ-esefa

Yolunu şaşkırtarak beynine kondu "menejit"
Keşki o Abdülmecid'e rastgeleydi "denemit"
Şükrüm oldu senin Miladî tarih-i vefat
Cennetin hurileriyle konuşur nazlım Fuad

553 499 668 138 86 (Yekûn: 1944)

* * *

Fuad, Diyarbekir Osmaniyesinde ilkokula ilk kaydolduğunda 186 numara almıştır. Cebeci de konulduğu mezara da 186 numaralı küçük bir levha dikilmiştir.

Bu tevafuktan anlaşılır ki "**berzah**" bir mekteb gibidir. Ervah orada melekt maarif-i İlahiye dersini görüyorlar.

***şu son resmimle sen de an beni
Bir daha kucaklayım da ben seni
Bir baharın glleri hep beraber olsun
Sende bu resmim naciz bir yadigâr olsun***

şu dört mısrayı Fuad'ın hatıra defterinde buldum. Onlar yazan Diyarbekir'li bir yarbayın oğlu Tahsin namında Fuad'ın Kayseri Lisesi'nde beraberce okuduğu bir arkadaşıdır. Bu iki genç arkadaş Kayseri'de liseyi ikmal ettikten sonra Ankara'ya gidiyorlar.

Fuad Yüksek Ziraat'e, Tahsin de Harbiye'ye kaydolurlar. İki sene sonra her iki genç arkadaşın cenazeleri beraberce Hacı Bayram'ın Camii önünde musalla taşına konulur. Namazlar kılındıktan sonra Cebeci Mezarında yanyana defnedilirler.

Demek

Rub-u insanî serbesttir. İleride vukua gelecek bazı halleri bir hiss-i kablelvuku'la, şuur olmaksızın hisseder ve rumuzlu işaretlerde bulunur. Cenab-ı Hak ikisini de dünyada olduğu gibi âhirette de mağfuren ve mes'uden beraberce hasretsin, mn Allahümme mn.

29/8/1956

El-Van Abdülmecid En-Nursî El-Van

Risale-i Nurda Fuadiye Risalesi ve Fuad ile İlgili Kısımlar

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

Aziz, Sıddık Kardeşim Abdülmecid!

Evvelâ: Hem ramazanınızı, hem leyle-i kadrinizi, hem bayramınızı tebrik edip, merhum Fuad'ın vefatı senin tam intibahına sebep olmasını tahsin ve takdir ve tebrik ediyorum.

Senin Meyve'e'nin Yedinci Mes'elesine bir haşiye ve izah fikriyle yazdığın **Fuadiye Risaleciğini on mektub yerinde kabul ettim**. Hattâ kısm-i a'zamını Lâhika'ya yazmak niyet ettim.

Fakat bazı cümleleri Risale-i Nur'un mesleğine ve mesrebine uygun gelmediğinden şimdilik ıslah ve ta'dil etmeye hâlim müsaade etmediğinden, bayramdan sonraya te'hir edildi. Meselâ: **"Her zaman zikr-i cemilin benim vird-i zebanım Kalb senindir, dil senindir, dil de senin her zaman.** fıkrasını senin gibi Nur'un bir şakirdi mahdumuna söylemez.

Gayr-1 Münteşir Emirdağ Lahikası I

....

Hem mesela; لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَّا خَلَقْتُ الْآفَلَكَ beyanında "Bu hitab zahiren Hazret-i Peygamber Aleyhissalátu Vesselâm'a müteveccih ise de, zımmen hayata ve zevilhayata raci'dir." fıkrası, ta'dile muhtaçtır.

Çünkü külli hakikat-ı Muhammediye (asm) hem hayatın hayatı, hem kâinatın hayatı, hem İsm-i A'zam'ın tecelli-i a'zamının mazharı ve bütün zîruhların nuru ve kâinatın çekirdek-i aslîsi ve gaye-i hilkatî ve meyve-i ekmeli olmasından, o hitab doğrudan doğruya ona bakar. Sonra hayata ve şuura ve ubudiyete onun hesabına nazar eder.

Hem mesela;

Felsefeye temas eden bazı cümleler, "Mürur-u zamanla kabuk bağlamış, sonra toprağa inkılab etmiş, sonra nebatat husule gelmiş, sonra hayvanat vücuda gelmiş." gibi tabirler, icad ve hilkat-i İlahî noktasında felsefidir ki, Risale-i Nur'un san'at ve icad-ı İlahî cihetindeki beyanatına münasip düşmüyor.

Kardeşim Abdülmeçid!

Her ne ise, bu küçücük kusurla beraber sen, haşir hakkında, Nur'un emsalsiz hüccetlerinden tam ve mükemmel bir ders alıp, Eski Said'in mümtaz bir şakirdi olduğun gibi, inşaallah Risale-i Nur'un dahi mükemmel bir şakirdi ve dikkatli bir muallimi olacağına kuvvetli bir hüccettir.

Ben müsaid bir vakitte bazı kelimeleri ya ıslah veya ta'dil ederek "**Haşir Mes'elesine Bir İzahlı Haşiyeye**" namında Lahikaya derç etmek için senin gibi Nur'dan tam ders alanlara göndereceğim.

Sen evladlarınla beraber başta Fuad, her gün dualarımda ve manevi yanımda bulunuyorsunuz. Ve senin şimdi vazife-i resmiye cihetiyle çocuklara Kur'an-ı Azîmüşşan'ı okutmanı bütün ruh u canımla tebrik ediyorum. Bin bârekâllah derim.

Hem civarınızda, hem memlekette bütün dost ve akrabalara selâmımı tebliğ ediniz.

Şimdi Zülfikar Mu'cizat ve Asâ-yı Musa mecmuaları teksir makinesiyle iki merkezde tab edilmesinden, sen bütün kuvvetinle ve tashih cihetinde güzel kalem ile ve dikkatli ilmin ile tam alâkadar ol.

Kardeşiniz

Said Nursi

Emirdağ Lahikası I (176)

-----oo0oo-----

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَ أَحْسَنَ اللَّهُ عَزَاكُمْ وَ أَعْطَاكُمْ صَبْرًا جَمِيلًا وَ
غَفَرَ لِمَيِّتِكُمْ وَ نَوَّرَ قَبْرَهُ بِنُورِ الْإِيمَانِ وَ الْقُرْآنِ وَ جَعَلَهُ فِي
قَبْرِهِ مُشْتَعَلًا بِرِسَالَةِ النُّورِ بَدَلَ الْفَلْسَفَةِ السَّقِيمَةِ آمِينَ

Aziz Kardeşim!

Bu hâdise dahi, Abdurrahman hâdisesi gibi bir hüccettir ki, bize şimdiki tarz-ı hayat yaramaz. Bize bu dünyada daha safi ve ali ve kudsî bir hayat-ı masumane ihsan edildiğinden ona kanaat lâzımdı. Merhum Abdurrahman gerçi muvakkaten aldandı; fakat İstanbul'da Risale-i Nur mukaddematına büyük bir hizmeti var.

Hem Onuncu Söz ile tam kurtuldu, sonra gitti.

Merhum Fuad dahi, inşaallah Risale-i Nur'un feyziyle imanını kurtarmış ve mektubu dahi, senin dediğin gibi gösteriyor ve size ve hanedanınıza mensubiyetiyle samimî iftiharını ve kuvvetli irtibatı, Risale-i Nur cihetiyle olduğunu hissettim.

Ben size ta'ziye vermek değil, belki hem onu hem sizi tebrik ederim ki; bu zamanın dehşetli ve dalaletli hayatından kurtuldu, daha masum ve çok bulaşmadan gitti.

Ve size Cennet'te lâıyk bir evlâd ve **وَلَدَانُ مُخَلَّدُونَ** sırrına mazhar oldu.

Ben şimdiye kadar merhum Molla Abdullah ile beraber Abdurrahman'ı ve Ubeyd'i ekser dualarımda zikrettiğim gibi, merhum Fuad'ı dahi onlar ile beraber her vakit yâd edeceğim, inşaallah.

Evet, kardeşim! Dediğin gibi, Fuad'ın (rh) mektubu aynen Abdurrahman'ın (rh) mektubu misillü, Risale-i Nur'un bir şu'le-i kerametini gösteriyor. Yalnız Abdurrahman'ın gayet hâlis ve şimdiki tarz-ı hayattan ve tabirlerinden müberra, safi ifadesi onda yoktur. Eğer dünyada kalsaydı, mağlub olmak ihtimali vardı.

Cenâb-ı Erhamürrâhimîn hem ona, hem Risale-i Nur hanedanına ve dairesine merhamet edip, onu rahmetine ve Cennet'e aldı, mağlub ettirmedi. Risale-i Nur'un küçük talebeleri dairesindeki makamında ibka etti. Hadsiz şükür olsun ki, bu iki kahraman birader zadelerim vefatlarının ilânnameleriyle Risale-i Nur şakirdleri imanla kabre gireceklerine dair olan müjde-i Kur'anîyeye iki misal ve iki delil gösterdiler.

Benim tarafımdan Risale-i Nur'la alâkadar veya bizimle dost olanlara selâm ve dua ile, **Davud** ve **Nihad**⁴ iki **Muhammed** ve **Abdülmeccid** ile beraber, bütün manevî kazançlarıma her gün hissedardılar.

Kardeşiniz

Said Nursi

Barla Lahikası (384)

-----oo0oo-----

...

Ben de aynen bu ağlayan çocuk gibi, bu hazîn kışta ve elîm bir vaziyetimde gayet elîm iki vefat haberini aldım.

Biri, hem âlî mekteplerde birinciliği kazanan, hem Risale-i Nur'un hakikatlarını neşreden, biraderzadem merhum **Fuad**; **ikincisi**, hacca gidip sekerat içinde tavaf ederken, tavaf içinde vefat eden **Âlime Hanım** namındaki merhume hemşirem.

Bu iki akrabamın ölümleri, İhtiyar Risalesi'nde yazılan merhum Abdurrahman'ın vefatı gibi beni ağlatırken; imanın nuruyla o masum Fuad, o sâliha Hanım insanlar yerinde meleklerle, hurilere arkadaş olduklarını ve bu dünyanın tehlike ve günahlarından kurtulduklarını manen, kalben gördüm.

O şiddetli hüznün yerinde büyük bir sevinç hissedip hem onları, hem Fuad'ın pederi kardeşim Abdülmeccid'i, hem kendimi tebrik ederek Erhamürrahimîn'e şükrettim. Bu iki merhumeye rahmet duası niyetiyle buraya yazıldı, kaydedildi.

Şualar (260)

-----oo0oo-----

⁴ Nihad, Abdülmeccid Ünlükul'un dört çocuğundan birisiydi. Diğer kardeşlerinin isimleri Fuad, Suad ve Saadet'ti.

Sâniyen: Zübeyr bana merhum biraderzadem Abdurrahman yerine ve Ceylan merhum biraderzadem Fuad bedeline verilmiş diye manevî ihtar aldım. Ben de burada işimi onlara bıraktım.

Şualar (535)

-----oo0oo-----

Nur'un küçük kahramanlarından **Mustafa Sungur** ve **Rahmi**'nin az bir zamanda, eski harfle, Mustafa Sungur'un gayet mükemmel "Meyve"nin On Birinci Mes'elesi Hatimesi ile ve **Rahmi**'nin Gençlik Rehberi'ni eski harfle güzelce yazmaları ve Kastamonu'dan gelen kitablarım içinde bize göndermeleri; hakikaten benim için yeni **biraderzadelerim** bir **Abdurrahman** ve **Fuad** dünyaya gelmiş gibi beni memnun ediyor.

Emirdağ Lahikası-1 (226)

-----oo0oo-----

Hatıralarda Ünlükul Ailesi

Suad Ünlükul

Sene 1959. Üstad'ın, ismini Seyda koymamızı söylediği oğlumuz yeni doğmuştu. Kırıkkale'de bulunan bir akrabamızın yanına saatlerce tren yolculuğu yaptıktan sonra bin bir meşakkatle gelmiştik. Suad bey amirlik sınavına girmek istiyordu. O dönemdeki şartlar malum, hem maddi hem manevi baskı altındaydık. Bu arada eşimin tayini Konya'ya çıktı. Eşim Suad Ünlükul kayınpederime, ısrarla amcası Bediüzzaman'a gitmek isteğini söylüyordu. Aldığı cevap ise hep aynıydı: “Bak oğlum görüşmeye gidersen seni memuriyetten alırlar. Biliyorsun Seyda'nın akrabalarına memuriyet yasağı koydular. Beni bile memuriyetten aldılar. Bir de sen amir olmak istiyorsun. Bırak sen amir olmayı, memuriyetini bile yakarlar.”

Buna rağmen Eşim Suad Bey, şefkat abidesi babasına hissettirmeden Konya'dan Emirdağ'a gitti. Emirdağ meydanında isimlerini şu an hatırlayamadığım Üstad'ın hizmetinde olan iki kişi Suad Beyi karşılamışlar; "Suad Bey hoş geldiniz, Üstad sizi bekliyor" diyorlar. Eşim şaşırıyor, "Ama amcam benim geleceğimi bilmiyordu, nasıl olur?" diyor. "Üstad'ımız seni almak için bizi yolladı" diyorlar. Bu sözler kendisini daha da şaşırtarak heyecanla yola koyuluyorlar. Üstad'ın kaldığı eve geldiklerinde heyecanı doruk noktasına erişen eşim Suad Bey bunları bana anlatırken bile sanki o anı yaşıyordu.

Eşim o andaki gibi eli ayağı titreyerek gözlerinden süzülen yaşlarla anlatmaya devam etti: "Elim ayağım titriyordu, amcamı görecektim. Bütün zorluklara rağmen amcamın kapısındaaydım. Kapıyı çaldım ve içeri girdim. Bir anda gördüğüm manzara beni çok etkilemişti. Orta büyüklükte bir oda, yerde ince bir kilim, ayaklarınızı bile uzatamayacağınız kadar küçük boyda bir yatak ve onun üzerinde oturan AMCAM. Beni görür görmez 'Suad'ım' diye daha elini öpmeme fırsat vermeden boynuma sarıldı ve başladı ağlamaya. 'Beni akrabalarıma hasret bıraktılar' dedi ve çok ama çok ağladı. İçimizdeki o hasretle birbirimize sarılıyor ve beraber ağlıyorduk. O anda içimizde kopan fırtınaları anlatmak o kadar zor ki..."

Böyle diyordu eşim. Zaten bunu söylemesine gerek yoktu. Anlatırken her hali bunu ispatlıyordu. Üstad'ın canından bir parça gibi gördüğü -eşimin kardeşleri olan- Fuat ve Nihat ağabeylerle ve kız kardeşi Hanım'la ilgili Risale-i Nur'daki ifadeleri, eşimin anlattığı bu tablo ile birleştirilip Üstad'ımızı göz

önüne getirip canlandırdığımızda elbette insanın içi burkuluyor⁵.

Üstad'ın üzülmüne dayanamayan Suad Bey “Ne olur amca sen biraz yat, ben bir abdest alayım” diye bir bahane bularak, Üstad'ın bir müddet dinlenmesi için O'nu yalnız bırakıp odadan çıkıyor. Bakıyor ki Üstad'ın hizmetinde bulunan kardeşler yemek yiyorlar. Bu yemek yeme hadisesini de bize şöyle anlatmıştı Suad Bey:

“Kardeşler oturmuş bir şeyler yiyorlardı. Beni görünce ‘Gel Suad sen de buyur’ dediler. Tabakta dört beş tane yumurta ile çilbir yapmışlar. Zaten kalabalıklar. Bir an oturmakta tereddüt ettim. Asıl maksadım amcamın biraz dinlenmesini beklemektir zaten. Bu yemek onlara bile yetmez diye düşünürken kendimi sofrada buldum. Herkes öyle iştahla yiyordu ki bende onlara katıldım. Maşallah o yemeği hiç unutamam. Yedikçe bereketleniyor, sanki artıyordu. Hepimiz yedik, doyduk.

İÇİMİZDEN BİR POLİS OLSUN

⁵ Hz. Üstad'ın yeğeni merhum Fuad ve kız kardeşi merhum Hanım'ın vefat haberi ve Üstad'ın duyguları Şualar kitabında şu şekilde geçmektedir:

“Bu hazin kışta ve elim bir vaziyetimde gayet elim iki vefat haberini aldım. Biri, hem âli mekteplerde birinciliği kazanan, hem Risale-i Nur'un hakikatlarını neşreden, biraderzadem merhum Fuad; ikincisi, hacca gidip sekerat içinde tavaf ederken, tavaf içinde vefat eden Âlime Hanım namındaki merhume hemşirem. Bu iki akrabamın ölümleri, İhtiyar Risalesi'nde yazılan merhum Abdurrahman'ın vefatı gibi beni ağlatırken; imanın nuruyla o masum Fuad, o sâliha Hanım insanlar yerinde meleklerle, hurilere arkadaş olduklarını ve bu dünyanın tehlike ve günahlarından kurtulduklarını manen, kalben gördüm. O şiddetli hüznün yerinde büyük bir sevinç hissedip hem onları, hem Fuad'ın pederi kardeşim Abdülmecid'i, hem kendimi tebrik ederek Erhamürrahimîn'e şükrettim. Bu iki merhumeye rahmet duası niyetiyle buraya yazıldı kaydedildi.” (Şualar 260)

“Bu arada epey vakit geçmişti. Üstad dinlenmiştir dedim, tekrar yanına girdim. Beni görünce yine o çakmak bakışlı gözlerden damlaların süzülmesi beni yine ağlattı. Tekrar birbirimize sarıldık. Sonra ‘Amca sana bir şey soracağım’ dedim. ‘Sor Suad’ım’ dedi. ‘Ben amir olmak istiyorum ne dersiniz?’ ‘İçimizden bir polis olsun tabi. Amir de olacaksın. Ama ilk seferinde değil, daha sonra olacaksın. Gelgelelim iki sefer hapisliğin de olacak’ dedi.”

“Seya’nın yanından ayrılma vakti gelmişti. Seyda benim zorluklarımı biliyor gibiydi. ‘Suad’ım senin tayının çok az’ dedi ve cebinden kesesini çıkardı dört tane sarı yirmi beş kuruş saydı, ‘Suad bu senin harçlığın, tayının’ dedi. Dört adet yirmi beş kuruşu bana verdi. Sonra ‘Suad’ım sen burada fazla kalma, buraya gelirler seni de yakalarlar, ekmeğinden olma. Hemen seni götürsünler, otobüse bindirsinler. Abdülmeçid’e de selam söyle. Öp benim yerime, onu çok özledim’ dedi. Bir daha görüp göremeyeceğimi bilemediğim amcamın yanından, onu görmenin sevinciyle ve ayrılığın verdiği hüznle ayrılıp işte Konya’ya geldim.”

BEN AMCAMDAN GELİYORUM

Tebessümle eve gelen Suad Bey’in sevinci sanki gözlerinden okunuyordu. Hemen kayınpederimin yanına gitti “Baba ben nereden geliyorum biliyor musun, ben amcamdan geliyorum, sana çok çok selam söyledi ve seni öpmemi söyledi” deyince biz de heyecanla dinlemeye başladık. Kayınpederim de çok şaşırılmıştı. “Sahi Suad nasıl gittin? Seni yakalamadılar mı? Yanına kimseyi yanaştırmıyorlardı nasıl

gittin? Neler Konuştunuz?” diye soruları sıralamaya başladı. Biz de, az önce eşimden size aktardığım Üstad’la konuşmalarını heyecanla dinledik.

Üstad’ın verdiği o dört tane sarı yirmi beş kuruş, Üstad’ın para kesesi, mührü ve Enver Paşa’nın verdiği madalya oğlum Seyda’da duruyor.

ÜSTAD’IN SUAD BEY’E SÖYLEDİĞİ AMİRLİK VE İKİ HAPİS HAYATI AYNEN ZUHUR ETTİ

Üstad’ın eşim için haber verdiği amirlik ve iki hapis hadisesi de aynen gerçekleşmiştir. Onları da anlatayım:

Amirlik meselesi: Üstad’ın müsaadesi ile canla başla amirlik sınavına hazırlanan eşim Suad Bey amirlerinin kendisine verdikleri emirle sınava gireceklerin isimlerini yazarken mütevazılığınan kendi ismini 11. sıraya yazar. Listeyi götürür teslim eder. Ve teslim ettiği amiri kontenjanın 10 kişi olduğunu, geri kalanların daha sonraki senelerde müracaat etmeleri gerektiğini söyleyip isimlere bakmadan 10. kişiden itibaren kırmızıçizgiyi çeker, “Bu 10 arkadaş sınav için bir hafta içinde burada olsunlar” der ve Suad Bey’e evrakı teslim eder. Evet, eşim çok mütevazı ve asil bir insandı. Birinci sınavda amir olamadı, çünkü 11. sıraya yazmıştı kendini. İkinci sınava daha sonraki yıllarda giren eşim Suat Bey amir oldu. İlkinde değil, ikincisinde olmuştu. Aynen Üstad’ın dediği gibi...

Birinci hapis hadisesi: Eşim çok güzel hat sanatçısıydı. Konya’da Besmeleyi Şerif ve İlahi Kelimatullahı yazdığı bir tabloyu sabahleyin arkadaşının dükkânına bırakır ve emniyet müdürlüğüne gider. Bu arada asayiş şubesinde çalışmaktadır. Kendisini saf dışı bırakmak isteyen birileri bunu fırsat bilip

Şikâyetçi olurlar. Eim yargılanıp suçsuz olduğunu ispat edene kadar üç ay hapisteye kaldı.

İkinci hapis hadisesi de Eskişehir’de oldu: Yolda trafik kontrolü yapılıp dönerlerken benzinleri bitiyor ve yolda kalıyorlar. O arada bir askeri araç yanlarında duruyor, araçlarının benzini olmadığını öğrenince çanta bidonlarındaki benzini polis aracına veriyorlar. Askeri araçtaki bir asker de bu durumu komutanına şikâyet ediyor. Benzini veren Baçavuş’la Suad Bey, beş aya yakın bir süre Eskişehir’de, hapis hane, mahkeme neticeleninceye kadar yattılar. Fakat işin en ilginç tarafı, eim Suat Bey Üstad’ın 1935 senesinde Eskişehir’de tutuklu bulunduğu hapis hane, aynı odasında kalmayıdı.

Evet, Üstad’ın Suad Bey’e söyledikleri aynen zuhur etmişti.

BABAM ABDÜLMECİD ÜNLÜKUL’U ANLATMAK ÇOK ZOR...

Yıl 1960. Konya’da Alaaddin Mahallesi, eski bir evde, "Dişi Sadullah Bey’in evinde" oturuyoruz. İki yaşı insan, eim Suat Bey’den iki yaş küçük kız kardeşi Saadet, Ben ve bir yaşındaki oğlum Seyda...

Kayınvalidem Rabia Anne, babamı pazara gönderirdi. Abdülmecid babam pazardan domatesin çürüklerini alır getirirdi. Rabia Annem de sitem ederdi. Babam da "Bunları kime satacak adamcağız? Ona da yazık değil mi?" diye cevap verirdi. Abdülmecid Babam yle mübarek, öyle şefkatli, öyle kanaatkâr bir insandı ki bunu kelimelerle anlatmak çok zor.

Eim Suad Bey Kars Çıldı’r’dan henüz gelmemişti. Oğlum Seyda bir yaşındaydı. Çok huysuzluk yapardı. Saadet ders çalışmak ister, Seyda’nın sesinden çalıamazdı, babamla birlikte Seyda’yı susturmaya çalıırdık. Saadet daha sonra

Üstad'ın müsaadesiyle öğretmen oldu. Saadet 1931 doğumludur.

Bazen ağabeyler gelir babamla sohbet eder, salona bir teyp koyarlar, o kocaman makaralı teyplerden babamın sesini kayıt ederlerdi. Biz de bakardık ne yapıyorlar diye. Ağabeyler sesin kayıt edildiğini söylediklerinde o bantların içine sesin nasıl kayıt yapıldığına hayret ederdik. Babam yaşlıydı... Babam da bakardı, bu ne iştir acaba diye bakardı. Bir şey dönüyor ama nereye ses alıyor acaba diye bakardı. O zaman böyle teknoloji yoktu ki daha. Kocaman makaralı teypler vardı.

Abdülmecid Ünlükul ve torununu Seyda

ÜSTAD KONYA'YA KARDEŞİNDEN HELALLİK ALMAYA GELDİ

1960 senesinde bir gün kapı çaldı. Koşarak aşağıya indim. Kapıyı açar açmaz askerden ve polisten oluşan bir duvarla karşılaştım. Hemen kapıyı kapatıp babamın yanına koştum, “Baba aşağıda kapının önünde polisler, askerler dolu, çok kalabalıklar, bir şeyler oluyor” dedim. Babam o yaşlı haliyle yavaş yavaş aşağıya indi. Biz de Rabia Anne, Saadet ve Ben arkasından takip ettik. Babam dışarıya çıkınca “Üstad gelmiş! Seyda gelmiş!” dedi.

Biz babamın arkasından o kalabalığın arasından Üstad'ı görmeye çalıştık. O arada Üstad'ın şoförü Hüsnü Bayram arabayı kapıya yanaştırmaya çalışıyordu. Polisler ve askerler ise sanki etten bir duvar gibi arabanın kapının önünde durmasını engellemeye çalışıyorlardı. O arbedenin içinde

babam Üstad'ın yanına zor zahmet ulaşmıştı. Babam arabanın içindeki ağabeyi Bediüzzaman'la konuşmaya çalışırken bir yandan polisler arabayı ittiriyorlar, evin önünden uzaklaştırmak istiyorlardı. Bir taraftan da babamı uzaklaştırmak istiyorlardı. Bir müddet sonra araba hareket etti.

**Sağda Nihad, solda Fuad
Ünlükul kardeşler, oturan
Vahdettin Karaçorlu**

**Abdülmeçid Ünlükul, oğlu
Suad ve torunu Seyda
Abdülmeçid Ünlükul,**

SAADET BALIKLAMA AMCASI BEDÜZZAMAN'IN ÜZERİNE ATLADI

Üstad'ın arabası evin önünden uzaklaşırken eşim Suad Bey'in kız kardeşi Saadet "Ben amcamı göremedim, bana göstermediler" diye başladı ağlamaya. Biz bir yandan Saadet'i susturmaya çalışıyor, bir yandan da Üstad'a bakıyorduk ki giden araba birden durdu ve geri gelmeye başladı. Hepimiz Şaşırmıştık. Araba o kalabalığı yararak tekrar kapının önüne yanaşmıştı. Bunu gören Saadet, o kalabalığın arasından geçerek, arabanın açık olan penceresinden içeriye balıklama Üstad'ın üzerine atladı. Üstad sanki Saadet'in ağlamasını duymuş gibi arabanın geri gelmesini söylemiş ve kardeşi ile kucaklaşarak gideremediği hasretini, kardeşinin kızı Saadet'le gidermişti. Polislerin müdahalesi ile Saadet araçtan indirildi, araç tekrar hareket ederek evin önünden ayrıldı.

Biz de Üstad'ı bu şekilde yakından görmüş olduk. O parmaklarını görseniz, sülün gibiydi o parmakları...

ABDÜLMECİD HAKKINI HELAL ET, BİZİ BİRBİRİMİZE HASRET BIRAKTILAR

Bizim sadece seyredemediğimiz, kalabalıktan ve izdihamdan duyamadığımız o anları babam şöyle anlattı bize:

"Seyda helallik almak için gelmiş. Bana dedi ki; 'Abdülmeçid hakkını helal et, bizi birbirimize hasret bıraktılar, senden helallik almak için geldim. Sen üzülme, az kaldı, yedi sene sonra beraber olacağız, sen geleceksin' dedi."

Babam bunları bize sanki hala Üstad'ın yanındaymış gibi, onun ellerini tutmanın sevinci ve heyecanı ile gözlerinden süzülen yaşlarla anlattı. Babam çok üzülmüştü, çok ağladı. O kadar çok ağladı ki, aynı Üstad'ın dediği gibi "Bizi birbirimize hasret bıraktılar" dedi.

Üstad'ın bir dediği daha çıktı, 1967'de vefat etti babam. Üstad'tan tam yedi sene sonra.

ÜSTAD'IN NAŞININ URFA'DAN KAÇIRILMASI İÇİN BABAMI EVDEN ALDILAR

1960 senesinde bir yaz günü gece vakti kapı alındı. Bizim eve babamla konuşmaya bazen ağabeyler geliyordu. Bu saatlerde babamı ziyarete kimse gelmezdi. Biz ekindik, babam aşağıya indi. O kocaman avlu kapısını açarken biz de arkasındaydık. Gelenler askerdı. Babama hazırlanmasını, kendisini götürmek için emir aldıklarını söylediler. Babamın İsrarla sormasına rağmen bir Şey söylemediler. Babam hazırlandı, bize “Siz merak etmeyin geleceğim” dedi ve bir jip'e bindirip götürdüler. Ertesi gün babam gelmemişti. Çok merak ediyorduk. Daha sonraki gün gazeteler stad'ın Urfa'daki kabrinin, kardeşinin isteği ile açıldığını, bilinmeyen bir yere kardeşinin nezaretinde defin edildiğini yazıyordu.

Daha sonraki gün babam eve geldi. Çok zgnd. Babam eve geldikten bir müddet sonra da polisler geldi, kayınvalideme babamın sağ salim teslim edildiğine dair bir belge imzalattırdılar. Neler olduğunu çok merak ediyorduk. Cesaretimizi toplayıp “Baba ne oldu? Seni nereye götürdüler?” diye sorduk. Babam derin bir i çekerek, “Seyda'nın naşını da rahat bırakmadılar” diyerek kalbinin derinliklerine nüfus etmiş olan o hüznün hissiyatıyla anlatmaya başladı:

“Uçağa binmeden önce Seyda'nın naşını Urfa'da bulunduğu yerden ıkartmamı istediğim bir belgeyi bana zorla imzalattırdılar. Konya'dan beni uçağa bindirip Urfa'ya götürdüler. Zaten biz Urfa'ya varıncaya kadar stad'ın kabrini kırmışlar, mübarek naşını çıkarmışlardı. Ben gittiğimde stad'ın tabut'u kırılan mezarın yanında duruyordu. Seyda'yı

görmek istedim. Gösterdiler. Aradan o kadar zaman geçmesine rağmen sanki yeni gömülmüş gibiydi.

“Seyda’yla beni askeri bir yere getirdiler. İlkönce küçük bir uçak geldi, tabutu ona sığdırmaya çalıştılar, fakat tabut uçağa sığmadı. Sonra bir helikopter geldi, tabutu ona yüklediler. Subaylarla birlikte helikoptere bindik. Beni arka tarafa oturtmak istediler. Ben de ‘hiç olmazsa sağlığında bir arada bırakmadınız bari şimdi yanında oturayım, Seyda’m ile konuşayım’ deyince ‘tamam’ dediler. ‘Seyda hakkını helal et, bizi birbirimizden ayırdılar, ama müsterihim seni elimle kabre koymama engel olamadılar’ dedim. Helikopterin camından bakarak nereye gittiğimizi anlamaya çalışıyordum. Fakat hava yavaş yavaş kararmaya başladığından ne tarafa gittiğimizi anlayamadım. Ancak subayların kendi aralarındaki konuşmalarından Isparta’ya gittiğimizi anladım.

“Karanlıkta helikopter indi. Elli metre ilerde bir mezar kazmışlar. 3-5 asker ile başlarında bir subay bekliyordu. Etrafa baktığımda biraz ilerilerde mezarlar olduğunu gördüm. İki tarafımızda da dağ vardı. Askerler gelip tabutu aldılar ve yeni istirahatgahına Seyda’yı koydular.

“Hayattayken kendisini rahat bırakmayanlar ölüsüne bile rahat vermemişlerdi. Benim Seyda’nın mezarının yanında kalıp kalmamak istediğimi sordular. Dağın başında yalnız bu ihtiyar halimle beni burada mı bırakacaksınız deyince aynı helikopterle beni Urfa’ya getirdiler. Orada benimle beraber gelen subaylar indiler ve beni de hiç durmadan Konya’ya getirdiler.” Babam bu anlattıklarını kimseye söylememenizi sıkı sıkı tembih etmişti bize.

Nasıl oluyor bilemem ama Üstad’ın mezarını güya bazı ağabeyler buluyor ve devletin bile kendi ailesinden biri olmadan yerini değiştiremediği mezarı açılıyor ve aile bireyleri

resmi varisleri olan eşim Suad ve kardeşi Saadet hayatta iken onların haberi olmadan başka bir yere defnediyorlar. Bunun takdirini sizlere bırakıyorum.

Konya Valiliği Yüksek Makamına

Said Nuri efendi benim büyük kardeşimdir. Bir seyahat sırasında Urfada vefat etti ve Urfada medfundur. Halbuki kendisi sağlığında Emirdağında ikamet eder ve orayı severdi. Ebedi istirahatgahının da Emirdağda bulunmasını arzu ederdi. Bu sebeple kanuni bir mahzur yoksa nakli kubur suretiyle cesedinin Emirdağına veya Ispartaya getirilerek defnedilmesi hususunda Yüksek delaletlerinizi istida ve istirham ederim.

4/Temmuz/1960

Pul ve imza

*Adres: Abdülmeçid Ünlükul
Konya İmam Hatip Okulu
fahri Arapça öğretmeni*

ABDÜLMECİD ÜNLÜKUL'A ZORLA İMZALATTIRILAN KABİR NAKİL ZABIT VARAKASI

Konya İmam Hatip Okulu Fahri Arabi hocası Abdülmeçid Ünlükul'un Urfa'da medfun kardeşi Saidi Nursi'nin cesedi nakli kubur suretiyle Ispartaya defnine müsaade olunmasına dair 4/temmuz/1960 tarihli dilekçesi üzerine işbu talebi is'af edilerek 12/Temmuz/1960 günü Afyon'a getirilmiş bulunan mevtaya ait tabut Afyon'dan teslim alınarak Isparta'ya getirilmiş ve aynı gün akşamı kardeşi Abdülmeçid Ünlükul'da hazır bulunduğu halde aşağıda imzaları bulunan şahıslar huzurunda Isparta'da Şehir mezarlığında ihzar edilmiş bulunan kabre defn edildiğine dair iş bu zabıt mahallinde tanzim ve hep birlikte imza altına alındı. 12/7/1960

İmzalar:

Isparta Vali Muavini Besim Ulcay, Emniyet Zeki Vural, Vilayet
Jandarma K. Zekeriya Kantekin

**Merkez Kumandanı Yarbay Atamaer, Merkez Hükümet ve
Belediye Tabibi, Mevtanın Kardeşi Abdülmecit Ünlükul**

7/11/1960

* * *

ÜSTAD'IN YEĞENİ FUAD ÜNLÜKUL KASTAMONU'YA GELDİ

Üstad, kardeşi Abdülmecid Efendinin oğlu Fuat'ı çağırarak Kastamonu'ya getirtti. On beş gün kadar yanında alıyordu. Ben Üstad'ın yeğeniyle çok sık görüşür ve kendisini çayhaneye getirir, Kastamonu'yu gezdirirdim.

Fuad Ünlükul o zaman lisede okuyordu. Bana “Amcam okumama razı değil” diyordu. Sebebini açıklamadı, bilmiyorum. On beş gün sonra Üstad izin verdi, Ürgüp'e döndü.

Nadir BAYSAL / Ağabeyler Anlatıyor

-----oo0oo-----

Abdülmecid Ünlükul 1884 Bitlis-Nurs doğumludur ve 1967 yılında Konya'da vefat etmiştir. Üçü erkek sonuncusu kız olmak üzere dört evladı vardır. Bunlar sırasıyla Nihad, Fuad, Suad ve Saadet'tir. Şükran Ünlükul'un eşi olan Suad Ünlükul 1929 Osmaniye doğumludur. Nevşehir' in Gülşehir ilçesinde savcı kâtipliğinden sonra Polis Teşkilatında çalışmış, sırası ile Sivas-Suşehri, Kars-Çıldır, Konya, Bilecik, Eskişehir, Giresun olmak üzere Anadolu'nun çeşitli yerlerinde görev yapmış ve Giresun'da iken emekli olmuştur. Daha sonra oğlu Seyda'nın

1. Ordu Komutanlığına tayin olmasıyla 1978 senesinde İstanbul'a yerleşmiş, 1993'te İstanbul'da vefat etmiştir.

Suad Ünlükul'un amcası Bediüzzaman'ı ziyareti; Bediüzzaman'ın, kardeşi Abdülmeçid ile helalleşmek için Konya'ya gelişi; bir gece aniden evin kapısı çalınıp Abdülmeçid Ünlükul'un Urfa'ya götürülmesi ve ağabeyinin mübarek naşının meçhule doğru kaçırılması aslında az-çok ilgilenen herkesin bildiği tarihi vakialardır.

Peki, bu hadiselerin yaşandığı evin içinde neler oluyordu acaba. Bunları yani evin içinde yaşanan ayrıntıları, hissedilenleri, sevinç ve sıkıntıları kim anlatabilirdi bizlere? Elbette evin içinde onlara en yakın olan, her an hizmetlerinde bulunan bir hanım... Bu Hanım Şükran Ünlükul'dur... Teşbihte hata olmasın, Aişe Validemizin evin içindeki Resulullah'ı (A.S.V.) anlatması gibi diyebiliriz...

Şükran Ablamız fevkalade veciz ve nezih ifadelerle o günlerin mekânı olan evlerinin kapısını bizlere araladı ve olayların içine kattı bizi. Hz. Aişe Validemizin nezaketi ile bize ikramlarda bulunarak, çok kibar ve asalet sahibi Seyda Ünlükul kardeşimizin de yardımları ile hatıralarını, o anları yeniden yaşıyormuşçasına anlatmaya başladı. Şunu hassaten belirtmek istiyorum ki; Hz. Üstad'ın risalelerde bahsettiği gibi "Üzümün sapı değil, meyvesi önemlidir" sözünü hatırlatırcasına asıl membanın Risale-i Nur olduğunu hissettirerek, kendi yaşantılarını ön plana çıkarmadan anlatıyordu Şükran Ünlükul. Şükran Abla kayıt altına alınmayan, tashih ettirilmeyen, sadece kulaktan kulağa gelen söylentilere itibar edilerek hazırlanan bazı kitaplarda ve sempozyumlarda hatıraların yanlış aktarılabildiğini de ifade etti.

Şükran ÜNLÜKUL / Ağabeyler Anlatıyor

“Elmalılı Hamdi Yazır’la alâkalı bir şey buyurdu mu Üstad’ımız?”

“Onun tefsirini takdir ederdi. Amma Ahmet Hamdi Akseki’yi sorarsan, Üstad’ımız ona iki takım külliyat gönderdi. 1950’nin başlarında... Bu fakirle gönderdi. Birini Ahmet Hamdi Akseki’nin şahsına, bir takım da müşavere kuruluna... Onu gittim, takdim ettim ben. Hatta kütüphaneye beraber koyduk Ahmet Hamdi Akseki Hazretleriyle... Aksekili dedi ki: ‘Ben daha Abdülmecit gibi âlim görmedim!’ O zaman Abdülmecid (Üstad’ımızın biraderi) Ürgüp müftüsüydü. Takdir etmiş demek ki... ‘Artık Abdülmecit böyle olursa, Üstad’ın ilmi ölçüye, mikyasa gelmez. Onun ilmi vehbîdir’ demişti.

Salih Okur / Ağabeyler Anlatıyor

-----oo0oo-----

ÜÇ SENE MÜDDETİNCE ÜSTAD’IMIZA ÇOK YAKIN BİR EVDE KALDIK

Ahmet Gümüş Ağabey Risale-i Nur eserlerini okuduğu gerekçesiyle, Konya İmam-Hatip Okulu’ndan tasdikname ile uzaklaştırılmıştı. Kendisi İstanbul, Ankara ve Adana İmam-Hatip okullarına müracaat etmiş, fakat kabul edilmemişti. O da, Konya İmam-Hatip Okulu’nda Arapça hocası olan, Üstad’ımızın kardeşi Abdülmecid Ağabey’e müracaat etmiş. Abdülmecid Ağabey de Ahmet Gümüş’ü Isparta’ya, Üstad’ımıza göndermişti. Üstad’ımız da Ahmet Gümüş Ağabey’e: “İmam-Hatip Okulunun müdürüne git, benim selamımı söyle, seni okula kaydetsin” demiş. Bunun üzerine Ahmet Gümüş Ağabey de okula giderek Müdür Bey’e: “Üstad’ımın selamı var, ben Konya İmam-Hatip’ten tasdikname ile geldim, beni okula kayıt etmenizi istediler” demiş. Müdür Bey: “Hangi Üstad?” deyince, “Üstad’ımız Bediüzzaman” der Ahmet Gümüş. Müdür Bey hemen ayağa kalkar ve Ahmet Ağabey’in gözünden öperek, “Seni aldım yavrum, sen ki bana Üstad’tan selam getirdin, beni müdürlükten de alsalar yine seni aldım” diyerek kaydını

yapmış. Ahmet Gümüş Ağabey ve Ali Zeybek'le birlikte üç kişi, üç sene müddetince, Üstad'ımızın evine elli metre yakınlıkta bir evde kaldık. Bu beraberliğimiz Hazreti Üstad'ın emriyle olmuştu.

Gönüllerde taht kuran Üstad Bediüzzaman, son zamanlarını Isparta'da şu anda ziyaretlere açık olan evinde geçirmiştir. 1959-1960 yıllarında sanki ziyaretçi akınına uğruyordu. Çok defa doğudan büyük âlim ve müderrisler gelerek günlerce görüşmek için Isparta'da kalırlardı. Üstad göz hapsinde olduğu için, çoğu zaman bekleyen polisler nezaretinde ancak kapıda, giriş ve çıkışlarında ziyaret edilebilirdi. Bizim evimiz Üstad'ın evine elli metre mesafede olduğundan biz bunları görebiliyorduk.

Ahmet Emin Sağbaş / Ağabeyler Anlatıyor

-----oo0oo-----

BEDİÜZZAMAN'IN TABUTUNU EMNİYET MÜDÜRÜ İLE BERABER DÖRT KİŞİ DEFNETTİK

—Siz gelenin Bediüzzaman'ın tabutu olduğunu biliyor muydunuz?

—Tabi biliyorduk. Afyon'a kadar helikopterle veya uçakla geldi. Afyon'dan askerî pikapla gece saat ikide geldi Isparta'ya. Emniyet Müdürü de vardı.

—Emniyet Müdürü kimdi o zaman?

—Yine aynı, Ahmet Eren... Burdurluydu o, şu an hayatta değil. Tabutu getiren aracın asker şoförü orada kaldı. Bizim şoför arkadaş direksiyonun başına geçti, getirdik mezarlığa ve defnedildi.

—Siz gömülme anında orada mıydınız?

—Evet tabi.

—Biraz teferruatlı anlatır mısınız? Kimler vardı o anda orada? Gece saat kaçtı? Asker var mıydı?

—Hayır, asker yoktu. Bizden başka kimse yoktu. Dört kişiydik. Getirenler orada kaldı, teslim aldığımız yerde, mezarın yeri bilinmesin diye. Gece saat iki buçuk üç gibiydi.

—Mezarın yeri nasıl tespit edildi?

—Bize talimat verildi. Uygun bir yer kazıldı.

—Mezarcılar mı kazdı?

—Evet.

—Sizin nezaretinizde mi kazdılar?

—Evet, gariban herhangi birinin mezarı gibi kazıldı.

—Bir gün önce mi kazıldı mezar?

—Akşama doğru. Gömdüğümüzde gece iki buçuk, üç gibiydi. Mezarın yeri görülmesin diye o şahıslar orada kaldı.

—Kaç kişiydiniz defin anında?

—Emniyet Müdürü ile beraber dört kişiydik.

—Bir de Üstad Bediüzzaman'ın kardeşi Abdülmecid Efendi vardı galiba?

—O yoktu. Afyonda kalmış olabilir. Biz üç dört sene bu mezarı tarassut altında bulundurduk.

—Defin işleminden sonra hemen dağıldınız mı?

—Evet. Ama birkaç gün dışarıda, yol üstünde sırayla dolaştık. “Gelen giden var mı? Hareket var mı? Gören var mı?” gibi. Çünkü gören varsa bir hareket olurdu.

—Nasıl bir tabuttu?

—Lehimlenmiş, tamamen muntazam bir tabuttu. Sıcak zamanda gelmişti, koku olmasın diye muntazam lehimlenmişti. Üç dört sene tarassud ettik (gözetim altında tuttuk). Üzerine ot tohumları serptik. Yanında bir çeşme vardı, şu karşıdaki divan mesafesinde. Biz sulardık o otları, sonra otlar yeşerdi.

—Sonradan bu mezarın yerinin bulunması var. Bundan haberiniz oldu mu?

—Hayır! Hayır! Hiç kimse, “mezarı buldum” diyemez.

—Peki, hiç talebeleri gelip aramadılar mı mezarı? Hiç gördünüz mü onları?

—Valla gelip gidenler oldu, arayanlar oldu. Barla’ya da gidenler arayanlar oldu.

—Mezarlığın neresindeydi Bediüzzaman’ın kabri?

—Orta bölümünde bir yerdedi.

—Medyada daha evvel yanlış olarak çıkmış, tashih edilmesi gereken şeyler var demiştiniz, çekimden önce?

—Sabah Gazetesi’nde yayınlanmıştı, Türkeş’in hatıralarında. Bir cevap yazmıştım, yalnız cevabım çıkmadı.

—Bunlar ne ile ilgili hatıralardı, düzeltilmesi gereken itiraz ettiğiniz yerleri neresiydi?

—”Said Nursi’nin Urfa’daki mezarından alındığını, bu tarafa, Isparta’ya doğru getirildiğini ve Emirdağ’da bir yamaca defnedildiği” şeklinde. Bu doğru değil. Sabah Gazetesi’nde yayınlandı bu. Ben cevap yazdım, cevap vermediler. Ama yayını kestiler o zaman.

—”Siz Said Nursi’nin mezarı ile ilgili gerçek budur, biz defnettik” şeklinde Sabah Gazetesi’ne yazdınız, fakat cevap vermediler. Ama yayını da kesildi o zaman, öyle mi?

—Evet öyle, yayını kesildi. 1993’de biliyorsunuz Bakanlar Kurulu Kararı ile “itibarı iade” edildi. Cumhuriyet, Vatan, Sabah gazetelerinin bu hususta yazdıklarının hiç biri doğru değildir. Hatta mezarın yeri ile ilgili, Savaş Ay’ın yaptığı açık oturum da boştur.

—Demek ki Said Nursi’nin cesedinin denize atılması tamamen yalan ve uydurma?

—Tamamen uydurma, yalan ve iftiradır.

—Az önceki sohbetimizde o zaman ki devlet adamlarının ruhsal durumları hakkında bazı bildikleriniz olduğunu söylemişsiniz. Biraz bahseder misiniz? Bunlar hizmetimizle ilgili mi?

—Bunlar bu mesele ilgili değil. Bana bunları çok kişiler, basın mensupları, Ispartalılar da sordular. “Mezarın yerini göster, türbesini yapalım, kamerayla çekelim, televizyonlarda gösterelim. Burası bir ziyaretgâh olsun” dediler. Ben dedim: “Olmaz!”

—Peki, şimdi mezarın yerini bulabilir misin?

—Ben iki ay evvel gittim. Baktım, dolaştım, gördüm geldim. Akrabalarım var orda, ara sıra gidiyorum.

—Aklıma şu takıldı. Siz gelen tabutun Bediüzzaman’a aid olduğunu nereden biliyorsunuz? Size dendi mi Urfa’dan Bediüzzaman’ın naşı gelecek diye söylendi mi? kim söyledi?

—Vali ile Emniyet amirine şifre geldi. Geleceği saat belli, hareket saati belli...

—Siz şu anda canlı bir şahitsiniz, onun için çok önemlisiniz.

—Bazı talebeleri, “yok, sonradan Barla’ya götürüldü...” falan diyorlar. Yok, böyle bir şey.

—Ama bu çok sonradan oldu.

—Ben bunlara katılmıyorum. Mezarı hâlâ Isparta’dadır.

ÇEKİNİYORUM, SİZE DE ZARARI OLUR, BANA DA

—Şu anda Said Nursî’nin kabrini dünyada bir tek ben biliyorum.

—Peki, sizi alıp Isparta’ya götürsek yerini göstermez misiniz?

—Hayır. Sizin gibi yirmi yıldan beri peşimde “yerini göster” diyenler var. Vicdan azabı da çekiyorum. Turizm açısından

orası canlansın da istiyorum. Ama yapamam şimdi, eğer bir açılım olursa?

—Siz karar verin, ben sizi alayım götüreyim Isparta'ya?

—Sonra size de zararı olur, bana da zararı olur bunun. Bunu araştırmak lazım... Ben çekiniyorum yani... Size göstersem, “kim gösterdi?” diyecekler. Elbette beni gösterecekler. Çünkü benim bildiğimi biliyorlar. O zaman her şey ortaya çıkacak.

DEVLET YETKİLİLERİNDEN BİR İZİN ÇIKTIĞI TAKDİRDE MEZARIN YERİNİ GÖSTERİRİM

—Bu hatıraları kayda başlamadan önce birkaç kere dediniz ki: “Bana bir zarar olur mu?” Biraz tereddütlü anlattınız. Niye acaba eskiden beri gelen mesleki bir disiplinden dolayı mı?

—Sizin dışınızda, düşünürsek, basın mensupları bu konuşmaları allayıp pulluyor. Kendinden ilaveler yapıyor, yerlerini değiştiriyor, kendi düşüncesini ekliyor, saptırıyor, işi irticaya götürüyorlar. Gördüğünüz gibi ne irticacıyım, ne de eğilimim vardır. Ama yetmiş üç yaşındayım. Kökten, babamızdan, atamızdan aldığımız terbiyeyi, bozmam. On beş yaşında, aklım erdiğinde neysem, şimdi de oyum. Katiyen değişmeyen bir kişiyim. Etki altında kalmam. Çok şeyler gördüm, diğer başka meseleler hakkında da...

—Bildiğiniz, Devlet sırrı gibi zannettiğiniz şeyler varsa açıklayın. Tarihi gerçekler ortaya çıksın. Hiç bir zarar görmezsiniz.

—Biliyorsunuz bugünkü hükümet de bu konularda itham ediliyor. Bizim onları da düşünmemiz lazım. Devlete de zararımız dokunmasın. Bana da olmasın, onlara da olmasın.

—Bizim gayemiz, biliyorsun insanlar fanidir. Allah geçinden versin. Herkes bir gün ölecektir. Bildiğiniz bir şey varsa kabre, toprağa sizinle beraber girmesin. Malum Bediüzzaman Hazretleri'ni dünyada görenler çok azaldı. Biz şimdi bunları toparlamaya çalışıyoruz.

—Bediüzzaman'ın kabri ile ilgili dört kişiyiz. Birisi Samsun'lu, birisi Urfalı idi. Araştırmışlar, bunların öldüğünü buldum internette. Bilmiyorum, görüşmüyordum onlarla. Müdür zaten çoktan ölmüştü.

—İsimleri neydi bu dört kişinin?

—Ben İdris Kahveci, Denizlilyim. Emniyet Müdürü Ahmet Eren Burdurludur. Ziya Atlıoğlu Urfalıdır. Diğeri de Hüseyin Beyazıtlı Samsunlu idi. Defin anında orada olan dört kişi bunlardır. O iki arkadaş biz yaşlarda idi, öldü mü kaldı mı onları bilmiyordum.

—Peki, işçiler var mıydı defin esnasında. Siz kürekleri elinize alınız, kendiniz mi attınız toprakları?

—Hayır, hayır işçi falan yoktu. Biz kendimiz gömdük. Hiç işçi filan mümkün mü? Kimse sokulmuyordu ki oraya. Çok gizli tutuluyordu, hiç kimse bilmiyordu, dört kişi dışında. Gece yıldırım hızıyla geldi, biz bunu yıldırım hızıyla indirdik, defnettik.

—Kabir derin miydi?

—Normaldi. Mezar, önceden “filancaya” diye akşamdan hazırlatılmıştı. Çinko tabutu açmadan olduğu gibi gömdük. En ufak bir koku falan yoktu. Lehimleri çok sağlam yapmışlar. Şimdi şu anda bunun yerini göstermeyi sakıncalı görüyorum. Ama Devlet yetkililerinden bir izin çıktığı takdirde, ben şurasıdır diye gösteririm. Yoksa başımın derde girmemesi için göstermem. Bazı gruplar var: “İnanç turizmi açısından türbesi yapılsın, belli olsun yeri. Düşünün, yılda üç milyon insan gelir buraya. Düşünün artık gelecek geliri...” diyorlar.

—Yalnız şu var İdris Bey. 1969 senesinde Minareci Mustafa diye bir ağabeyimizin çocuk olan yeğeni vefat ediyor.

—Minareciyi tanıyorum. Karadenizliydi galiba.

—Evet doğru. İşte onun yeğenininin mezarı kazılırken, Bediüzzaman'ın kabri bulunuyor. Kendisiyle yayınlanmış

röportajımız var, video kayıtlıdır. Ağabeyler Anlatıyor kitabımın 1. cildinde vardır. Orada her şeyi anlatıyor.

—Mümkün mü bu? Yer yerinden oynar o zaman. Alpaslan Türkeş'in de zaman zaman Barla'ya şoförüyle geldiğini söylüyorlar. Ben Alpaslan Türkeş'i de takip ettim, Hindistan'dan geldikten sonra. Sivil olarak on beş gün takip ettim. 21 Şubat olayları olmuştu ya, İnönü'ye karşı tanklar uçaklar kalktı. O da o zaman evinde gözetleniyordu.

—Türkeş niye “Emirdağ sırtlarında defin edildi” desin acaba?

—Bilmiyorum, ama herhalde o da bilmiyordu. İşte Sabah Gazetesi'nde yayınlandı bu. Cevap yazdım yayını kestiler.

—Hangi tarihte olmuştu bu olay?

—Yeni kurulmuştu bu gazete. Herhalde on beş sene içindedir.

—Hangi başlıkla yayınlanmıştı bu yazı?

—”Alpaslan Türkeş'in İhtilal Hatıraları” diye.

EVLADIM SİZİ DE YORUYORUZ, BİZİM YÜZÜMÜZDEN ZAHMET ÇEKİYORSUNUZ

—Şunu merak ediyorum. Bediüzzaman'ın evini bastığınızda, o anda kendisi orada mıydı? Size karşı nasıl davrandı? Bunlar ayrıntı gibi geliyor ama bilelim.

—Gayet soğukkanlı idi. “Siz vazifenizi yapıyorsunuz” dedi.

—Kaç defa bastınız evini?

—İkiyi geçmez. Herhalde iki kere olacak. Fıtnat Güngör'ün evinde. Ama ölümünden sonra Hüsrev Altınbaşak ve diğer talebeleri için müteaddit defalar bir şeyler oldu yani. İhbar ediyorlardı. “Filanca yerde faaliyet gösteriyorlar” diye. Tabi mecbur kalıyorduk gitmeye, gerekeni yapıp geliyorduk.

—Kırlara çıktığınızda beraber miydiniz?

—Tabi tabi, aramız bazen on metre olurdu. İstesen dibine kadar gidersin.

—Ne yapardı kırlarda?

—Kitap, Cevşen okurdu. Fakat çok düşünürdü, tefekkür ederdi. Bazen Doğu'ya doğru döner, “yazın” derdi. Kâğıt kalem her zaman hazırdr.

—Siz de arabayla mı takip ediyordunuz?

—Tabi, evet arabayla takip ederdik.

—Emniyet Müdürü Ahmet Eren'in size: “Bu rapor olmamış; bunu şöyle yazın...” gibi telkinleri olur muydu? Gerçi 1958 yılları en rahat dönemleriydi.

—Hayır, böyle telkin olmamıştır. Bazen “durumunda bir değişiklik yoktur” diye yazardık.

—Elinizde o tarihlere ait bir rapor, bir belge var mı? Hatıra olarak.

—Elimde böyle bir şey yok.

—İnternette yalan yanlış bilgiler olduğunu söylemişsiniz. Nedir bunlar?

—Bir kere cesedinin denize atıldığı yanlış... Sonra Kürt devleti için çalıştığı yanlış. Ben böyle bir şeye rastlamadım. Bunun dışında Adnan Menderes dönemindeki beyanati saptırılmış. Belli başlı bunlar.

—Bediüzzaman'la hiç yüz yüze geldin mi?

—Her zaman, her zaman...

—Onları anlatsanız. Mesela bir şey söyler miydi sana?

—O genelleme şeklinde konuşurdu. “Evladım sizi de yoruyoruz, üzüyoruz, bizim yüzümüzden zahmet çekiyorsunuz. Size bir zarar gelirse üzülürüz” derdi, devamlı tekrarlardı.

—Üstad'a karşı sevgin var mıydı o zaman? Yoksa resmi görev mi yapıyordunuz sadece?

—Biz Onun büyüklüğünü keşfettik. Özellikle isnat edilen şeylerin doğru olmadığını görüyorduk. Biz inanıyorduk ki bu zat doğru yoldadır. Tanıdıkça muhabbetimiz artıyordu. Yakın talebeleri: “Gördüklerimizin içinde bir tek sen varsın” diye ara sıra gösterirlerdi beni.

—Bediüzzaman'ın yakın talebeleri şimdi sizi görseler tanırırlar mı?

—Tanır, hepsi tanır beni.

—Bu talebeleriyle konuşur muydunuz o zaman?

—Evet konuşurduk.

—Demek ki görevinizi tam olarak yaptınız?

—Evet, bizim görevimizde en ufak sapma olmadı. Ancak işlem yaparken, “daha kibar davranmak, daha yumuşak davranmak” şeklinde görevi götürmüşüzdür. Başka birisi gelse, hakaret ediyor, vuruyor kırıyordu mesela. Ben böyle bir şey yapmadım. Başka bir din adamı da olsa, ilim sahibine saygı duyardım.

—Peki, sizinle beraber görev yapan arkadaşlarınızın tutumları nasıldı?

—Valla çoğu; konulardan uzak olanlar vardı. Arkadan hakaretimiz konuşurlardı.

—Vali Bey sizi çağırır mıydı o zaman?

—Hayır. O sonradan olmaya başladı. O zaman Emniyet Müdürü yeterli idi. Yeni geldiğimizde bakıyorlardı. Bizi psikolojik olarak karakterimizi inceliyorlardı.

POLİS VE JANDARMA BİRBİRİNE BİLGİ AKTARIYOR VE DEVAMLILIK TAKİP EDİLİYORDU.

—Üstad Isparta'dan zaman zaman Emirdağ'a giderdi. Giderken takip eder miydiniz?

—Hayır. Bizim mıntıkamız bellidir. Belli yere kadar takip ederdik. Bizim mıntıkamız Eğirdir, Barla, kazalar yani. Biz jandarmaya bildiriyoorduk. Arabanın plakasına göre jandarma ile “şuradadır, buraya geldi, şuradan geçti, şunu yaptı...” gibi birbirine aktarılarak o şekilde takip ediliyordu.

—Bediüzzaman Barla'da kaldığı zaman siz de orada kalıyor muydunuz?

—Tabi. Ama O da her zaman kalmazdı orada.

—Görevinizi hakkaniyetle mi yapıyordunuz? Sonradan: “Bediüzzaman'a karşı şöyle bir hareketim oldu, yanlışım oldu...” diye vicdanî bir muhasebe yaptınız mı?

—Ben vicdan muhasebesi yapıyordum şahsen. Mesela çok büyük çapta kitapları toplandı zaman zaman. Bunlar Ankara'ya gönderildi. Yazık oldu yani... O kitaplara yazık olduğunu düşünürüm. İnsanlar “Nurculuk” deyince, işin derinliğini bilmeyince, kötü bir şey zannediyordu. Bana göre: Yüzde yüz olarak Kur'an-ı Kerim'in açıklamasına hizmet eden bir kişilik olarak biliyorum ben.

—Biliyorsun insanoğlu yer, yaşar, uyur, bazen kızar... Normal beşeri hareketleri vardır. Üstad'ta diğer insanlardan farklılıklar görebiliyor muydunuz?

—Farklılıkları vardı. Bir kere kendine aid olmayan bir gıdayı yemezdi. Çok az yer, zinde kalabilirdi. Kendisinin bir geliri yoktu. Hüsrev Altınbaşak'ın Isparta Gönen Ovasında tarlaları vardı. Bildiğim kadarıyla oraları buğday tarlası olarak kiraya veriyordu. Buradan aldığı gelire, birlikte idare ediyorlardı. Kesinlikle hediye ve para kabul etmezdi. Şatafata düşkün değildi, çok tabii giyinirdi. Bir ibrik ve sırtındaki yorgandan başka bir şey taşımazdı.

—Baktığı zaman insana pozitif bir etki verir miydi? Siz hisseder miydiniz?

—Evet. Saygı gösterilecek bir zat idi, böyle bir etki veriyordu. İnsana güven veriyordu. Ama işi derinlemesine bilmeyenler başka gözle bakıyordu tabi.

ZİYARETİNE GELENLERİ RAPORLARIMIZA YAZARDIK

—Mustafa Ezener Ağabey'in kitapçı dükkânı varmış Isparta'da. Oraya da baskın yapar mıydınız?

—Çok iyi bilirim o dükkânı ve Mustafa Ezener'i. Emekli Başçavuştu o. Zaman zaman baskın olmuştur. Kitapları el altından satardı o. Biz biliyorduk, ama mecbur kalmadıkça dokunmazdık. Mimar Sinan Camisi'nin karşısında kitapçı dükkânı vardı. Mustafa Ezener'i çok iyi bilirdik.

—Nuri Benli'yi bilir miydiniz? Oteli olacak Isparta'da. Onda kalırmış genellikle dışarıdan gelenler. Talebeleriyle münasebetiniz nasıldı?

—Saray Palas Oteli... Çok iyi bilirdik Nuri Benli'yi. Zübeyir, Bayram, Mustafa Sungur, Ceylan Çalışkan, Tahir Mutlu bunları iyi tanırdık. Münasebetimiz normaldi, iyiydi. Onlar Hoca ne derse onu yapıyorlardı. Kapıda bekliyorlardı, gelen olduğu zaman karşılıyorlar, nereden geldiğini soruyorlardı. İsrar ediyorlardı gelenler.

—Siz evin karşısında mı beklerdiniz?

—Giren çıkanı görecektir şekilde. Yanda, karşıda, duvar dibinde.

—Gelen gidenin kaydını yapar mıydınız? Sonra karakola verir miydiniz?

—Yapardık. Sorardık nereden geldiğini. Mesela: "Adapazarı'ndan, Mısır'dan, filanca yerden gelenler oldu..." diye tespit ederdik. Raporda: "Bugün filan filan yerlerden üçer beşer şu gruplar geldi..." şeklinde tespit ederdik. Onları rapora

yazardık. Görevimiz neyse yapardık. Ama yapmaktan yapmaya fark vardır. Fakat halkın alt tabakası iyi yapacağım derken zarar veriyordu Said Nursî Hazretleri'ne. Mesela, Mehdi meselesi gibi...

—1958 de Ankara'da Bediüzzaman'ın on kadar talebesi mahkemeye verildi, hapse atıldı. Size bilgi geliyor muydu?

—Bize böyle durumlarda yazılar gelirdi. Bilgi alış verişleri yapılırdı. “Fılan filanca mahkemeye verildi veya beraat etti” gibi. Bunlar toplanırdı. Mesela, bizde dört tane böyle kalın klasör vardı. Çeşitli resmi evraklar, raporlar, hayatı boyunca yapılan yazışmalar, mahkemeler vs...

—Bunlardan hiç var mı sizde.

—Hayır. Ben canlı şahidiyim, kolay kolay bir şeyi unutmam.

KÖYÜMDE BİLE SORUŞTURDULAR BENİ

—Siz nasıl polis oldunuz? Ortaokulu mu, liseyi mi bitirdiniz?

—Evet, Denizlide Ortaokulu bitirdim. Çeşitli meslek eğitimlerinden geçtikten sonra polis oldum. Siyasi hizmetler eğitimleri aldıktan sonra, siyasi hizmetler grubuna ayrıldık. 1958 yılının Eylül ayında hizmete başladım ben.

—Hep sivil miydiniz?

—Evet, hep sivildim.

—Bu ilk göreviniz miydi?

—Evet, ilk görevimdi. Isparta'ya yeni gelen biri olarak, tanınmadığımız için bize görev verdiler. Sır yönünden çeşitli imtihanlar geçirdik. Sonra Türkiye çapında dolaştığımız yerler oldu. Baştan bekârdım. MİT (Milli İstihbarat Teşkilatı) mensupları zaman zaman beni soruşturmuşlar. Köye kadar gidiyorlar, küçüklüğümü geçirdiğim yerde bile soruşturuyorlar beni. Çok olumlu cevaplar alıyorlar. Güvenilir mi diye soruşturmuşlar. Biz sonradan öğreniyorduk bunları. Mesela,

şarka çok erken gidiliyordu, ben gitmedim. Valiler, emniyet müdürleri: “Bu şahsı bırakmayın, kıymetini bilin...” diye söylerlermiş. Ben bunları sonradan duyuyorum tabi. Gitme zamanım gelse bile yazı yazıp durduruyorlardı. Mesela, bir emniyet âmiri yeni geliyordu. Genelde siyasi durumları bilmediği için, Vali: “Sen muhatap ol, dosyayı sen getir, Emniyet Müdürü gelmesin” diyordu bana. Bu işler ihtisas meselesi olduğundan herkes anlamıyordu. Bir de bizim saatimiz, bayramımız seyranımız yoktu. Zaman zaman benim günüm geçerci, başkaları bayram yapar, ben çalışırdım.

—Bir soru daha: Siz Üstad’ı 24 saat takip edemezsiniz herhalde. Bir başkasına görev devri yapar mıydınız?

—Hayır. Gece yanına kimse gelmezdi zaten. Sabah göreve yine başlardık. Ama kendi aramızda bazı işlerimiz olursa, “üç saat siz bekliyorsunuz...” gibi bazı değişmeler oluyordu aramızda. Hepimiz seçilmiş, görev olarak hatırlatmalar yapılmış kişiler idik. Bir aksaklık, sapma, saptırma olmamıştır. Yalnız onlar değil şehrin içinde on beş-yirmi kişi vardı takip edilen. Nuri Benli gibi...

—Üstad Urfa’ya gitmeden evvel size; haydi hoşça kalın gibi bir şeyler söyledi mi?

—Hayır, bunlar ani olan şeylerdi.

EŞİM: “SERT DAVRANMA. ARAMA TARAMA İŞİNDE TOLERANSLI DAVRAN” DERDİ BANA

—Kaç yılında evlendiniz? Çocuğunuz var mı? Kaç senesinde emekli oldunuz?

—1959’da evlendim. Üç çocuğum var. 1980’de emekli oldum.

—Askerliğinizi nerede yaptınız? Sivil mi yaptınız?

—1955-57’de yaptım. Daha polis değildim o zaman. Çavuştum askerde. Konya Orduevi’nde yaptım, Orduevi’ni idare ediyordum ben. İkinci ordunun Orduevi Alaaddin

tepesindedir. Personeli ben yönlendiriyordum. Askerde bu işleri yapmadık.

—Şimdi meşguliyetiniz var mı?

—Ayrıldıktan sonra inşaatlar yaptım. Kızım iyi bir mimardır. Oğlum İTÜ mezunudur. Elektrik-elektronik mühendisi; dört beş tane dil biliyor, İstanbul'dadır. Diğeri tekstille uğraşiyor.

—Hanımınız, çocuklarınız bilir miydi sizin Bediüzzaman'ı takip ettiğinizi? Ne derdi nasıl karşılardı? Bir telkinatı olur muydu?

—Hanım bilirdi. Hanımım vefat etti. Bazı kişiler gidip: “Beyiniz bugün şuradaydı, arama yaptılar, senin bey de içindeydi...” gibi sözler oluyordu hanıma. Onun için ben: “Şu ahlaksız kadınlarla konuşmayın, görüşmeyin...” diye ismen belirtir söylerdim eşime.”

—Size bir telkini olur muydu?

—Evet. “Sert davranma. Arama tarama işlerinde toleranslı davran...” gibi telkinde bulunurdu. Şimdiki evimde, duvar takviminde Said Nursi'den her gün ufak dersler veriyor, okuyorum onları.

—İşte, “hanımlar şefkat kahramanıdır” diyor Üstad da.”

İdris Kahveci / Ağabeyler Anlatıyor

-----ooOoo-----

ÜSTAD'I DUYANLAR DERSLERİNE GELİYORLARDI

Gerek Van'ın içerisinde, gerekse köylerinde bulunan hocalar, şeyhler sohbetine geliyorlardı.

Van'ın içinden: Seyyid Hasan Efendi, Müftü Ömer Efendi, Seyyid Nizameddin Efendi, Şeyh Enver Efendi, kendi biraderi Abdülmecid Efendi, Seyyid Muhammed Salih Efendi, Şeyh Şükrullah Efendi gelirdi.

Köylerden: Molla Resul, Molla Yusuf ve başka hocalar sohbetine gelir ve ders alırlardı. O zaman telifat yoktu.

Bir gün Abdülmeçid Efendi ile bir mesele üzerinde ders yapıyorlardı. Üstad birden Şeyh Enver Efendi'ye: "Abdülmeçid kardeşimi sıkma!" diye hitap etti.

Molla Hamid / Ağabeyler Anlatıyor

-----oo0oo-----

KARDEŞİ ABDÜLMECİD EFENDİ İLE VEDALAŞMASI

Üstad Hazretleri kalabalığın arasından kırmızı bir taksi ile geldiler. Uzunca bir zamandır görüşemedikleri kardeşi Abdülmeçid Efendi (O da çok iyi bir âlimdir) ile görüşüp vedalaşma sahnesini uzaktan gördük. Yakınında bulunanların anlattıklarına göre Abdülmeçid Efendi, Üstad Bediüzzaman'ı elinde ufacık bir kâse çorba ile karşılar. Hazreti Üstad ikramını kabul eder. Çorbadan iki üç kaşık alır, tepsiyeye de bir lira bırakır ve vedalaşır.

POLİS TEKME VE YUMRUK ATINCA ELİNİ ÖPEMEDİM

Baktık Üstad camiye geliyor, hem de çok sayıda polis nezaretinde. Caminin batı kapısından içeri girdiler. Ayakkabılarını çıkardı. Hizmetindeki yaşı tahminen 60 civarında olan bir kardeşimizin yardımı ile bir iki adım sonra çoraplarını da çıkardılar. Biz de hemen harekete geçtik.

Başta Doktor Sadullah Nutku Ağabey, uzunca sarığının ucunu avucuna alarak hürmetle Üstad'ın elini öpmeye koştı, ben de arkasından. Tam eline yaklaşırken, sonradan şube müdürü olduğumu öğrendiğimiz bir bey çok kuvvetli bir yumruk çıkarttı. Dr. Sadullah Nutku, çevik bir hareketle darbeden kendini savdı. Bana da bir tekme ile mukabelede bulundu. Ben de geri çekilerek savuşturdum.

Fakat mübarek elini öpmek nasip olmadı. Üstad minberin yanına geldi, namazını eda etti. Ve aynı kapıdan dışarı çıkarak Mevlana Hazretleri'nin türbesini ziyaret etti. Ve zannederim

Mevlana Hazretleri'nin şahsında bütün Anadolu'ya veda ediyordu. Çünkü kısa bir müddet sonra Urfa'dan dünyaya da veda ettiğinin haberi geldi. Allah gani gani rahmetler etsin ve bizleri de şefaatlerinden mahrum etmesin. Âmin...

Yusuf Demir / Ağabeyler Anlatıyor

-----oo0oo-----

ISPARTA YOLUNDA BEKLEMEDİĞİM BİR KARŞILAŞMA

Aslında ben askerde iken, Bediüzzaman İstanbul'dadır dedikleri için, terhis olunca trene binip önce İstanbul'a gitmişim ben. Orada Sultanahmet Camii İmamı Gönenli Mehmet Efendiyi buldum. O, beni Süleyman Efendi (Tunahan) ile tanıştırdı.

O da bana: “Ben hiçbir talebeyi Bağdat'a yurtdışına göndermiyorum; ama senin için istihareye yatacağım” dedi. Ve istihareye yatmış.

“Bağdat'a gideceksin ama bir şartım var. Benim Erzurum'da binbaşı bir talebem var, Eşref Bey; önce on bir ay ondan ders alacaksın” dedi. Beni, Damadı Milletvekili Kemal Kaçar'la beraber Haydarpaşa Tren istasyonundan Erzurum'a uğurladı. On bir ay orada ders okudum. Fakat babam bana: “Oğlum sen Üstad Bediüzzaman'ı görmeden Bağdat'a gitme” dedi. Ondan sonra Ege mıntikasına gittim ben...

Sene 1957'nin son ayları... Afyon'dan başlayarak; Uşak, Aydın, Nazilli, Denizli, İzmir... Dolaşmaya başladım... Fakat düşünün o günkü imkânsızlıklar had safhada. Şimdiki gibi kolay değil bir yere gitmek. Çok zor oldu, üç ay dolaşım Ege'de. Tam üç ay...

Nihayet İzmir Kestanepazar Camisinde ders okumaya başladım, bu iki üç ay kadar sürdü. Orada Hocam Salih

Tarıbuuruğu beni dūşünceli görüncü: “Gülcemal ne dūşünüyorsun oğlum?” dedi. Dedim: “Hocam babamın bir emri var, onun sıkıntısını yaşıyorum.” “Nedir hele bana söyle” dedi. “Hocam ben Bediüzzaman Hazretleriyle görüşeceğim, fakat yerini bulamadım. Kimse de söylemiyor” dedim. “Oęlum Onu sana ne hocalar söyler ne de müftüler... Çünkü O mahkemeden mahkemeye gidiyor, bu yüzden hocalar korkuyor. Sen Kemer İstasyonundan biletini al, Isparta’ya git, O’nu orada bulursun” dedi. Ben de dediğini yaptım...

Trene bindim, Isparta’ya gidiyorum... Bir zat bindi yanıma... Karşılıklı aynı kompartımanda oturuyoruz... Bazı Osmanlıca kitaplar çıkarıp okumaya başladı... Bir ara bana baktı: “Sen de eski yazıyı biliyor musun?” dedi. “Eskimez yazıyı iyi biliyorum” dedim latifeli olarak. Babam öyle öğretmişti bana. “O zaman şu kitabı oku bakalım” dedi. Bana bir kitap uzattı. Okudum ben... Çok hoşuna gitti... “Bunu sana hediye etsem kabul eder misin?” dedi. “Olur ama parasını vereyim” dedim. Almadı...

“Hayrola nereye gidiyorsun?” dedi. “Isparta’ya gidiyorum” dedim. “Nereye gidiyorsun orada?” dedi. Çekiniyorum tabi söylemeye. “Bir zatla görüşeceğim” dedim. “Kim?” dedi. “Bediüzzaman Said Nursi.” “O benim Ağabeyim” demesin mi. “Benim adım Abdülmeçid, Konya İmam Hatip Okulunda öğretmenim” dedi. Onun da İzmir’de bir işi varmış meğer. Sonra; “sana bir şey diyeceğim, Aydın Ortaklar Bucağında tren ikmal yapmak için birkaç saat bekleyecek.

Sen orda in, benim bir arkadaşıım var, ona uğra, Isparta’ya sonra git” dedi. “Olur” dedim ve orda indim. O zatın evinde üç gün misafir kaldım, adını şimdi hatırlayamıyorum. Ahmed Feyzi olacaktı... Abdülmeçid Ağabeyin verdiği kitap İhlas Risalesi imiş...

İşte görüyorsunuz hala saklıyorum. Ölünceye kadar da saklayacağım inşallah...

Gülcemal / Ağabeyler Anlatıyor

-----ooOoo-----

KONYA'DA “BEDİÜZZAMAN”, “BEDİ-ÜL BEYAN”, “NUR” MECMUALARI

Mustafa Kırıkçı ile Konya'da “Bediüzzaman” isminde bir mecmua çıkardığımızı söylemiştim. Bu çok maceralı olmuştu. Şöyle anlatayım:

Sene 1963. Birinci sayı çıktı. Polisler bize bir yazıyla geldiler. “Ben Bediüzzaman'ın neseben kardeşiyim, benim iznim olmadan eserler bastırılamaz” şeklinde bir yazı. Altında da Üstadın kardeşi Abdülmecid ağabeyin imzası. Mecmuaları müsadere ettiler. Aslında Abdülmecid ağabey müsaade etmemiş değil, onun elinden tehditle böyle bir yazı alıp, imza attırmışlar. Emniyet maksatlı olarak alıyor imzayı.

Abdülmecid ağabey böyle ellerini göğsüne bağlayarak bize: “Kardeşlerim kusura bakmayın, suya düştük yılana yapıştık, beni mecbur ettiler” dedi. Mustafa Kırış “Abi sen müsterih ol, bunların hepsinde bir hikmet vardır” dedi, teselli etti. Abdülmecid ağabey o anda Konya İlahiyatta Arapça öğretmeniydi. Onu tehdit edip, seni filan yere tayin ederiz, diye almışlar imzayı. Abdülmecid ağabeyin oğlu ahlak komiseri merhum Suat abiye de aynı şekilde, seni filan yere tayin ederiz diye ondan da tehditle imza almışlar.

Mesele sorgu hâkimine geldi. Sorgu hâkiminin elleri titriyordu. Mutsa Kırıkçı abi dedi ki: “Hâkim bey niye elleriniz titriyor?” “Kardeşim ben bu yaştan sonra hamallık mı yapayım? Beni tehdit ediyorlar, illa aleyhte karar vereceksin diyorlar” dedi. Hâkim müspet bir adamdı.

Sonra şimdiki Konya Valiliğinin olduğu yerde mahkeme edildi. Ağır Ceza Reisine dosya verildiğinde, dosyaya baktı, baktı “Ben bu eserleri inceden inceye tetkik ve tahkik etmişim, kararımı vermişim, şimdi tekrar mahkemeyi meşgul etmenin ne manası var?” diye mübaşirin üzerine dosyayı attı. Tıknaz, kısa boylu, çok dirayetli bir hâkimdi. O gün, Konya Valiliğinde iğne atsan yere düşmeyecek derecede, her taraftan ağabeyler gelmişti. Ahmed Feyzi ağabey filan konuşma yaptılar. Avukatımız Bekir Berk ağabeydi. Ondan sonra o mecmuaya serbestiye verdiler.

Sonra Mecmuanın ismi değişti; “Bediüzzaman” mecmuası yerine, “Bedi-ül Beyan” oldu. Fakat aynı baskınlar yine devam etti. Yine birbiri arkasına mahkemeler oldu.

Bu sefer “**Nur**” ismini aldı mecmua. 22. sayıya kadar “Nur Mecmuası” olarak neşredildi. Biz o mecmuada gece-gündüz durmadan çalışıyorduk. Ziya bey vardı, matbaacı, çok halim selim bir kardeşti. Allah rahmetler eylesin. Mecmuaları dışarıya çıkarırken, bunların eline geçerse yine körü körüne götürürler alırlar diye, arabaların üzerinde götürüyorduk mecmuaları. Bir kardeşin bahçe evine bırakırdık mecmuaları.

Mahmut Babadağ⁶ diye bir komiser vardı, tanınmış bir adamdı, ama sert bir adamdı. Bizi karakola götürdü. Biz tevil

⁶ Garip, çok garip bir tecelli ki, Abdullah Tekin hocamızın bahsettiği bu komiserin yani Mahmut Babadağlı'nın adı, Abdullah hocafendinin yeğeni Rahmi Erdem'in Van hizmetlerini anlattığı hatıralarda da geçiyor. Şöyle diyor Rahmi Erdem: “Hadiseyi tertipleyen ve tezgâhlayan Komiser Mahmut Babadağlı idi. Bu zat Konya'da yıllarca Nur talebelerine kan kusturmuş, bu davanın amansız bir düşmanıydı. Konya'da âdil ve hakperest Ağır Ceza Reisi Cevdet Can ve arkadaşlarının verdiği beraat kararıyla muradına erememiş ve oradan Van'a sürgün edilmişti. Hâlbuki böyle vatandaşına zulmeden zalimlerin cezası sürgün değil, başka türlü

yoluyla bir şeyler söylemeye çalıştık, serbest bıraktılar matbaaya geldik. Babadağ bizi tekrar karakola götürdü, aynı şekilde biz tekrar matbaaya geldik. Sonunda komiser: “Bu Abdullah hoca yular taktı boynuma, getirdi, götürdü beni” filan dedi. “Bu olsa olsa Cevşen!’in kerametidir, biz de bir şey yok” dedim. Bu safha böyle oldu. 22 sayı Nur Mecmuası olarak devam etti. En sonunda, Mustafa kırıkçı ağabeye, yazı işleri müdürü olarak iki sene, on ay ceza verdiler. Kırıkçı ağabey emniyetteki tanıdıkların tavsiyesiyle bir müddet ortadan kayboldu. Ama sonra bir affa uğradı, bir gün bile yatmadı.

Karakollarda çok sorguya çekildik. Emniyete götürürler, birkaç saat tutup bırakırlardı. Bir gün hâkim “bu milleti siz mi kurtaracaksınız?” gibi sert bir ifade kullandı. Ben de orada sert bir söz söyledim. Benim tevkifimi yazmış. Ereğli’de tanınmış avukatlar vardı, hemen onlar devreye girdi, serbest bırakıldık. Hapse girmedim, ama karakollara çok gidip geldik, dosyamız çok kabarıktı. Eve baskın ve aramalar ise defalarca oldu.

Mustafa Kırıkçı / Ağabeyler Anlatıyor

-----oo0oo-----

olmalıydı. Konya’dan Van’a göndermek, “zulmüne orada devam et” demektir. Bu yanlış ve çarpık bir devlet politikasıydı.”

BURADAN İTİBAREN SORULARLA RİSALESİNDEN İKTİBAS
EDİLMİŞTİR.

*BEDİÜZZAMAN SAİD NURŞİ'NİN
KARDEŞLERİ (NURŞİ HANEDANI)*

*** Sofi Mirza'nın İlk Çocuğu Drriye Hanım
Drriye Hanım,**

Bedizzamanın en büyük ablasıydı...
Nurs'ta doğdu, Nurs'ta yaşadı...
Nurs'ta evlendi ve çocukları oldu...
Bunlardan biriydi Ubeyd...
Henüz küçük bir çocuktu...
Anneciği Drriye hanım,
Bir gün Nurs deresine düŐtü,
Ve boğularak Őehit oldu...
Nurs'ta baŐlayan hayatı,
Yine Nurs'un mübarek toprağında son buldu...
Ubeyd stada gelip talebe oldu...
Ve Bediüzzaman'ın yanında bütün acılarını unuttu...
Çünkü o da, annesi gibi Őehit olarak erkenden Rabbi'ne
kavuŐmuŐtu...

*** Bedizzamanın İkinci Ablası Alime Hanım**

Adıyla müsemma bir kardeşti...
Alim ve fazıl bir kiŐiydi...
Bediüzzaman'ın bir mektupta hitap ettiği, Molla Said isimli bir
Hocayla evliydi...
Alime hanım ve eşi, Şam'da dini dersler verirlerdi...
Molla Said bir konuda yanılrsa veya unutsa,
“Seyda! İsterseniz bu dersi yarın Seyyideden sorduktan sonra bize
anlatın”
Derdini onun talebeleri...
Alime hanım ve Molla Said'in hiç çocukları olmadığından,
Her duada beraber ölmeyi arzu ederlerdi...

Bir zaman sonra hacca gitmişlerdi...
İçlerindeki Hac sevgisi öyle büyüktü ki,
Allah (c.c) onlara yedi defa hacca gitmeyi nasip etmişti...
Son seferde Alime hanım hastalanmıştı...
Hastalığın şiddetinden Kabe'yi tavaf edememişti...
Alime hanımı Kabe'ye sedyede götürmüşlerdi...
Eşi Molla Said'le beraber, sedyede Kabe'yi tavaf ediyorlardı...
Ve Allah onların duasını o an kabul etmişti...
Alime hanım ve eşi Molla Said,
Kabeyi tavaf ederken 1944 yılında,
Aynı anda teslimi ruh etmişlerdi...
Allah onlara öyle rahmet eylemiş ki,
Onlara böyle bir hayat,
Böyle bir ölüm,
Ve Üstada akraba olmayı nasip etmişti...

Bediüzzaman, Meyve Risâlesi'nin 11. meselesinde, Bu kardeşinin vefat haberinden şöyle bahsetmişti;

“Bu hazîn kışta ve elîm bir vaziyetimde”
“Gayet elîm iki vefat haberini aldım.”
“Biri, hem âli mekteplerde birinciliği kazanan,”
“Hem Risâle-i Nur'un hakikatlarını neşreden kardeşimin oğlu merhum Fuad.”
“İkincisi, hacca gidip sekerat içinde tavaf ederken,”
“Tavaf içinde vefat eden, Âlime Hanım nâmındaki merhume hemşirem.”
“Bu iki akrabamın ölümleri,”
“İhtiyar Risalesinde yazılan merhum Abdurrahman'ın vefatı gibi”
“Beni ağlatırken, imanın nuruyla o masum Fuad, o sâliha hanım,”
“İnsanlar yerinde meleklerle, hurilerle arkadaş olduklarını”
“Ve bu dünyanın tehlike ve günahlarından kurtulduklarını...”
“Manen, kalben gördüm.”
“O şiddetli hüznün yerinde, büyük bir sevinç hissedip,”
“Hem onları, hem Fuad'ın pederi kardeşim Abdülmecid'i;”
“Hem kendimi tebrik ederek,”
“Erhamü'r-Rahimîne teşekkür ettim.”

*** Sofi Mirza'nın Üçüncü Çocuğu Molla Abdullah**

1882 yılıydı...

Said oldukça küçük bir yaştaydı...

Babası Sofi Mirza Efendi onu,

Abisi Molla Abdullah'ın gittiği Tağ köyü medresesine göndermişti...
Fakat Küçük Said burada Mehmed isimli bir talebeyle kavga etmişti...
Kavganın sebebi Mehmed'in Küçük Said'i çekemeyişiydi...

Kavga gittikçe şiddetli bir hale dönmüş,
Ve Mehmed isimli talebe küçük Said'e hançer çekmişti...
Küçük Said ise nefis müdafaası için orada gözüne ilişen bir baltayla,
Mehmed'in başını yaralamış ve eve geri gelmişti...

“Ben artık büyümedikçe okumaya gitmem”
“Çünkü oradaki talebeler benden büyük” diyerek nefsi müdafaa
etmişti...

Bunun üzerine ağabeyi Abdullah'tan haftada bir ders almaya
başlamıştı...

O zamanlar medrese teşkilatında şöyle bir sistem gelişmişti...

Hoca ücretsiz ders verir, talebelerin ihtiyacını halk görürdü...

Talebelerin ihtiyacı zenginlerin zekatlarıyla da karşılanırdı...

Herkes bu düzene uyum sağlar,

Fakat sadece küçük Said bu zekatları kabul etmezdi.

Bu durumu gören köylüler,

Kendi aralarında para toplayıp,

Küçük Said'e vermeye çalışmışlardı...

Fakat Said kabul etmeyince,

Parayı ağabeyi Abdullah'a vermişlerdi.

Bu arada aralarında şöyle bir mesele geçmişti...

Küçük Said:

“Şu sizdeki paralarla bana bir tüfek alınız” demiş...

Ağabeyi:

“Hayır olmaz” diye reddetmişti...

Küçük Said bu defa:

“O zaman bir tabanca alınız” diye yeni bir teklif öne sürmüştü...

“Hayır olmaz” diye bir cevap daha alınca da:

“Madem olmaz, o zaman bana bir hançer alınız” diye işi oldukça
üstelemişti...

“O da olmaz” diye yeniden red cevabı veren ağabey Molla Abdullah,
Küçük Said'in mahzun halini görünce:

“Yalnız sana üzüm alırım. Böylece işi tatlıya bağlarız” diyerek,

Kardeşinin gönlünü almıştı...

1888 yılıdır...

Ağabey Molla Abdullah medreseden icazet almış ve evine
dönmüştür...

Kardeşi Said'le okudukları kitapları karşılaştırırken Küçük Said:

“Sizden sonra ben Şemsi Şerhini bitirdim ve seksen kitap okudum” der.

Ağabey Molla Abdullah bu duruma çok şaşırır:

“Ne demek seksen kitap?”

“Evet, seksen kitap okudum. Ders kitapları dışında bir çok kitap da okudum” diye iddiasını yineler.

Bunun üzerine ağabeyi Küçük Said'i imtihan eder...

İmtihani başarıyla geçtiğini görünce de,

Sekiz ay evvel talebesi olan kardeşi küçük Said'i,

Üstad'ı olarak kabul eder...

Ve küçük Said'den ders almaya başlar...

Molla Abdullah, 1914'de Nurs köyünde vefat eder...

Oğlu Abdurrahman Bediüzzaman'a talebe olur,

Ve hizmetinde büyük fedakarlıklarda bulunur...

*** Dördüncüsü** Bediüzzaman Said Nursi

*** Sofi Mirza'nın Beşinci Çocuğu Molla Mehmed (Muhammed)**

Üstad'ın küçük kardeşidir...

Adı Mehmed olsa da,

Herkes ona Muhammed diye seslenir...

Üstad Hazretleri Tillo'da,

Kubbe-i Hasiye'de inzivadayken, Üstada yemek getiren kişi bu kardeşidir...

İşte Üstad, bu yemeklerin suyunu içler,

Tanelerini karıncalara yedirirdi...

Üstad:

“Neden yemeğin tanelerini karıncalara veriyorsun” diyenlere

“Bunların içtimai hayatlarında çok çalışkanlık,

“Yardımlaşma ve vazifeshinaslık var.”

“Ben bunu bizzat gördüğüm için,”

“Bunların Cumhuriyetçi oluşlarına mükafaten,”

“Kendilerine yardım etmek istiyorum.” derdi.

Küçük Mehmet, Nuriye hanımın beşinci evladıydı...

Aynı zamanda Nurs Camiinin de imamıydı...

Ömrünün tamamı doğduğu topraklarda geçmişti...

Hiç çocuğu olmadığından,

Zübeyir isimli bir çocuğu evlat edinmişti...

Zübeyir Ermeniler içinde büyümüş bir yetimdi...
 Molla Mehmet'in yanında İslamiyetle şerefledi...
 Ve öyle bir hayat yaşadı ki,
 Öldüğünde onu çığ altında...
 Elinde Kur'an...
 Yasin-i şerifi okur vaziyette buldular...
 Onun cesedine bakan köylüler,
 "Nasıl yaşarsanız, öyle ölürsünüz"
 Düsturunun canlı şahidi oldular...
 Yıl 1951'di..

Bir Cuma günü aniden hutbeyi yarıda kesmişti...
 Aşağı inerken yerine başka bir zatı tayin etmiş,
 "Bu size benim son imametim olacak" demişti...
 Onu hemen eve getirmişlerdi...
 Çünkü fenalaşmış ve ağlamaya başlamıştı...
 Ağlamasına bir anlam veremeyenler bunun sebebini sorduklarında:
Molla Mehmet şöyle cevap vermişti:

"Siz zannetmeyin ki ben ölümden korktuğum için ağlıyorum."
 "Öleceğimi size daha önce de söylemiştim."
 "Ben Seyda'nın, abimin kıymetini bilemediğim için üzgünüm."
 "İşte bunun için ağlıyorum."
 "Bir çok şeyhler bizim eve misafir gelirlerdi."
 "Fakat onlardan hiç birisi Seydanın önünde içeri girmezlerdi."
 "Onlar hep Seydanın arkasından içeri girerlerdi."
 "Ben Seydanın kıymetini bilemedim."
 "Gözyaşlarım bunun içindir..."

* **Ve Mehmet Okur...**

Son nefesini verirken, aniden ayağa fırladı:
 "Seyda geldi, Üstad geldi" diye bağırarak,
 El pençe divan durdu...
 Ve öylece vefat etti...
 Daha sonra ellerini açamadılar.
 O şekilde defnedildi...
 Mehmet Okur, en son, vefatından 25 sene evvel görmüştü ağabeyi
 Said Nursi'yi...

* **Sofi Mirza'nın Altıncı Çocuğu Abdülmeçid Nursi (Ünlükul)**

Bediüzzaman'ın en çok tanınan kardeşlerinden biriydi...

1884 yılında Nurs'ta doğmuştu...

Bediüzzaman daha küçük bir çocuk olan Rabia hanımı gördükçe,
Kardeşi Abdülmecid'e onunla evleneceğini söylerdi...

Gerçekten de Abdülmecid Nursi ve evliya torunu Rabia hanım,
İlerleyen yıllarda evlenmişlerdi...

Bu evlilikten beş çocukları dünyaya gelmişti...

İsimleri Selahaddin, Fuat, Suat, Nihat ve Saadet'ti...

Fuad'ı ilk yürüten, amcası Bediüzzaman Hazretleriydi...

Fakat Fuad gencecik bir yaşta,

On dokuz yaşında vefat etmişti...

Abdülmecid Nursi evladını kaybedince,

Öyle bir gamla dolmuştu ki,

Yüreğinden taşan elemeler kalemine mürekkep olmuş,

Bu hasreti gencecik evladının ardından dile gelmiş,

Ve sayfalar süren bir mersiyeye dönüşmüştü...

Bu mersiye'nin adı Fuadiye Risalesiydi...

Abdülmecid Nursi'nin bu edebi yönünden ötürü olsa gerek,

Üstadın yazdığı Mesnevi-i Nuriye'yi ve İşaratü'l-İ'caz'ı da

Türkçeye çevirme gibi yüksek bir fazilete nail olmuştu...

Uzun yıllar Konya'da yaşayan Abdülmecid Nursi...

Tarassutlar, sürgünler ve türlü zulümler nedeniyle,

Bediüzzaman'la birlikte olamamıştı...

Fakat bir çok defalar Üstad'la mektup vasıtasıyla görüşebilmişti...

Üstad'ın yazdığı bir mektupta şu cümleler,

Onun içinde kopan fırtınaların az bir tercümanı gibiydi...

“Üç hemşiremi on beş yaşımdan sonra görmediğim,”

“Allah rahmet etsin, validemle beraber berzah âlemine gittikleri için.”

“Dünyanın çok zevkli, lezzetli olan uhuvvetkarâne sohbetlerinden”

“Merhamet ve hürmetten mahrum kaldığımdan,”

“Ve üç kardeşimden iki kardeşimi elli seneden beri görmediğimden
(Allah onlara rahmet etsin)”

“Öyle kıymettar, dindar, âlim iki kardeşimin sohbetinden,”

“Hürmetkârâne muhabbet, merhametkarâne şefkatteki sürurdan
mahrum kaldığımdan...”

Ve mektup ve hasret uzayıp gider...

Gerçek şu ki, Üstad ömrü boyu ailesinden özlemle bahseder...

Abdülmecid Nursi'ye gelince...

O yıkılan mezarın nakli sırasında,

İki üç talebeyle birlikte...

Tarihin bu yüz kızartıcı suçuna şahit olanlardan biriydi...
 Üstadın kabrinin bir gece yarısı açılıp,
 Cesedinin bilinmeyen bir tarafa götürüldüğü o acıklı gece,
 O da oradaydı...
 Elinden ne gelirdi ki,
 Bu zalim ve zorba insanlar karşısında?
 Onların küfür dolu bakışları ve tehditleri karşısında?
 O sadece Üstad'ın cesedine son kez hasretle baktı,
 Ve kahrından günlerce ağladı...
 Üstad'ın vefatı onun için evladının acısından ileri gitmişti...
 1967 yılında vefat eden Abdülmeçid Nursi Ünlükul,
 Ondan yedi sene evvel vefat eden ağabeyi Bediüzzaman'ın
 ardından,

Belki de o gün dimağına düşen şu dizeleri söylemişti:

“Ey mezarıcı!

O makamda bize de kaz bir mezar...
 Olalım nazik Said'in komşusu leylü nehar.
 “Ey mezarıcı!

Göm bizi de şu Said'in kabrine...
 Nurcu olanlar dayanamaz, bu firkatın kahrine...”

Bediüzzaman'ın En Küçük Kardeşi Yedincisi Mercan

Rahman suresinin en güzel kelimeleridir...

Lü'lü vel Mercan...

İnci ve Mercan...

Fuzuli der ki;

O surede anlatılan iki deniz Hz. Ali ve Hz. Fatıma annemiz...

İkisinin imtizacından İnci ve Mercan çıkmış...

Yani Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin Efendilerimiz...

Yani İnci demek; Hasan demek,

Yani Mercan demek; Hüseyin demek bir yerde...

Sofi Mirza Efendi'nin yedinci ve son çocuğu da Mercan'dı...

Bütün aile fertleri gibi Peygambere layık bir ümmet olarak yaşadı...

Mercan da Nurs'ta doğmuştu...

Feki İbrahim denilen bir şahısla evlenmişti...

İkisi de çok dindar, ikisi de birer deniz...

Onlarında iki çocuğu dünyaya gelmişti...

Biri Bişar, diğeri ise Nazife...

Mercan'ın yedi torunu olmuş...

Vefat tarihi bilinmiyor ama,

Nursi hanedanının en küçüğü olarak uzun bir hayat sürmüş...

Şimdi mezarı Aşağı Kığıs köyünde...

Allah rahmet eylesin, bu mübarek insanlar zümresine... Âmin!..

Dördüncüsü: Bediüzzaman Said Nursi

İşte Nursi hanedanının mümtaz şahsiyetleri...

Anneleri Nuriye, babaları Sofi Mirza Efendi...

Yedi tane çocukları dünyaya geldi...

Onların dördüncüsüydü Bediüzzaman Said Nursi...

Kardeşine yazdığı mektupta şöyle demişti:

“Sizi isimizle en has talebeler ve kardeşler içine dâhil edip,”

“Her sabah ne kazanıyorsam,”

“Peder ve valideme,”

“Hakiki ve çoğu âlem-i berzahta bulunan kardeşlerime verdiğim gibi”

“Senin defter-i amâline yazılmak için,”

“Dergâh-ı İlâhiyeye niyaz ediyorum.”

“Sen dahi beni uhrevî kazancına dahil et.”

Ey Aziz Üstadımız!

Ey doksan senelik hayatının her anını ibadetle geçiren,

Hapislerde, sürgünlerde, tecritlerde kaldığına aldırış etmeden,

İman ve Kur'an hizmetine devam eden Zülfikar...

Ey Anne, baba ve kardeşi bir tarafta bırakıp,

Ne eş, ne çocuk, ne mal sevgisi bilmeden,

Her şeyini biz vefasız kullara feda etmiş Bediüzzaman!

Felaket ve helaket asrının adamı!

Bizler belki Nursi hanedanından olma şerefine nail olamadık ama,

Sen ki her defasında bize:

“Aziz, Sıddık Kardeşlerim” diye hitap ediyorsun...

Bizi unutmadığını gösteriyorsun.

Bizi de kardeşliğine kabul et Ey Büyük Üstad!

Bizi de dualarına ve kazançlarına dahil et!

Biz ki günde bir defa olsun Peygamberimize salatü selam etmekten,

Ve sana dua etmekten aciz, zavallıyız...

Senin bahtına düştük ve yalvarıyoruz...

Bizi de affet Üstadımız...

Bizler ne olursa olsun, senin kardeşleriniziz...

Ve sen dilersen eğer, inşallah hep öyle kalacağız...

Kaynaklar:

Necmeddin Şahiner, B. Tarafıyla
Bediüzzaman syf 27

Necmeddin Şahiner, Nurs Yolu syf 72
Necmeddin Şahiner, Son şahitler 1-2-3
Bediüzzaman, Barla Lâhikası s. 32
Bediüzzaman, Tarihçe-i Hayat

Rabia Ünlükul

"Bu Evliya Torunu Senin Hanımın Olacak"

Üstad Said Nursî'yi küçükken Van'dan tanımaktadır. Küçükük bir çocuk olduğu yıllarda Bediüzzaman kendisine "Raboş" diye çağırarak iltifat edermiş. Mütevazi köşesinde ziyaret ederek dinledik onu... Bize Seyda ile ilgili hatırladıklarını anlattı.

Rabia Ünlükul, Van'ın asil ve temiz bir ailesine mensuptur. 5-6 yaşlarında bir çocukken, sokakta oynuyormuş, Üstad Said Nursî, kendisini, kardeşi Abdülmecid Ünlükul'a göstererek:

"Bak, bu evliya torununu görüyor musun? İstikbalde bu senin hanımın olacak." deyince, Abdülmecid Ünlükul, "Seyda nasıl olur? Çok küçük, o vakte kadar benim bunun kadar çocuklarım olur." demiş.

Aradan yıllar geçiyor. Birinci Cihan Savaşı patlıyor. Üstad Bediüzzaman'ın dedikleri aynen çıkıyor. Abdülmecid Efendi ile Rabia Hanım evleniyorlar.

Bediüzzaman'ın evliya torunu demesi de, mânâsız bir ifade değil; çünkü Rabia Ünlükul, Van'da Şeyh Gazail Baba'nın torunudur.

"Geceleri hiç uyumazdı, dua sesleri gelirdi"

Rabia Ünlükul o günleri, yaşayarak, duyarak anlatmaktadır:

"Birinci Cihan Savaşından sonra, Van'a geldiği zamanda, bizim Toprakkale semtindeki evimizde kalırlardı. Burada hemen her gün bir çok ziyaretçi gelip giderdi. Biz de yeni

evlenmiştik. Oğlum Fuad beş-altı aylıktı. Onu ilk defa Seyda yürüttü.

"Ben misafirlerin çok olmasından, fazla kalabalıklardan sıkılıyordum. Ama kimseye hâl diliyle de olsa, bir şey dememiştim. **Seyda, bizim Beye demiş ki:**

"Rabia zayıf olduğu için, hizmetlerden dolayı sıkılıyor, yoruluyor. Günden güne de ziyaretçiler çoğalıyor. Onun için ben Nurşin Camiine gideceğim. Benim sabah kahvaltılarımı oraya gönderirsiniz."

"Çok Az Yerdi"

"Seyda'nın kahvaltı dediği de çok basit yiyeceklerdi. Bir çay tabağı bal üstüne kırılmış ceviz kordu. İşte kahvaltı dediği de buydu. Hattâ işitiyordum, bu kadarcık kahvaltıdan gelenlere de ikram edermiş. Nurşin Camiine gittikten sonra, her sabah gelen talebesine bu kahvaltıyı hazırlar verirdim. Akşamları da boş tabağı getirirlerdi.

"Bizim evde kaldığı sürece hiç geceleri uyumazdı, odasından hep dua sesleri gelirdi.

"Van Valisi, haftada hiç olmazsa bir defa ziyaretlerine gelirdi.

"Bir gün Fuad sürünerek odasına girmiş, tesbihiyle oynarken, tesbihin ipini kırmış, bir tanesini yutmuş. Seyda bunu bana haber verdi.

"**Rabia korkma,** Fuad tesbihimin bir tanesini yuttu, bir şey olmaz, geri çıkarır.' dedi. Gerçekten Fuad'a bir şey olmadığı gibi, tesbih tanesini yuttuğu gün yürümeye başladı. Üstad Fuad'ı çok severdi, sevgi ve şefkatle kucaklardı.

Kedinin Şikâyeti

"Seyda'nın bir de kedisi vardı. Kendileri Nurşin Camiine gidince, kedi benim namaz seccademi kirletmişti. Ben de kendisine iki tokat vurdum. Bu dayaktan sonra kedi kayboldu. Akşamleyin eve gelmedi.

"Bir gün sonra, her gün kahvaltayı almaya gelen talebesi gelmedi. Ben, bizim beye; 'Talebe gelmedi, Seyda'nın kahvaltısı gecikiyor, istersen bugün sen götür.' dedim. Van'da öğretmenlik yapıyordu. 'Kahvaltayı verir, oradan da mektebe gidersin.' dedim. Kahvaltayı verdim ve alıp götürdü. Nurşin Camiine gittiğinde bizim kediyi orada görmüş.

"Seyda gülerek: "Rabia bu kediye ne yaptı, dövdü mü yoksa? Bana şikâyete geldi. Kendinin de, Rabia'nın da suçları vardır. Fakat ben her ikisini de affettim.' dedi.

"Sonra kedi bize bir daha gelmedi, hep Seyda'nın yanında kaldı.

"Sen Benden Yedi Sene Sonra Vefat Edeceksin"

"Bizim bey çok hassas ve duygulu bir kimseydi. Seyda kendisine: 'Merak etme, sen benim vefatımdan yedi sene sonra vefat edeceksin.' demişti. Üstad'ın bu haberi de aynen çıktı. Üstad'dan tam yedi sene sonra 1967'de kendisi de vefat etti.

"Vefat ettiği senenin başında bana ara sıra: 'Rabia, bu benim son senemdir.' derdi."

Rabia Ünlükul 1991'de Konya'da vefat etti.

(Son Şahitler kitabının, birinci cildinden derlenmiştir...)

Üstad Said Nursî'yi henüz küçük yaşlardayken, Van hayatı sırasında tanımıştı. O yıllarda Bediüzzaman hazretleri kendisine "Raboş" diye çağırarak iltifat ediyordu.

Rabia Ünlükul, Van'ın asil ve temiz bir ailesine mensuptu. Henüz 5-6 yaşlarında sokakta oynarken, Üstad Bediüzzaman kardeşi Abdülmecid Ünlükul'a onu göstermiş, "Bak, bu evliya torununu görüyor musun? İstikbalde bu senin hanımın olacak" dedi. Bunun üzerine Abdülmecid Ünlükul, "Seyda nasıl olur? Çok küçük. O vakte kadar benim bunun kadar çocuklarım olur" cevabını verdi. Aradan yıllar geçti ve Üstad Bediüzzaman'ın söylediği aynen çıktı.

Hayatı boyunca Risale-i Nur hizmetine devam eden Rabia Ünlükul 1991'de, Konya'da vefat etti.

Üstad Bediüzzaman'ın çeşitli mektuplarında "biraderzadem" olarak nitelediği yeğenidir.

Nihad, Abdülmecid Ünlükul'un dört çocuğundan birisiydi. Diğer kardeşlerinin isimleri Fuad, Suad ve Saadet'ti.

Üstad Bediüzzaman'ın önde gelen talebelerinden olan Karst'a görev yapan Hulûsi Yahyagil'e gönderdiği mektuplarında yeğenine de selam gönderiyordu. Ayrıca Hulûsi Yahyagil'in Üstad'a yönelik kaleme aldığı bazı mektuplarını, Nihad Ünlükul'un mektubuyla birlikte gönderdiği oluyordu.

* * *

Şükran Ünlükul

20 Kasım 2011 tarihinde milyonların Üstad dediği Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin gelini Muhterem Şükran Ünlükul'un evindeyiz. Oğlu Seyda Ünlükul ile beraber kabul ettiler bizi. Bu buluşma çok kolay olmadı. Tam üç yıl boyunca ısrarlı randevu talebimiz, ancak bugün meyvesini vermişti.

Nasıl karşılanacağımızı, neler konuşulacağını tam olarak kestiremiyorduk. Heyecanımız zirvedeydi. Eve adımımızı atar atmaz karşılaştığımız mütebessim çehreler, nezaket, nezahet ve asalet birden âlemimizi sarıverdi. Rahatlamıştık...

Hız. Üstad'ın cübbesi önümüzde duruyordu. Şükran Anne ve oğlu Seyda Bey, Hız. Üstad'tan kendilerine tevarüs eden sarık ve cübbeyi önceden hazırlamışlar. *Acz, Fakr, Şefkat, Tefekkür* tarikindeki dört hatvenin, hakaikin ilmine, şeriatın hakikatine ve Kur'an'ın hikmetine dair yazılmış olan Risale-i Nur, bu cübbeyi giyen Üstad Bediüzzaman tarafından yazılmıştı.

Sohbete başlamadan önce sarığı sardık, cübbeyi giydik. Onlara elle dokunmak bile çok büyük şerefti. Ünlükul ailesinin yaşayan ferdleri ile beraber sanki Üstad'ın evindeydik. Sanki Hız. Üstad aramızdaydı. O'nun sıbgasını açıkça hissettik orada. Gördüklerimiz ve gördüğümüz muamele bizi öyle hoş bir huzur âlemine götürdü ki, sohbetimiz saatlerce sürdü. Netice olarak, cemaatimiz adına çok kıymetli gördüğümüz tarihi hatıralar, "İlk Ağızdan" hafızamızın ve cihazımızın belleğine girmiş oldu. Elhamdülillah...

1939 Kırıkkale doğumlu Şükran Ünlükul, 1952 senesinden buyana Bediüzzaman Hazretlerinin en küçük erkek kardeşi Abdülmeçid Ünlükul'un en küçük oğlu merhum Suad Ünlükul'un eşidir. Dolayısıyla Şükran Abla bu tarihten itibaren Ünlükul ailesinin içindedir. Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin haber göndererek ismini koyduğu Şükran Annenin oğlu Seyda Ünlükul ise haliyle Abdülmeçid Ağabeyin torunu olmuş oluyor. Seyda Bey 1959 Çıldır doğumludur. Emekli askerdir.

Abdülmeçid Ünlükul 1884 Bitlis-Nurs doğumludur ve 1967 yılında Konya'da vefat etmiştir. Üçü erkek sonuncusu kız

olmak üzere dört evladı vardır. Bunlar sırasıyla Nihad, Fuad, Suad ve Saadet'tir. Şükran Ünlükul'un eşi olan Suad Ünlükul 1929 Osmaniye doğumludur. Nevşehir' in Gülşehir ilçesinde savcı kâtipliğinden sonra Polis Teşkilatında çalışmış, sırası ile Sivas-Suşehri, Kars-Çıldır, Konya, Bilecik, Eskişehir, Giresun olmak üzere Anadolu'nun çeşitli yerlerinde görev yapmış ve Giresun'da iken emekli olmuştur. Daha sonra oğlu Seyda'nın 1. Ordu Komutanlığına tayin olmasıyla 1978 senesinde İstanbul'a yerleşmiş, 1993'te İstanbul'da vefat etmiştir.

Suad Ünlükul'un amcası Bediüzzaman'ı ziyareti; Bediüzzaman'ın, kardeşi Abdülmecid ile helalleşmek için Konya'ya gelişi; bir gece aniden evin kapısı çalınıp Abdülmecid Ünlükul'un Urfa'ya götürülmesi ve ağabeyinin mübarek naşının meçhule doğru kaçırılması aslında az-çok ilgilenen herkesin bildiği tarihi vakialardır.

Peki, bu hadiselerin yaşandığı evin içinde neler oluyordu acaba. Bunları yani evin içinde yaşanan ayrıntıları, hissedilenleri, sevinç ve sıkıntıları kim anlatabilirdi bizlere? Elbette evin içinde onlara en yakın olan, her an hizmetlerinde bulunan bir hanım... Bu Hanım Şükran Ünlükul'dur... Teşbihte hata olmasın, Aişe Validemizin evin içindeki Resulullah'ı (A.S.V.) anlatması gibi diyebiliriz...

Şükran Ablamız fevkalade veciz ve nezih ifadelerle o günlerin mekânı olan evlerinin kapısını bizlere araladı ve olayların içine kattı bizi. Hz. Aişe Validemizin nezaketi ile bize ikramlarda bulunarak, çok kibar ve asalet sahibi Seyda Ünlükul kardeşimizin de yardımları ile hatıralarını, o anları yeniden yaşıyormuşçasına anlatmaya başladı. Şunu hassaten belirtmek istiyorum ki; Hz. Üstad'ın risalelerde bahsettiği gibi "Üzümün sapı değil, meyvesi önemlidir" sözünü hatırlatırcasına asıl membaının Risale-i Nur olduğunu hissettirerek, kendi yaşantılarını ön plana çıkarmadan

anlatıyordu Şükran Ünlükul. Şükran Abla kayıt altına alınmayan, tashih ettirilmeyen, sadece kulaktan kulağa gelen söylentilere itibar edilerek hazırlanan bazı kitaplarda ve sempozyumlarda hatıraların yanlış aktarılabildiğini de ifade etti.

Seyda Ünlükul'u tanıyordum ama bu yakın görüşmemizde ben onu büyük amcasına çok benzettim. Risale-i Nur'un resmi varisi olan Seyda Ünlükul'un büyük amcası, dedesi ve babasının vasiyetlerini en güzel şekilde yerine getirebilmek için eserlerin basımıyla ilgili bir teklif ve temennisi vardı. Üzerinde durulmasını istediği bu çok önemli talebini bizimle de paylaştı. Hatta yayınlamamızı da istedi. Metnin sonuna ekledik.

Şükran Abla kamera açmamıza izin vermedi. Ancak ses kaydı yapabildik. Yazılan metnin tashihatında ve gün yüzüne çıkmamış fotoğrafların temininde yardımcı olan Seyda Ünlükul'a çok teşekkür ediyorum. Seyda Bey, metin yazıldıktan sonra Şükran Annemizle tekrar tekrar görüşerek, bazı ilave ve düzenlemelerde bulunmuşlardır.

ŞÜKRAN ÜNLÜKUL ANLATIYOR

Evimiz hiç boş kalmıyor. Hanımlar, genç kızlarımız devamlı olarak ziyaret ediyorlar, dinlemek istiyorlar bizi. Israrlı taleplerinize dayanamayıp size de ancak üç sene sonra randevu verebildim. Kamera açmanıza müsaade yok, ses kaydı alabilirsiniz. Bazı hatıraları kitaplarda, sempozyumlarda yanlış aktarıyorlar. Biz yaşanan hadiselerin bizzat içinde olduğumuz için doğrusunu anlatayım size.

Eşim Suad Ünlükul Amcası Bediüzzaman'ı ziyarete gitti

Sene 1959. Üstad'ın, ismini Seyda koymamızı söylediği oğlumuz yeni doğmuştu. Kırıkkale'de bulunan bir akrabamızın

yanına saatlerce tren yolculuğu yaptıktan sonra bin bir meşakkatle gelmiştik. Suad bey amirlik sınavına girmek istiyordu. O dönemdeki şartlar malum, hem maddi hem manevi baskı altındaydık. Bu arada eşimin tayini Konya'ya çıktı. Eşim Suad Ünlükul kayınpederime, ısrarla amcası Bediüzzaman'a gitmek isteğini söylüyordu. Aldığı cevap ise hep aynıydı: “Bak oğlum görüşmeye gidersen seni memuriyetten alırlar. Biliyorsun Seyda'nın akrabalarına memuriyet yasağı koydular. Beni bile memuriyetten aldılar. Bir de sen amir olmak istiyorsun. Bırak sen amir olmayı, memuriyetini bile yakarlar.”

Buna rağmen Eşim Suad Bey, şefkat abidesi babasına hissettirmeden Konya'dan Emirdağ'a gitti. Emirdağ meydanında isimlerini şu an hatırlayamadığım Üstad'ın hizmetinde olan iki kişi Suad Beyi karşılamışlar; “Suad Bey hoş geldiniz, Üstad sizi bekliyor” diyorlar. Eşim şaşırıyor, “Ama amcam benim geleceğimi bilmiyordu, nasıl olur?” diyor. “Üstad'ımız seni almak için bizi yolladı” diyorlar. Bu sözler kendisini daha da şaşırtarak heyecanla yola koyuluyorlar. Üstad'ın kaldığı eve geldiklerinde heyecanı doruk noktasına erişen eşim Suad Bey bunları bana anlatırken bile sanki o anı yaşıyordu.

Eşim o andaki gibi eli ayağı titreyerek gözlerinden süzülen yaşlarla anlatmaya devam etti: “Elim ayağım titriyordu, amcamı görecektim. Bütün zorluklara rağmen amcamın kapısında idim. Kapıyı çaldım ve içeri girdim. Bir anda gördüğüm manzara beni çok etkilemişti. Orta büyüklükte bir oda, yerde ince bir kilim, ayaklarınızı bile uzatamayacağınız kadar küçük boyda bir yatak ve onun üzerinde oturan AMCAM. Beni görür görmez ‘Suad'ım’ diye daha elini öpmeme fırsat vermeden boynuma sarıldı ve başladı ağlamaya. ‘Beni akrabalarıma hasret bıraktılar’ dedi ve çok

ama çok ağladı. İçimizdeki o hasretle birbirimize sarılıyor ve beraber ağlıyorduk. O anda içimizde kopan fırtınaları anlatmak o kadar zor ki...”

Böyle diyordu eşim. Zaten bunu söylemesine gerek yoktu. Anlatırken her hali bunu ispatlıyordu. Üstad’ın canından bir parça gibi gördüğü -eşimin kardeşleri olan- Fuat ve Nihat ağabeylerle ve kız kardeşi Hanım’la ilgili Risale-i Nur’daki ifadeleri, eşimin anlattığı bu tablo ile birleştirilip Üstad’ımızı göz önüne getirip canlandırdığımızda elbette insanın içi burkuluyor.

Üstad’ın üzülmesine dayanamayan Suad Bey “Ne olur amca sen biraz yat, ben bir abdest alayım” diye bir bahane bularak, Üstad’ın bir müddet dinlenmesi için O’nu yalnız bırakıp odadan çıkıyor. Bakıyor ki Üstad’ın hizmetinde bulunan kardeşler yemek yiyorlar. Bu yemek yeme hadisesini de bize şöyle anlatmıştı Suad Bey:

“Kardeşler oturmuş bir şeyler yiyorlardı. Beni görünce ‘Gel Suad sen de buyur’ dediler. Tabakta dört beş tane yumurta ile çilbir yapmışlar. Zaten kalabalıklar. Bir an oturmakta tereddüt ettim. Asıl maksadım amcamın biraz dinlenmesini beklemektir zaten. Bu yemek onlara bile yetmez diye düşünürken kendimi sofrada buldum. Herkes öyle iştahla yiyordu ki bende onlara katıldım. Maşallah o yemeği hiç unutamam. Yedikçe bereketleniyor, sanki artıyordu. Hepimiz yedik, doyduk.

İçimizden Bir Polis Olsun

“Bu arada epey vakit geçmişti. Üstad dinlenmiştir dedim, tekrar yanına girdim. Beni görünce yine o çakmak bakışlı gözlerden damlaların süzülmesi beni yine ağlattı. Tekrar birbirimize sarıldık.

Sonra ‘Amca sana bir şey soracağım’ dedim. ‘Sor Suad’ım’ dedi. ‘Ben amir olmak istiyorum ne dersiniz?’ ‘İçimizden bir polis olsun tabi. Amir de olacaksın. Ama ilk seferinde değil, daha sonra olacaksın. Gelgelelim iki sefer hapisliğin de olacak’ dedi.”

“Seya’nın yanından ayrılma vakti gelmişti. Seyda benim zorluklarımı biliyor gibiydi. ‘Suad’ım senin tayının çok az’ dedi ve cebinden kesesini çıkardı dört tane sarı yirmi beş kuruş saydı, ‘Suad bu senin harçlığın, tayının’ dedi. Dört adet yirmi beş kuruşu bana verdi.

Sonra ‘Suad’ım sen burada fazla kalma, buraya gelirler seni de yakalarlar, ekmeğinden olma. Hemen seni götürsünler, otobüse bindirsinler. Abdülmecid’e de selam söyle. Öp benim yerime, onu çok özledim’ dedi. Bir daha görüş göremeyeceğimi bilemediğim amcamın yanından, onu görmenin sevinciyle ve ayrılığın verdiği hüznüyle ayrılıp işte Konya’ya geldim.”

Ben amcamdan geliyorum

Tebessümle eve gelen Suad Bey’in sevinci sanki gözlerinden okunuyordu. Hemen kayınpederimin yanına gitti “Baba ben nereden geliyorum biliyor musun, ben amcamdan geliyorum, sana çok çok selam söyledi ve seni öpmemi söyledi” deyince biz de heyecanla dinlemeye başladık. Kayınpederim de çok şaşırılmıştı. “Sahi Suad nasıl gittin? Seni yakalamadılar mı? Yanına kimseyi yanaştırmıyorlardı nasıl gittin? Neler Konuştunuz?” diye soruları sıralamaya başladı. Biz de, az önce eşimden size aktardığım Üstad’la konuşmalarını heyecanla dinledik.

Üstad’ın verdiği o dört tane sarı yirmi beş kuruş, Üstad’ın para kesesi, mührü ve Enver Paşa’nın verdiği madalya oğlum Seyda’da duruyor.

Üstad'ın Suad Bey'e Söylediği Amirlik Ve İki Hapis Hayatı Aynen Zuhur Etti

Üstad'ın eşim için haber verdiği amirlik ve iki hapis hadisesi de aynen gerçekleşmiştir. Onları da anlatayım:

Amirlik meselesi: Üstad'ın müsaadesi ile canla başla amirlik sınavına hazırlanan eşim Suad Bey amirlerinin kendisine verdikleri emirle sınava gireceklerin isimlerini yazarken mte vazılığından kendi ismini 11. sıraya yazar. Listeyi götürür teslim eder. Ve teslim ettiği amiri kontenjanın 10 kişi olduğunu, geri kalanların daha sonraki senelerde müracaat etmeleri gerektiğini söyleyip isimlere bakmadan 10. kişiden itibaren kırmızıizgiyi çeker, "Bu 10 arkadaş sınav için bir hafta içinde burada olsunlar" der ve Suad Bey'e evrakı teslim eder. Evet, eşim çok mte vazı ve asil bir insandı. Birinci sınavda amir olmadı, çünkü 11. sıraya yazmıştı kendini. İkin-ci sınavda daha sonraki yıllarda giren eşim Suat Bey amir oldu. İlkinde değil, ikincisinde olmuştu. Aynen stad'ın dediği gibi...

Birinci hapis hadisesi: Eşim çok güzel hat sanatçısıydı. Konya'da Besmeleyi şerif ve İlahi Kelimatullahı yazdığı bir tabloyu sabahleyin arkadaşının dükkânına bırakır ve emniyet müdürlüğüne gider. Bu arada asayiş şubesinde çalışmaktadır. Kendisini saf dışı bırakmak isteyen birileri bunu fırsat bilip şikyeti olurlar. Eşim yargılanıp suçsuz olduğunu ispat edene kadar üç ay hapiste kaldı.

İkin-ci hapis hadisesi de Eskişehir'de oldu: Yolda trafik kontrolü yapıp dönerlerken benzinleri bitiyor ve yolda kalıyorlar. O arada bir askeri araç yanlarında duruyor, araçlarının benzini olmadığını öğrenince çanta bidonlarındaki benzini polis aracına veriyorlar. Askeri araçtaki bir asker de bu durumu komutanına şikyet ediyor. Benzini veren Başavış'la Suad Bey, beş aya yakın bir süre Eskişehir'de, hapis hane-

mahkeme neticeleninceye kadar yattılar. Fakat işin en ilginç tarafı, eşim Suat Bey Üstad'ın 1935 senesinde Eskişehir'de tutuklu bulunduğu hapishanenin aynı odasında kalmasıydı.

Evet, Üstad'ın Suad Bey'e söyledikleri aynen zuhur etmişti.

Babam Abdülmecid Ünlükul'u Anlatmak Çok Zor...

Yıl 1960. Konya'da Alaaddin Mahallesinde eski bir evde, "Dişçi Sadullah Bey'in evinde" oturuyoruz. İki yaşlı insan, eşim Suat Bey'den iki yaş küçük kız kardeşi Saadet, Ben ve bir yaşındaki oğlum Seyda...

Kayınvalidem Rabia Anne, babamı pazara gönderirdi. Abdülmecid babam pazardan domatesin çürüklerini alır getirirdi. Rabia Annem de sitem ederdi. Babam da "Bunları kime satacak adamcağız? Ona da yazık değil mi?" diye cevap verirdi. Abdülmecid Babam öyle mübarek, öyle şefkatli, öyle kanaatkâr bir insandı ki bunu kelimelerle anlatmak çok zor.

Eşim Suad Bey Kars Çıldır'dan henüz gelmemiştii. Oğlum Seyda bir yaşındaydı. Çok huysuzluk yapardı. Saadet ders çalışmak ister, Seyda'nın sesinden çalışamazdı, babamla birlikte Seyda'yı susturmaya çalışırdık. Saadet daha sonra Üstad'ın müsaadesiyle öğretmen oldu. Saadet 1931 doğumludur.

Bazen ağabeyler gelir babamla sohbet eder, salona bir teyp koyarlar, o kocaman makaralı teyplerden babamın sesini kayıt ederlerdi. Biz de bakardık ne yapıyorlar diye. Ağabeyler sesin kayıt edildiğini söylediklerinde o bantların içine sesin nasıl kayıt yapıldığına hayret ederdik. Babam yaşlıydı... Babam da bakardı, bu ne iştir acaba diye bakardı. Bir şey dönüyor ama nereye ses alıyor acaba diye bakardı. O zaman böyle teknoloji yoktu ki daha. Kocaman makaralı teypler vardı.

std Konya'ya Kardeşinden Helallik Almaya Geldi

1960 senesinde bir gün kapı çldi. Koşarak aşağıya indim. Kapıyı açar açmaz askerden ve polisten oluşan bir duvarla karşılaştım. Hemen kapıyı kapatıp babamın yanına koştum, “Baba aşağıda kapının önünde polisler, askerler dolu, çok kalabalıklar, bir Şeyler oluyor” dedim. Babam o yaşlı haliyle yavaş yavaş aşağıya indi. Biz de Rabia Anne, Saadet ve Ben arkasından takip ettik. Babam dışarıya çıkınca “std gelmiş! Seyda gelmiş!” dedi.

Biz babamın arkasından o kalabalığın arasından std'ı görmeye çalıştık. O arada std'ın Şoförü Hsn Bayram arabayı kapıya yanaştırmaya çalışıyordu. Polisler ve askerler ise sanki etten bir duvar gibi arabanın kapının önünde durmasını engellemeye çalışıyorlardı. O arbedenin içinde babam std'ın yanına zor zahmet ulaşmıştı. Babam arabanın içindeki ağabeyi Bediüzzaman'la konuşmaya çalışırken bir yandan polisler arabayı ittiriyorlar, evin önünden uzaklaştırmak istiyorlardı. Bir taraftan da babamı uzaklaştırmak istiyorlardı. Bir müddet sonra araba hareket etti.

Saadet Balıklama Amcası std'ın zerine Atladı

std'ın arabası evin önünden uzaklaşırken eşim Suad Bey'in kız kardeşi Saadet “Ben amcamı göremedim, bana göstermediler” diye başladı ağlamaya. Biz bir yandan Saadet'i susturmaya çalışıyor, bir yandan da std'a bakıyorduk ki giden araba birden durdu ve geri gelmeye başladı. Hepimiz Şaşırmıştık. Araba o kalabalığı yarararak tekrar kapının önüne yanaşmıştı. Bunu gören Saadet, o kalabalığın arasından geçerek, arabanın açık olan penceresinden içeriye balıklama std'ın üzerine atladı. std sanki Saadet'in ağlamasını

duymuş gibi arabanın geri gelmesini söylemiş ve kardeşi ile kucaklaşarak gideremediği hasretini, kardeşinin kızı Saadet'le gidermişti. Polislerin müdahalesi ile Saadet araçtan indirildi, araç tekrar hareket ederek evin önünden ayrıldı.

Biz De Üstad'ı Bu Şekilde Yakından Görmüş Olduk. O Parmaklarını Görseniz, Sülün Gibiydi O Parmakları...

Abdülmecid hakkını helal et, bizi birbirimize hasret bıraktılar

Bizim sadece seyredemediğimiz, kalabalıktan ve izdihamdan duyamadığımız o anları babam şöyle anlattı bize:

“Seyda helallik almak için gelmiş. Bana dedi ki; ‘Abdülmecid hakkını helal et, bizi birbirimize hasret bıraktılar, senden helallik almak için geldim. Sen üzülme, az kaldı, yedi sene sonra beraber olacağız, sen geleceksin’ dedi.”

Babam bunları bize sanki hala Üstad'ın yanındaymış gibi, onun ellerini tutmanın sevinci ve heyecanı ile gözlerinden süzülen yaşlarla anlattı. Babam çok üzülmişti, çok ağladı. O kadar çok ağladı ki, aynı Üstad'ın dediği gibi “Bizi birbirimize hasret bıraktılar” dedi.

Üstad'ın bir dediği daha çıktı, 1967'de vefat etti babam. Üstad'tan tam yedi sene sonra.

Üstad'ın naşının Urfa'dan kaçırılması için babamı evden aldılar

1960 senesinde bir yaz günü gece vakti kapı çalındı. Bizim eve babamla konuşmaya bazen ağabeyler geliyordu. Bu saatlerde babamı ziyarete kimse gelmezdi. Biz çekindik, babam aşağıya indi. O kocaman avlu kapısını açarken biz de arkasındaydık. Gelenler askerdi. Babama hazırlanmasını,

kendisini götürmek için emir aldıklarını söylediler. Babamın İsrarla sormasına rağmen bir şey söylemediler. Babam hazırlandı, bize “Siz merak etmeyin geleceğim” dedi ve bir jip'e bindirip göturdüler. Ertesi gün babam gelmemişti. Çok merak ediyorduk. Daha sonraki gün gazeteler Üstad'ın Urfa'daki kabrinin, kardeşinin isteği ile açıldığını, bilinmeyen bir yere kardeşinin nezaretinde defin edildiğini yazıyordu.

Daha sonraki gün babam eve geldi. Çok üzgündü. Babam eve geldikten bir müddet sonra da polisler geldi, kayınvalideme babamın sağ salim teslim edildiğine dair bir belge imzalatırdılar. Neler olduğunu çok merak ediyorduk. Cesaretimizi toplayıp “Baba ne oldu? Seni nereye göturdüler?” diye sorduk. Babam derin bir iç çekerek, “Seyda'nın naşını da rahat bırakmadılar” diyerek kalbinin derinliklerine nüfus etmiş olan o hüznün hissiyatıyla anlatmaya başladı:

“Uçağa binmeden önce Seyda'nın naşını Urfa'da bulunduğu yerden çıkartmamı istediğim bir belgeyi bana zorla imzalatırdılar. Konya'dan beni uçağa bindirip Urfa'ya göturdüler. Zaten biz Urfa'ya varıncaya kadar Üstad'ın kabrini kırmışlar, mübarek naşını çıkarmışlardı. Ben gittiğimde Üstad'ın tabut'u kırılan mezarın yanında duruyordu. Seyda'yı görmek istedim. Gösterdiler. Aradan o kadar zaman geçmesine rağmen sanki yeni gömülmüş gibiydi.

“Seyda'yla beni askeri bir yere getirdiler. İlkönce küçük bir uçak geldi, tabutu ona sığdırmaya çalıştılar, fakat tabut uçağa sığmadı. Sonra bir helikopter geldi, tabutu ona yüklediler. Subaylarla birlikte helikoptere bindik. Beni arka tarafa oturtmak istediler. Ben de ‘hiç olmazsa sağlığında bir arada bırakmadınız bari şimdi yanında oturayım, Seyda'm ile konuşayım’ deyince ‘tamam’ dediler. ‘Seyda hakkını helal et, bizi birbirimizden ayırdılar, ama müsterihim seni elimle kabre

koy mama engel olamadılar' dedim. Helikopterin camından bakarak nereye gittiğimizi anlamaya çalışıyordum. Fakat hava yavaş yavaş karmaya başladığundan ne tarafa gittiğimizi anlayamadım. Ancak subayların kendi aralarındaki konuşmalarından Isparta'ya gittiğimizi anlamıştım.

"Karanlıkta helikopter indi. Elli metre ilerde bir mezar kazmışlar. 3-5 asker ile başlarında bir subay bekliyordu. Etrafa baktığımda biraz ilerilerde mezarlar olduğunu gördüm. İki tarafımızda da dağ vardı. Askerler gelip tabutu aldılar ve yeni istirahatgahına Seyda'yı koydular.

"Hayattayken kendisini rahat bırakmayanlar ölüsüne bile rahat vermemişlerdi. Benim Seyda'nın mezarının yanında kalıp kalmamak istediğimi sordular. Dağın başında yalnız bu ihtiyar halimle beni burada mı bırakacaksınız deyince aynı helikopterle beni Urfa'ya getirdiler. Orada benimle beraber gelen subaylar indiler ve beni de hiç durmadan Konya'ya getirdiler." Babam bu anlattıklarını kimseye söylememenizi sık sıkı tembih etmişti bize.

Nasıl oluyor bilemem ama Üstad'ın mezarını güya bazı ağabeyler buluyor ve devletin bile kendi ailesinden biri olmadan yerini değiştiremediği mezarı açılıyor ve aile bireyleri resmi varisleri olan eşim Suad ve kardeşi Saadet hayatta iken onların haberi olmadan başka bir yere defnediyorlar. Bunun takdirini sizlere bırakıyorum.

✽ Ünlükul Ailesinden Bir Teklif Ve Temenni ✽

Seyda Ünlükul: Babam Suad Ünlükul 4 Ekim 1993 tarihinde 63 yaşında iken vefat etti. Şimdi Risale-i Nurların, rahmetli babamın 1987 senesinde açmış olduğu veraset davasıyla karar altına alınmış varisleri olarak annem Şükran, kardeşlerim Serkan, Semra, Halam Saadet ve Ben varım. Şu anda Risale-i Nurları basan çok sayıda yayınevi var. Bugüne

kadar yapılan baskılardan kanuni hakkımız olmasına rağmen herhangi bir maddi menfaat elde etmek cihetine giderek resmîyette bir faaliyet göstermedik. Üstad'ın manevi varislerim diye bahsettiği ağabeylerimiz çeşitli vakıflar vasıtasıyla bugüne kadar ellerinden gelen titizliği göstererek Risale-i Nurları basmaya ve hatta birçok yabancı dile çevirmeye çalıştılar. Fakat yanlış baskılar, sayfaları birbirine uymayan basımlar, ayet meallerindeki farklılıklar, Üstad'ın tashihinden geçmemiş olanların basılması ile yeni harflerle basılmasına müsaade olmayan risaleler ve mektuplar da bulunuyor. Kasıtlı olarak içeriği değiştirilerek baskı yapanlar da olabiliyor.

Bu sebeple biz 2012 yılında Isparta'da ağabeylerle beraber bir toplantı yaptık. Toplantıda Mustafa Sungur, Said Özdemir, Abdullah Yeğin, Mehmed Fırıncı ağabeyler vardı. Ahmed Aytimur ağabey yoktu. Ahmed Aytimur ve Salih Özcan ağabeylerle ben sonradan görüşüm. Bir tek Hüsnü Bayram ağabeyle görüşemedim.

Isparta'daki toplantıda aile olarak biz, herkesin elindeki belge ve nüshaları bir araya getirip bir arşiv ve bir koordinasyon merkezinin kurulmasını istedik. Hatta bu kurulacak koordinasyon merkezi'nin üst seviyedeki akademik personel tarafından şu anda baskı yapan her vakfın yönetim kurulu vasıtasıyla resmen görevlendirilmesini ve hatta Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan bir yetkilinin de bu komisyonda görev almasını talep ettim.

Üstad'tan tashihli kitapların, belgelerin, mektupların tespit edilip, ağabeyler tarafından ve aile olarak bizim tarafımızdan imzalanıp onaylanmasını teklif ettim. Hatta bu komisyona gerekirse resmi veraset hakkımızı da devredebileceğimizi belirttim. Bu şekilde ağabeylerin ve ailenin kontrolünde onaylı kitapların ve belgelerin herhangi bir tahrifata uğramadan

basımının, internet ortamında kullanımının kanuni dayanağının sağlanmış olacağını teklif ettim.

Ağabeylerin Hepsı Bu Teklifimizi Olumlu Karşıladi.

Manevi varis olan ağabeylerimizin rahatsızlıkları, vefatları bu projenin bu güne kadar gecikmesine sebep oldu. Ama Üstad'ımızın en büyük isteklerinden biri olan Risale-i Nurların devlet eliyle basılması ve devletin resmi kitaplarının arasında yer alması aile olarak bizlerin ve Risale-i Nur talebelerinin yüreğine su serpti.

Sizlerin vasıtasıyla Risale-i Nur baskısını yapan vakıflara bu projeye önem vermelerini ve teklifimi yineleyerek istiyorum. İnşallah sizlerin vesile olması ile bu proje hayata geçirilebilir.

Seyda Ünlükul

(bk. Ömer ÖZCAN, Ağabeyler Anlatıyor-VI)

* * *

Suat ÜNLÜKUL

1929'da Osmaniye'de doğdu. Eskişehir'de Trafik Başkomiserliği, Konya'da Ahlâk Zabıta Başkomiserliği ve Gülşehir'de Savcı Kâtipliği olmak üzere yurdun çeşitli yerlerinde görev yaptı. 4 Ekim 1993'te Pazartesi günü İstanbul'da vefat etti.

"Amcam Said Nursi"

Çırpınan Karadeniz, hafif dalgalarla, Giresun sahillerini okşuyordu. Ufukta sema ile birleşen deniz, sahilde bazen hırçınlaşıyor, bazen sakinleşiyordu. Dalga dalga, bıkıp usanmadan kıyı şeridini ak köpükleriyle yıkıyordu.

Yârin dalgalanan zülfüne bende olana şâir, "Esmey bâd esme, canan uykuda" diye sızlanıyordu. Herkes elindeki aynanın rengiyle görüyordu dünyayı.

Dalgaların sesini duyduğumuz gibi, eğer dilinden, ne konuştuğunu da anlayabilseydik, Kırım'dan kopup gelen köpüklerden Sinanlar'ın atının nal sesini, Giraylar'ın tekbirlerini dinleyebilecektik.

Geride yükselen, zümrüt renkli yamaçlar, güzel dekoru tamamliyordu. Sonsuz mavilik ufku, gözlerin gıdası yeşillik mahşeri, en sevgili dostlarla, en güzel konunun sohbeti.

İşte Giresun kıyılarında duygularımızın ifadesi. Hayır hayır, hislerimizin mümkün olmayan ifadesizliği. Ah! Ne olurdu kalbimizin dili olsaydı da duyduklarını dile getirebilseydi. O zaman dilsiz kalbimizden bizar olmazdık.

Kalem, edebiyat sevdasıyla daldan dala atlıyordu.

İki yakası bir araya gelmeden ey kalem! Edebiyatı ediplere bırak da Giresun koyunda yağız çehreli adamın anlattıklarını bir araya getir. Saf gerçeğin berrak yüzüne ayna ol.

Yaz mevsiminde Karadeniz başka, bam başka oluyor. Bu yeşil mevsimde Giresun'da komiserlik vazifesini yapıyordu.

Said Nursi'nin kardeşi Abdülmeçid Ünlükul'un oğluydu. Milyonların Üstad'ına 'Amca' diyordu, 'Seyda' diyordu, bazen de 'Üstad' diyordu.

Merhum pederi de 'Seyda' dermiş. Bu hatıraların hatırı için, biricik oğluna Seyda ismini vermişti.

"Seyda", Şarkın, Doğu Anadolunun en samimi, en kalbî bir hitap ifadesidir. Gönüllerden kopup gelir, Şarklının "Seyda" deyişi. Bu kelimedede, bu isimde Şarkın buram buram safveti,

samimiyeti kokar. Şark insanının kalb temizliği, misafirperverliği, bütün kaba görünüşüne rağmen, altın yüreği parlar "Seyda"nın altında.

Abdülmeçid Ünlükul'un Rabia Hanımından dört evlâdı olmuştu. Bunlar: Nihad, Fuad, Suad ve Saadet.

"Gel Suad, Üstad seni bekliyor"

Suad Ünlükul, amcasını hayatta iken bir defa görmüş. Bir ömür, hasretlik, gurbetlik ateşiyle geçmiş.

1959 senesinde artık bu hasrete dayanamıyor. Babasından izin alıyor. "Gideceğim baba, amcama, Seyda'ya" diyor. Artık bu son isteği reddetmiyor rahmetli babası, "Peki git" diyor. Bundan sonrasını kendisinden dinleyelim:

"Emirdağ'a inince, rastladığım bir kahveci garsonuna sordum: 'Bediüzzaman nerede oturuyor?' Garsonun tarifıyla az sonra Seyda'nın kapısının önündeydim. Seyda'nın eşliğine bile ulaşmak artık benim için saadetlerin en büyüğüdü.

"Kapıya Tahiri Ağabey (Mutlu) çıktı. 'Gel Suad' diye çağırdılar. İçeride beni karşılayan Zübeyir Ağabey (Gündüzalp), 'Gel Suad, Üstad seni bekliyor, dün mü çıktın yola?' dedi.

"Sanki tepemden bir kazan sıcak su dökülmüş sandım. Benim geldiğimi, geleceğimi nasıl işitmişti? 'Üstad'ın haberi var mı geleceğimden?' dedim. Zübeyir Ağabey, 'Üstad geleceğini bize söylemişti' dedi. İçeri girdim, çok heyecanlanmışım. Eline kapandım.

"Huzurdayım"

"İçeride küçük bir soba yanıyordu. Elimi bırakmıyor, hafif hafif elime vuruyordu.

"İmtihanlara girmiş ve kazanmıştım, polis olmak arzu ediyordum. Seyda'yı ziyaretimde bu arzumdaki bahsettim, fikrini öğrenmek istedim. Seyda bana şu cevabı verdi: 'Bizden de bir polis olsun.'

"Amca sizin fikrinizi almaya geldim, dedim. Şayet âmir olmazsam ayrılacağım, âmir olmak arzu ediyordum.'

Üstad cevaben:

'Yok! Yok! Ayrılmı. Âmir olursan da üzülme, olmazsan da üzülme! Şayet âmir olursan tevkif edilebilirsin. Ama üzülme!'

"Az sonra yemek geldi. Sefer tasında bir yumurta kırılmıştı. Ayrıca çorba ikram ettiler. Ben heyecan içinde, ne yediğimin de farkında değildim zaten.

"Bu görüşmenin hazzı ile kuşlar gibi uçuyordum. Arabayı hazırlattı. Ceylan Çalışkan kullanıyordu. Zübeyir, Sungur ve kendisiyle beraber arabaya bindik.

"Yol kavşağına kadar beni yolcu ettiler. Sungur'la ben idik. Ankara'da bazı işlerim vardı. Üstad, 'İşlerini Sungur yapar, sana yardım eder.' dedi.

"Üstad'ın Hangi Söylediği Çıkmadı Ki?"

"Seyda ile görüşmemizin üzerinden yıllar geçti.

"1971 hâdiselerinde, anarşistleri topluyorduk. Eskişehir'de vazife yapıyordum. Bir savcı ile takıştık. Neticede soluğu hapishanede aldık. Üç ay içeride kaldık."

Suad Ünlükul'a sordum: "Amcanızla görüştüktan sonra, tevkiften bahsetmelerini nasıl karşıladınız, böyle bir şey bekliyorsunuz mu?"

Cevap verdi: "Seyda söylesin de o çıkmasın? Hiç mümkün mü? Şaşar mı hiç? Üstad'ın hangi söylediği çıkmadı ki?"

Konuşmalarımız bitmemişti, ama akşamın gurubuyla garip olmuştu. Suad Ünlükul, bizi katiiyen bırakmak istemiyordu. Evinde misafir etmek arzu ediyordu. Oğlu Seyda'ya talimat bile vermişti.

Şerefli ailenin asaleti, Genç Seyda'nın güzel yüzünde de görünüyordu. Pervane gibi dönüyordu etrafımızda.

Şarkın altın kalpli ailesine akşam yemeğinde misafir olduk. O anda, o vakitte, sanki Üstad'ın misafiriydik. Sanki Seyda'nın davetlisiydik. Onun sofrasındaymışım gibi bir hal vardı üzerimde. Üç arkadaş Nurs köyünün akşam sofrasındaydık âdeta...

Geç vakitte bizi Trabzon otobüsüne kadar yolcu etti. Hiç yer bulunmayan otobüse Suad Beyin hatırı için binebildik.

Üstada mensubiyet, Seyda'ya akrabiyet, Suad Beyin ailesinde, çocukların nasiyesinde bir pırlanta gibi parlıyordu.

"Babama çok bağlıydım, yeryüzündeki yegâne varlığımız babamdı. Onun ölüm ânını hiç unutamıyorum. O kadar güzel, o kadar tatlı bir şekilde gözlerini kapadı ki, o ânı mümkün olsa tekrar tekrar yaşamak isterim. Kucağımda verdi, son nefesini." diyordu.

Suad Bey, yalnızlık, çok ulvî bir gariplik hissediyordu. Emekli olduktan sonra, "Nereye yerleşeceğiz?" diyen çocuklarına, "Neresi olsa bizim için birdir." diye cevap veriyordu.

Asil hanedanın, mümtaz bir temsilcisi olarak Suad Bey, Seyda'ya sevgi ile yaşıyordu. Kucaklaşarak ayrıldık.

(Son Şahitler kitabının, üçüncü cildinden derlenmiştir...)

BEDZAMAN VE AİLESİNİN KİMLİK BİLGİLERİ

Bediüzzaman ve ailesinin nüfus bilgileri ile ilgili olarak Devlet kayıtlarında ciddi manada verilere rastlayamıyoruz. Nedenine gelince, eski nüfus kayıtları yeni kabul edilen Latin harflerine çevrilince, birtakım zorluklarla karılaılmış olması ve bu konuda ciddi ve iyi bir çalışmanın ortaya konulamamasıdır. Bu sıkıntı sadece konumuzla alakalı Bediüzzaman'ın ailesi ile de sınırlı değildir. Vatandaşlarımızın nüfus kayıtları sağlıklı olarak en çok yaklaşık yüz elli sene öncesi verilerine dayanabiliyor.

Bediüzzaman'ın nüfus kayıtlarından ilki Bitlis'in ilçesi Hizan'a bağlı Nors köyü ile balar. Nurs diye telaffuz edilen bu köyün bugünkü resmi kayıtlarda ismi Kepirli diye geçer. Bu ilk kaydı incelediğimizde en çok Bediüzzaman'ın doğum tarihi dikkatimizi çeker. H.1288 ve M.1872 olarak kayıtlı olan bu tarihin doğru olmadığı, gerek Bediüzzaman'ın beyanları ve gerekse çeşitli araştırmalardan anlaşılıyor.

İte yazımızın girişinde ifade ettiğimiz gibi nüfus kayıtlarının maalesef iyi çalışılmadığı veya eviri yapılırken yanlışlıklar yapıldığı açıktır.Bu kaydın tescilinin de 04.08.1906 tarihinde yapıldığı göz önünde bulundurulduğunda iddiamız kuvvet kazanmaktadır.

Bediüzzaman ve ailesinin soyadı,kanun çıktıktan sonra "Okur" soyadı ile tescillenmitir.Ancak sadece Abdülmecid efendi Ünlükul soyadını almıştır. Yani isminin anlamını kendisine soyadı seçmiştir.

T.C. Kimlik No Sorgulama Sonuçları:

T.C. Kimlik No:38410707134

İl:BITLİS

Cilt No:22

İlçe:HİZAN

Anne Adı:NURİYE

Adı:SAİT

Aile Sıra No:5

Soyadı:OKUR

Doğum Yılı:1872

**Mahalle / Köy:NORS
KÖYÜ**

Birey Sıra No:1

Cinsiyeti:Erkek

Baba Adı:MİRZA

Bediüzzaman'ın 1906 yılında tescillenen nüfus kütüğü bilgileri

Bediüzzaman'ın beyanıyla ilk nüfus ve ikamet bilgilerini İstanbul'a gelişinde doldurduğunu nüfus tezkeresinden öğreniyoruz. Söz konusu tezkereyi aşağıya alıyoruz.

**MALİYE NEZARETİ, EVRAK-I NAKDİ VE LEVAZİM
MÜDÜRÜYETİ**

**ŞURA-YI DEVLETİN GAYR-I DEVAİRDEN
MESALİH-İ ŞAHSİYEYE**

DAİR VERİLEN MAZBATAYA MAHSUS VARAKADIR

Kıymeti Beş Kuruştur

DEVLET-İ ALİYE-İ OSMANİYE TEZKERESİDİR

İsim ve şöhreti: Bediüzzaman Said Efendi.

Pederi ismiyle mahall-i ikameti: Müteveffa Mirza Efendi.

Validesi ismi: Müteveffiye Nuriye Hanım.

Tarih ve mahall-i veladeti: 1295(bin iki yüz doksan beş) ve 1293(bin iki yüz doksan üç). Hizan Kazası, Nurs Karyesi.

Milleti: Müslim.

San'at ve sıfat ve intihab selahiyeti: Darü'l-Hikmeti'l-İslamiye azasından.

Müteehhil ve zevcesi olup olmadığı: Mücerred.

Derecat ve sınıf-ı asliyesi: -

EŞKALİ, SİCİL-İ NÜFUSA KAYID OLUNAN MAHALLİ

Boy: Orta. - **Göz:** Ela. - **Sima:** Buğday.

Alamet-i farika-i sabite: Tam.

Bu nüfus teskeresinden de anlaşılıyor ki Bediüzzaman R.1293 ve H.1295 yılında doğmuştur. Bu tarihte M.1878 yılına denk geliyor.

Bediüzzaman'ın Cumhuriyet döneminde ikinci nüfus kaydı Kastamonu'da görülmektedir.1936 yılında mecburi ikamete tabi tutularak,aynı zamanda nüfus kaydı da Kastamonu ili Merkez ilçe Arız mahallesine nakledilmiştir.

T.C. Kimlik No Sorgulama Sonuçları:

**T.C. Kimlik
No:38410707134**

İl:KASTAMONU

İlçe:MERKEZ

Adı:SAİT

Soyadı:OKUR

Mahalle / Köy:ARIZ

Baba Adı:MİRZE

Cilt No:6

Anne Adı:NURİYE

Aile Sıra No:43

Doğum Yılı:1872

Birey Sıra No:1

Cinsiyeti:Erkek

Bediüzzaman'ın devlet nüfus kayıtlarında en son bilgilerine Afyonkarahisar ili Emirdağı ilçesi Çilli mahallesinde rastlıyoruz.' Ankara'daki CHP hükümeti Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'nin beraat kararına rağmen, Said Nursi'nin Afyon'un Emirdağ ilçesinde zorunlu iskana tabi tutulmasını emretti ve daha önce Kastamonu'ya aldığı nüfus kaydını bu defa Emirdağ'a nakletti'.

T.C. Kimlik No Sorgulama Sonuçları:

**T.C. Kimlik
No:38410707134**

İl:AFYONKARAHİSAR

İlçe:EMİRDAĞ

Adı:SAİT

Soyadı:OKUR

**Mahalle / Köy:ÇİLLİ
MAH.**

Baba Adı:MİRZE

Cilt No:2

Anne Adı:NURİYE

Aile Sıra No:107

Doğum Yılı:1872

Birey Sıra No:1

Cinsiyeti:Erkek

Afyon ve Kastamonu vilayetleri kayıtlarında Bediüzzaman'ın baba adı Mirze diye geçmektedir.

Halbuki Bitlis kaydına bakıldığında 'Mirza' diye yazıldığı görülecektir.

Sonuç itibariyle; devlet nüfus kayıtlarına bakarak yaptığımız bu ufak çaplı araştırmadan anlaşılıyor ki, Bediüzzaman'a hayatında rahat vermeyenler resmi kayıtlarında bile gerçekleri gizlemeye çalışmışlardır. Bunun açık örneğini isminde yaptıkları tahrifattan da anlıyoruz. Bediüzzaman'ın ismi SAİD iken nüfus kayıtlarına ısrarla Sait diye geçmiştir. Temennimizi, Devlet nüfus kayıtlarının gerçeklere uygun tanzim edilmesi yolunda gerekli girişimlerin yapılması konusunda dile getirelim.

(Risale-i Nur Enstitüsünden alınmıştır.)

* * *

